

Budapesti Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefón 6-70

Noviszád, 1932. évi november hó 20

Vasárnap

XIII. évfolyam 276. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

KONZILIUM EURÓPA BETEGÁGYÁNÁL

A Reggeli Ujság számára írta dr. Tápay-Szabó László egyetemi tanár

Budapest, november 19.

Az olasz Királyi Akadémia nagytermében, Rómában együtt ül egy roppant előkelő és nagytekintélyű társaság: a kontinens számos országából meghívott nagy tudósok és veterán államférfiak, akik arról tanácskoznak, hogy miként lehetne segíteni Európán, amely tudvalevőleg nagyon beteg. A tudós doktoroknak azonban a politikát nem szabad érinteniök, mert ez a beteget izgatná...

Magyarországból meghívták a nyelvtanár és gróf Apponyi Albertet és a nyelvtanár Berzeviczy Albertet. Mindketten előadást fognak tartani, természetesen a politikai vonatkozások mellőzésével és több, mint valószínű, hogy Európa népének a békes megegyezést fogják ajánlani. Ennél csak az az egy dolog bizonyosabb, hogy a nagytekintélyű patriarkák beszéde az európai népek fülén bemegy, a másikon pedig kijön, anélkül, hogy a lelkekben valami nyomot hagyna.

Számos angol, francia és olasz előkelőség előadásának címe:

Európa, mint egység.

Rendkívül aktuális téma, mert a népvándorlás ideje óta Európa sohasem volt oly kevésbé egységes, mint ma.

Egy német államférfi azt fogja bebizonyítani, hogy

„a nemzetek együttműködése az európai civilizáció tényezője”.

Nagyon érdekes lehet annak a fejtegetése, hogy a vallás és hazafiság alapján kell megteremteni Európa egységét. Hogy a porosz protestantizmust nem lehet összehozni a bajor katolicizmussal, noha megvan a poroszban is, a bajorban is a német nacionalizmus, ezt már láttuk. Nagyszerű volna, ha a római tanácskozáson ki tudnák mutatni, hogy a német patriotizmust hogyan lehetne összehozni a francia patriotizmussal?

Úgy látszik, lesz a nagy tanácskozásban egy kis humor is; az egyik előadásnak ugyanis ez lesz a címe:

„Európa legyen a világ bankárja!”

Általában az öreg urak világparlamentje ez a római összejövetel, melyen talán az elnöklő Marconi a legfiatalabb résztvevő a maga ötvennyolc esztendejével.

V valamelyik történelem-böleselő mondta, hogy a népeket mindig a fiatal emberek rántják a háborúba és a háborúk után a népek dolgait mindig az öregek hozzák rendbe.

Ez azonban mostanában nem tapasztalható: az öregek vagy megfélemlítettek nagy hivatásukról, vagy pedig erre már talán túlságosan öregek.

De nincs kizárva az sem, hogy a háború által okozott megrázkódtatás sokkal nagyobb volt, semhogy már most a teljes nyu-

galom állapotába juthatnánk. Négyévi háború után tizennégy év nem elegendő az egyensúly helyreállítására. A vízbe dobott kő egy másodperc alatt kavargatja fel a vizet, de a hullámszázszor annyi idő alatt sem szűnik meg: a cselekvés és a hatás ideje talán sohasem arányos.

Lehet, hogy ész-okok hozták létre a háborút; de egészen bizonyos, hogy hatásai az emberek érzelmi világában oly nagy mozgalmakat és viharokat idéztek elő, amelyek majd csak a sírban nyugszanak el egészen. Lehet, hogy talán csak az unokák nemzedéke fog keserű szájjal nélkül beszélni ezekről a dolgokról.

Ma még a legemelkedettebb szellemek is a be nem vallott, de valósággal létező önzés álláspontján tárgyalják azokat a kérdéseket, melyekről most az olasz akadémia nemzetközi tanácskozásain szó van, s ezen bizonyára az olaszok csodálkoznak a legkevésbé, mert hiszen a szentté avatták az önzést, mikor a sacra egoismo jelszavával mentek bele a háborúba.

Az angol oly konzolidációt akar, mely Angliának jó; hogy a világ többi részével mi lesz, az Angliát nagyon kevésbé érdekli; és Németország szíve sem fájna, ha sikerülne oly megoldást találni, mely Németországnak jó, de más népeknek nem jó.

Mihelyt valamelyik nép észreveszi, hogy a tervezett megoldás az ő részéről némi áldozatot követelne, egy más népet pedig megsegítene, — azonnal a legélénkebben ellenzi azt a megoldást, akár pénzügyekről, akár lefegyverezésről, vagy akár csak arról a „szellemi közlekedésről” van szó, amelyről most tanácskoznak Rómában.

Ahol mindenki a maximumot kéri és mindenki a minimumot kínálja, — az bizony gyenge vásár; nem éri meg az utiköltséget.

A konferenciák kora lejárt, az ezekről

szóló tudósításokat már mosolyogva fogadja az ujságolvasó.

De lehet, hogy

most jön a konvulziók kora.

Nemcsak a német birodalom, hanem egyes más országok jövője is beláthatatlan; például Ausztria is a válaszuton van, de az előtte nyitva levő utak közül egyikéről sem tudja, hogy hova fog vinni?

Az orvosok, még a legtapasztaltabbak is, a beteg Európának csak a betegségét és gyengeségét látják, de hogy mivel lehetne segíteni, arról egyelőre még fogalmuk sincsen, — annál kevésbé, mert minduntalan meglepi őket egy-egy új tünet, amelyet nem vártak, sőt mindnyájan kizártak tartottak... Svájból menekül a nemzetközi tüke? Ugyan ki gondolta volna?! Azt, aki ilyesmit beszélt volna, egy hónappal ezelőtt, még kinevették volna.

A nagy doktorok egyike, Spengler azt mondja, hogy a beteg állapota már reménytelen, — Európa gyógyíthatatlan.

Hogyan, — hát a népek nem halhatatlanok?

Bizonyára sok nép elmúlt már, annyira, hogy még a nevét sem tudja senki. De Európa tele van oly népekkel, melyeknek nagy múltja vagy életképességüknek a bizonyítéka és hogy Európa minden népe egyszerre vagy gyors egymásutánban muljék el, — örökletes gondolat.

A létért való küzdelemben az erősebb fenn marad, nem azért, mert erős, hanem azért, mert erősebb volt mint az ellenfele.

A felismerhető jelenségek nem arra valának, hogy most a népek gyengék, hanem inkább arra, hogy a régi ruha többé nem alkalmas arra, aki kinőtt belőle, — sőt arra sem, aki kiöregedett belőle.

A régi, megszokott intézmények nem minden téren elegendők; az új helyzetek új intézményeket követelnek s az életviszonyok szabályozásában új rendszereket.

Annyi bizonyos, hogy a beteg Európát a régi háziszerek nem fogják talpra állítani, — nem elég itt most sem a Priesnitz-kötés, sem az aspirin. De a beteg még mindenesetre él és lélegzik, megsíratásával és halotti cédulájának kinyomatásával tehát ne siessünk hiszen nagyon meglehet, hogy túl fogja élni összes mai doktorait.

Hindenburg elnök egyórás kihallgatáson fogadta Hitler Adolfot

Berlinből jelentik: Hitler Adolf péntek délután repülőgépen Münchenből Berlinbe érkezett. Hitler Göring kíséretében kocsin hajtattott az elnöki palotába, a tömeg végig az utcán mindenütt lelkesen ünnepelte, Hitler kocsija alig tudott utat törni a nagy tömegben.

A kihallgatás — amely fél 12 órakor kezdődött és egy óra hosszat tartott — ideje alatt a tömeg egyre szaporodott. Amikor a kihallgatás véget ért,

a tömeg átszakította a rendőrkordont és ellepte az elnöki palota bejáratát és a kapukat be kellett zárni, Hitler csak előcsarnokát.

Így tudott eljutni kocsijához. Végig a Wilhelmstrassén a Kaiserhof szállóig a sok ezer főnyi tömeg lelkesen ünnepelte a nacionalista a vezért. Akkorra volt a tolongás, hogy Hitler kocsija csak lépésben haladhatott.

Szállodai lakására visszaérkezve Hitler nyomban tanácskozást kezdett pártjának vezérkarával.

A Hitler audienciáról kiadott hivatalos jelentés mindössze annyit mond, hogy Hindenburg birodalmi elnök egyórás kihallgatáson fogadta a nemzeti szocialisták vezérét, hogy megbeszélje vele a politikai helyzetet. A tárgyalásokat folytatják.

Nagy érdeklődés előzi meg a noviszádi epresuccai katolikus olvasóköri november 27-ikei kulturestjét

A kultureszten dr. Vilt Vilmos főorvos filmmel kísért előadást tart a diftériáról

Jelentette már a Reggeli Újság, hogy a noviszádi epresuccai katolikus olvasóköri vezetősége a tél folyamán több kulturestet is rendez és ezeknek a kulturesztéknek a sorát a november 27-én este megtartandó előadás nyitja meg. A november 27-i kultureste programjának magvát dr. Vilt Vilmos főorvos előadása képezi, amelyet a diftériáról és annak gyógyításáról, illetve megelőzéséről tart és előadását filmmel kíséri. Az estélyt előki megnyitót vezeti be, majd Horváth Bőske, Fekete Lajos három versét és Zsigmond János egy versét szavalja. Csuka Zoltán saját verseiből szaval ezenkívül néhány szlovén versfordítását recitálja. Cziráky-Letter Imre, a népszerű magyar író saját novelláiból olvas fel.

A kultureszte iránt, amelynek műsora mindenképpen érdekes és nívós. Noviszádon igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Ismereetlen tettesek súlyosan bántalmazták egy gradistei gazdát

A támadás ügyében megindították a vizsgálatot

Szerdán, november 16-án Bácskogradisten ismeretlen tettesek megtámadták Dér Sándor bácskogradistei 45 éves tekintélyes gazdálkodót és súlyosan inzultáltak. A szerencsétlen gazdálkodót ez alkalommal dr. Pece Sándor orvos részesítette első segélyben.

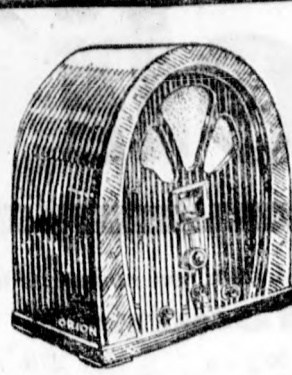
A kritikus nap éjjelén Dér Zavarjo András kocsmájában tartózkodott, amikor éjjel felé betért a kocsmába egy vadászokból álló nagyobb társaság. A társaság tagjai inni kezdtek, majd mikor elérkezett a záróra ideje, a kocsmáros megtagadta a további italkiszolgáltatást. Amire a társaság kivonult az utcára és itt veszekedésre, majd verekedésre került a sor, amelynek eredményeképpen Dér Sándor súlyos sérüléseket maradt a verekedés színhelyén.

Dér kihallgatása alkalmával nem tudta megmondani, kítől kapta a hatalmas ütést, amelynek következtében összeesett, míg a szemtanuk vallomása szerint sikerült megállapítani a tettest. A noviszádi törvényszék vizsgálóbírája az ügyben tovább folytatja a vizsgálatot.

Tökéletes eredmény!

A Lysoform az állami higiéniai intézet ellenőrzése mellett állandóan egyöntetű, megbízható összetételben készül, míg más fertőtlenítő szerek minden ellenőrzés nélkül változó összetételben és gyakran a legminimálisabb baktericid hatás al kerülnek forgalomba. Ügyeljünk az ellenőrző bélyegre, hogy eredeti üveget kapjunk.

Rádió szenzáció

ORION 7.037

3+1 csöves Európa-vevő (200-2000 m), beépített elektrodinamikus hangszóróval: Tökéletes szelektivitás és hangtisztaság. Beírott állomásnevek, elegáns külső! Beépített »Störerschutz«

Iványi Ernő cég, Novisad

Kralja Aleksandra 5. — Telefon 27-47

Külpolitikai figyelő

Nyomasztó csönd a külpolitikában

»Kellemes« meglepetés Amerikának — Az új francia lefegyverzési terv — Mondjon le Hindenburg — Idézik a háború ördögét

Várunk valami olyan eseményt, amely Európát a fojtó nyomás alól felszabadítaná s ehelyett az események mindig nyomasztóbbak és komolyabbak lesznek. Rothermere újságjában intőleg figyelmeztet: „Fent kell tartani a békét Európában”.

Örömbé ürröm vegyül

Európa sokat várt az amerikai elnökválasztástól. Megtörtént. Új ember kezébe került az Egyesült Államok vezetése. A külföldi sajtó szerint az egész világ meg van elégedve a választással. Amerika annyira megelégedett, hogy Roosevelt győzelmére reáesett szavazatok nagy többsége alapján, párját ritkító. Amerikában a választások után örömmel készül az új elnök sarkalatos választási tételének megvalósítására, a szabad szeszgyártásra. Egymillió üveg francia pezsgő várja diadalmos bevonulását az Egyesült Államokba.

Az öröm azonban nem bizonyult tartósnak. Öröm vegyült belé, mert alig ült el a választási diadalmamőr, Anglia, Franciaország, Itália, jegyzékben jelentették be, hogy háborús adósságaikat Amerikának nem tudják megfizetni.

Hoover nem meri vállalni egyedül a felelősséget s sürgönyileg szólítja fel az új elnököt, hogy vegyen részt abban a nagyfontosságú tanácskozásban, amelyben a fizetésképtelenséget bejelentő nagyhatalmaknak a választ megszövegezik.

Amerika költségvetése nagy hiányt mutat. A háborús adósságok részletének elmaradása csak növelné a költségvetésben mutatkozó hiányt.

Mit fog válaszolni Amerika? Mit csinálnak a nagyhatalmak, ha Amerika mégis követelni fogja az öt megillető részlet megfizetését? Ezek a kérdések merednek várakozón, nyomasztóan folyton a világ elé.

Játék a fegyverekkel

Már régóta tart. Lefegyverzési konferenciákon folyik ez a veszedelmes játék. Franciaország tartja a játszmát. Legújabb francia terv három fő szabály szerint szeretné lejátszani és a többi hatalmakkal is lejátszani a lefegyverzést. Es pedig: elismeri a győző és legyőzött államok egyenjo-

guságát, minden ország szervezhet védelmi milíciát, meg kell szervezni a népszövetségi haderőt. A francia lefegyverzési terv már is erős kritika pergőtüzében áll, bár tagadhatatlan, hogy a békeszerződések merev álláspontjának lazulását jelenti.

Közben Herriot megjárta Spanyolországot. Utjához különféle kombinációkat fűztek. Ezek közt legfeljebb az az állítólagos terv, mely szerint a Balcári spanyol szigetek francia hadművelleti gócpont létesülne a francia afrikai gyarmatok védelmére. A hírt megegyezteték. A spanyolországi francia követet menesztették. Ennyi a valóság, amelyhez még az a hír is járul, hogy Norman Davis, az amerikai kormány megbízásából Olaszországban tárgyalásokat folytat az olasz-francia ellentétek kiegyenlítése céljából. A tárgyalások eredményét titokban tartják.

És a németek...?

A lefolyt német nemzetgyűlési választások nem hoztak enyhülést sem a német sem az európai politikában. A választások utáni pártközi tárgyalások nem tudták létrehozni a kormányalkotó többséget. Erre a Papen-kormány beadta lemondását. Hindenburg elnök megkezdte a tárgyalásokat a pártok vezérével.

Egyelőre úgy látszik, hogy a német külpolitikában változás nem várható és Neurath báró eddigi külügyminiszter részt venne az új kormányban is. A belpolitikai helyzet annál bonyolultabb és zavartabb, amit a Vorvaerts című német lap azon híre jelez legjobban, amelyben a francia köztársasági elnök, Mac Mahon tábornok példájára hivatkozik, aki lemondott, amikor a francia köztársaság érdekei úgy kívánták. Ez pedig annyit jelent, hogy Hindenburg mondjon le és hagyja el a helyét.

Kit biz meg Hindenburg a kancellársággal? Hitler kerül-e uralomra. Kérdések, melyekre a válasz: csend, nyomasztó csend.

Rothermere az európai helyzetet vizsgálva úgy vélekedik a Daily Mailban: „A háború elkerülhető, ha... ha a háború ördögét határozottan szembeszállnak”.

(i. r.)

—o—

APOLLO, vasárnap. MA mindenki moziba megy! A világ első tenoristájának legszebb filmje fut

Ejféli szerenád

A dal, az ének leggyönyörűbb himnusza! Felejthetetlen látványosság, gyönyörű élmény! Ezt látni, hallani kell! „Fox” birod! Jugoszláv filmszínház. Előadások 3, 5, 7, 9-kor. Telefon 21-93

Négymilliós per a szombori törvényszék előtt

Rendkívüli érdekes beadvány érkezett a szombori törvényszék iktatójába múlt szombaton délelőtt. A beadvány Lollok Alajos budapesti lakos ellen irányul, beadója pedig rigyicai és hortói Kovách Máriausz szombori lakos. A beadványban, mely tulajdonképpen egy előkészítő irat, Kovách Máriausz a törvényszéket a tárgyalás azonnali elrendelésére kéri néhai if. Kovách Józsefné szül. Patonbán Bianka és Lollok Alajos között még 1898. december 21-én kötött örökösödési szerződés megsemmisítése céljából Négymillió dinárt képvisel az a rigyicai kastély és földbirtok, mely ma a beadvány szerint az említett örökösödési szerződés alapján Lollok Alajos kezén van és melynek visszaszerzése érdekében Kovách Máriausz a pert megindította.

Hogyan került a hatalmas Kovách vagyona a családdal még csak rokonságban se álló Lollok Alajos kezébe, erre felel Kovách Máriausznak beadványa a törvényszékhez. A négymilliós vagyona a felperes szerint Kovách Imre és neje szül. Kovács-Máriffy Katalin házasságából származik. Ezek örökösei Kovách Mihály és id. Kovács József voltak. A pert megindító Kovách Máriausz, id. Kovách József leszármazottja, aki Patonbán Biankát vette nőül. Ebből a házasságból született Iván fiuk, aki beteges volt és meg is halt. Vele a rigyicai és hortói Kováchok, Mihálytól származó ága kihalt. Iván betegsége miatt apja az orvosok tanácsára egy felügyelő medikust vett melléje. Így került Rigyicára 1883-ban Lollok Alajos az előkészítő irat szerint. Kovách József életében kétszer végrendelkezett. Második végrendeletében, egy évvel halála előtt Lolloknak végkielégítés címén huszezer forintot hagyott. József 1889-ben meghalt, fia Iván még hét évig élt atyja halála után. A beteg Iván s öregedő édesanyja helyett az 1200 holdas birtokot Lollok kezelte. A szerencsétlen Iván 1896. szeptember 30-án halt meg és már ez év október 12-én anyja Bianka a vagyont Lolloknak adományozza. A felperes beadványa szerint Lollok és Bianca között 1897. június 7-én örökösödési szerződés is jött létre, majd 1898. december 21-én végleges örökösödési szerződést kötnek, mellyel az előző szerződések hatályon kívül helyeztetek. Bianca e szerződésben a felperes családjának ötezer forintot hagyományozott, míg a vagyont Lolloknak jutott. Bianca 1918 decemberében meghalt és az ötezer forintot Lollok 1926-ban ki is fizette a felperes családjának. Ez az 1898. évi örökösödési szerződés az, melynek érvényét a felperes Kovách Máriausz alaki okokból tagadja.

Az alperes Lollok Alajos mindössze annyit ismer el, hogy a kérdéses ingatlanok tulajdonát képezik. Tagadja ellenben, hogy az ingatlanok semmis örökösödési szerződés alapján kerültek nevére, hogy azok eredetileg Kovách-Máriffy Katalin tulajdonát képezték, tagadja, hogy a felperesek Kovách Máriausz és társai törvényes örökösök lennének.

Mint hogy Lollok mindent tagad, Kovách az összes körülményekre eskü alatti kihallgatását kéri.

Kovách Máriausz beadványában azonban egyebet is állít. Szerinte mikor édesapja néhai Kovách Béla tudomást szerzett az örökösödési szerződésről, Lollok kijelentette, hogy tudja, mi a kötelessége. Legyen most Bianca akarata szerint, de

ő visszajuttatja a vagyont a Kovách családnak.

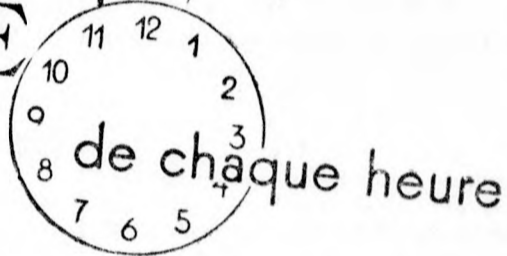
Bianka temetése után is kijelentette a felperes beadványa szerint, hogy erkölcsi kötelességének tartja a vagyont visszajuttatni

Mindig ápolta...

A nyári vidám, pajkos sporttárs most – tökéletes hölgy! Ruhája, megjelenése, de legfőképpen az arcbőre! Rozsás, finom... Elida Crème de chaque heure-el ápolta, mely az arcot s a kezeket gondozza és megóvja a nap minden órájában.

ELIDA CREME

tását Kováchéknak. Kovách Béla halálos ágyánál is ígéretet tett, hogy nem hagyja el családját. Mindezen körülményekre is kéri a felperes Lolloknak eskü alatt való kihallgatását, valamint özv. Kovách Béláné sz. Gaál Margit, Maison Jeromos titeli plébános, Martinovics György ny. szombori rendőrkapitány, dr. Gaál István ügyvéd és mások kihallgatását is.

Az 1200 holdas rigyicai birtok 1919-ben agrárreform alá került. Lolloknak sikerült azonban az agrárreform titalom alól feloldatnia 1926-ban s akkor megkezdte a birtok eladogatását. Ma is azonban megvan még a kastély és némi föld négymillió dinár értékben.

Ez a per, mely négymilliós pertárgyánál fogva az utóbbi évek legnagyobb pere a szombori törvényszék előtt, nemcsak a benesak a benne szereplő közismert felek személyénél fogva kelt nagy érdeklődést, hanem jogi szempontból is. Ugyanis a szombori járásbíróság telekkönyvi hivatalánál fekvő rigyicai 1. számú telekkönyvi betét

adatai nem látszanak a felperest igazolni.

Az ingatlanok nagyobb része már 1898 szeptember 16-án ajándékozás jogcímén került Lollok Alajos nevére.

tehát már akkor, amikor a kérdéses örökösödési szerződést meg sem kötötték. A birtok több parcellájára a tulajdonjogot részben vétel, részben tényleges birtoklás alapján kebelezték be 1897, 1898 és 1902 években Lollok javára. Érdekes, hogy Patonbán Bianca neve elő sem fordul a rigyicai tulajdonosok között, ellenben élethossziglani haszonélvezete az 1. sz. betétben felvett összes ingatlanokra, tehát azokon is, melyek nem ajándékozás címén kerültek Lollok nevére, be van kebelezve.

Rövidesen kitzik a tárgyalást ebben az ügyben és jogász körökben érdeklődése várják, hogyan tudja Kovách Máriausz igazát bizonyítani. Végrendelkezett-e Kovách Iván, aghi vagyonnak tekintendő-e a vagyont, törvényes örökösök-e néhai Kovách Béla árvái.

A szubotícai KORHEC hentesárugyár által készített friss VIRSLI páronként és szafaladé darabonként

egy dinár

Noviszádon DRAGUTIN R. CSURCSICS,
Kralja Petra ucca 10. szám alatti üzletében kapható

AZ ÖN SZERENCSEJE

a szépsége mellet csak úgy őrizhet meg, ha arcbőrét »Mila« krémmel ápolja, m. lvtől bőre üde és bársonyos lesz Piros, széltől kilújt kezét »Mila« krémmel pár nap alatt fehérré és bársonyossá teheti. Kapható csakis »HYGIEA« Kosta Zsivojnovics dro»ériában, Novisad, Trg Ostobodjenja 2.

Noviszád, Szubotica és Szombor gazdasági élete Szávics M. Milivoj nyugalmazott kereskedelemügyi minisztériumi osztályfőnök új könyvének megvilágításában

Szávics új könyve a Bácska, Bánát, Baranya, valamint a zetai bánóság gazdasági életével foglalkozik

Szávics Milivoj, a kereskedelem és iparügyi minisztérium nyugalmazott osztályfőnöke most adta ki „Gyáripárunk, kézműipárunk, kereskedelmünk és mezőgazdaságunk” című könyvsorozatának tizedik kötetét, amely elsősorban a Bácska, Bánát és Baranya, valamint a zetai bánóság gazdasági életével foglalkozik. A könyv rendkívül részletesen tárgyalja nemcsak az egyes vidékek, hanem sokhelyen az egyes városok és nagyközségek gazdasági életét is és különböző szempontokból világít rá a gazdasági élet jelenségeire. A könyvből az alábbiakban mutatunk be érdekesebb részleteket.

Noviszád gazdasági helyzetéről

Noviszád gazdasági helyzetét tárgyalva a szerző statisztikai adatokat közöl Noviszád lakosságáról. Eszerint Noviszádnak 36 ezer 59 szláv, 10.932 magyar, 6566 német és 2895 zsidó lakosa van. A város igen termékeny vidéken fekszik és behozatali és kiviteli kereskedelme dominál a Bácskában, egészen Verbászig, Bánát egy részében és a Szerémségben. Noviszád igen alkalmas hely a gyáripár kifejlődésére, mert munkásai szorgalmasak, az élet olesó és jó vasúti és víziúti összeköttetése van.

Noviszádon 15.000 kézműiparos van, akik közül 50 százalék német és magyar, a Bácskában a kézművesek hetven százaléka német. Szuboticán 2000 iparos közül harmine százalék a bunyevác.

A Vajdaságban a könyv szerint 30.000 gyáripari munkás van, akik negyötödrésze magyar és német. Mezőgazdasági munkás 120.000 van, ezek közül 90.000 magyar, 10 ezer német, 20.000 pedig sokác, bunyevác és ruszin. Igen sok magyar kőművesmunkás kerül ki Martonosról, Sztáranakiszáról, Temerinből és Novakanizsáról. Sok német kőműves és ács kerül ki Buljeszről és Futogról.

Noviszádon a eselédesség már régtől fogva magyar, a eselédék, szakácsnők, szobalányok, kocsisok magyarok, kevés német is van köztük. Cselédnek ritkábban jönnek szlovének és horvátok.

A gyáripárban a munkások főként magyarok, németek és szlovákok, férfiak, nők vegyesen. A szerb nők nem szívesen mennek gyáripari munkára, a szerb férfiak igen kis számban. Szerző szerint szükséges volna szlovén és horvát szolgásmélyzetet is hozni Noviszádra, munkásnak pedig boszniaiakat és likaiakat. Noviszádon és az egész Dunabánóságban kötelezni kellene az üzleteket arra, hogy az üzleti nyelv jugoszláv legyen és jugoszláv legyen a levelezési nyelv is.

Szubotica és környékének gazdasági helyzete

A gazdasági élet Vrbásztól északra Szubotica, délre pedig Noviszád felé gravitál. Szuboticának gazdag határa és jól fejlett gyáripára van.

Szubotica városának 60.000 lakosa, a szállásoknak pedig 30.000 lakosuk van. A szállások hosszában Topola felé, szélességben pedig Szombor felé húzódnak. A határ egészen Bajmokig húzódik, (ahol egyharmad német, egyharmad szláv és egyharmad magyar lakosság van). Bezdánban magyarok vannak, Apatinban németek. A határnak ez a része nacionalisan védtelen.

Szuboticától délre hosszában és szélességben szántóföldek vannak és itt a humusz 35-45 cm vastag. Feketehomokja van Kelebiának (egy része buckás) és a majsai szőlőknek.

Szuboticáról az államalakulás után a magyar tisztviselők elmentek, a munkások és iparosok ittmaradtak. Az iparosok negyedrésze elmagyarosodott bunyevác.

A magyarok munkások és szegény néposztály. A szerbek gazdagabbak mint a bunyevácok.

mert a bunyevácok nagy lakodalmaikat rendeznek, úgy hogy egy-egy lakodalom 20 ezer dinárba is kerül, de a szerbek és bunyevácok gazdagabbak a többiekénél. A magyarok elmagyarosodott németek, zsidók és bunyevácok.

„A nagy földbirtokosok eladják földjeiket” — írja a szerző — „amelyet a mi embereink vásárolnak meg és tíz év múlva a mi birtokunkba mennek át. Ezeket a földeket meg kellene váltani és a mi népünket telepíteni rájuk.”

Szuboticán a lakosság nyolcvanöt százaléka a földművelésből, míg a többi a gyáripárból, iparból és kereskedeleméből. Szuboticán hatvan százalék olyan földműves van, akinek birtoka 50 holdnál nagyobb. A Bácskában a legjobb földek Szrbobrán, Noviszád, Sztáribecsej és Szentá körül vannak.

A kereskedeleméből Szuboticán 2000 ember él, az iparból 1600. A munkások száma 2500, családtagokkal együtt 10.000. A magyarok, mint munkások, elsőrangúak és a szláv munkások tanulnak tőlük. A bunyevácok most inkább a kereskedelmi életben helyezkednek el és nem az iparban.

Szuboticának 160.000 hold szántóföldje van.

Ezután következik a szuboticeai gyáripár-

RHEUMA,

csontfájdalmak, nyilalás, ischiasz, fog- és fejfájás ellen a legajánlatosabb a

MASSZÁZS **ALGOL**

Masszázsra pedig a legjobb az

Üvege 14 - dinár. — Oglas reg. pod S. Br. 25892/32

rosok felsorolása.

Mit mond a szerző Szomborról?

Szombornak harmincezer lakosa van, akik főleg földművelésből élnek és künn a szállásokon laknak, míg maga a városi lakosság kereskedelemmel és iparral foglalkozik.

A piacon évenként mintegy 500 vagon búzát, 10 vagon árpát, husz vagon zabot, 2000 vagon tengerit, harminc vagon babot, ötven vagon burgonyát, 1824 vagon cukorrépat, 270 vagon kékparadisomót s ezenkívül sok más mezőgazdasági árut adnak el. Szomborban 586 iparos van.

Szomborban és környékén igen sok gazdag és gazdaságilag erős ember van, akik hatalmas tőkét képviselnek, ez a tőke azonban kihasználatlanul fekszik, mert

a földműves szívesebben tartja a pénzt odahaza a szalmazsákban,

semmint valamelyik bankba, vagy valamelyik vállalkozásba fektesse. Ezért jó lenne ha a földművest felvilágosítanák, hogy észszerűbben használja fel máskülönbben halott tőkétjét. Ide csak azt a gyáripárt lehetne bevezetni, amely közvetlen kapcsolatban áll a mezőgazdasággal, mint az alkohol, a cukor, sör, dohánygyártás, huskonzervgyár stb.

Szombornak a szállásokkal együtt 33 ezer lakosa van, ezek közül 19.000 szerb, 10.000 bunyevác, a többi magyar és zsidó. A városi lakók száma 11.000, ezek közül husz százaléknak földje is van. A szállásokon levő lakosság fele bunyevác, fele szerb. A városi lakosság kétharmada zsidó és magyar. Szomborban inkább magyar, a szállásokon inkább szerb szót hallani. A zsidókról megjegyzi a szerző, hogy most is budapesti premierekre járnak. A bunyevácok nacionalisan nem eléggé öntudatosak, mert elég sokat beszélnek magyarul.

Szomborban évente négy nagy vásár van, amelyekről mintegy 100 vagon szarvasmarhát szállítanak a külföldre, a vásárokra mintegy 3000 szarvasmarhát hajtanak fel.

A szerb földművesekről a szerző megjegyzi, hogy szorgalmasak, de a régi módszer szerint dolgoznak, míg a németek az új mezőgazdasági módszereket használják.

Szombor környékén katasztrális holdanként átlag 1200 kg búzát kapnak, esőves tengerit 2500-3000 kilogramot, zabot 1500-1600 kilogramot. Szombor mélyföldön fekszik és ha áradás van, a szombori pincék megtelnek talajvízzel.

A szombori községi földeket a szegénysorsú szerb lakosság között osztották fel.

Helmer Rosting, Danzig szabad állam ideiglenes népszövetségi biztosa.

MA ESTE

1/29 ÓRAKOR A „SLOBODABAN” AZ

IGLOI DIÁKOK

Holnap összeírják Noviszádon a segítségre szoruló munkátlanokat

**Tizenegy kerületre osztották a várost
A munkanélkülieknek holnap kell jelentkezniük
az összeíró helyeken**

Noviszád város tanácsa a közgyűlés határozata alapján elhatározta, hogy összeírja mindazokat a segélyre szoruló munkanélkülieket, akik állandó noviszádi lakosok. Dr. Borota Branislav polgármester tegnap hirdetményben szólította fel azokat, akik a segélyt igénybe akarják venni, hogy november huszonegyedikén, hétfőn délelőtt nyolc órától tizenkettőig és délután kettőtől hat óráig jelentkezzenek az összeíró helyeken. Mindenkinek azon a helyen kell jelentkeznie, ahová tartozik. A segélykérők hozzanak magukkal személyazonossági igazolványt, valamint igazolványt a maguk és családtagjaik adatairól.

Az összeírás a következő tizenegy kerületben történik:

Első kerület: Nagy és Kislimán, azaz a városnak az a része, amelyet a Duna uca páros számú házai, a Kralja Petra uca, Kralja Alekszandra uca, Vasut uca, Aleksza Santics uca (Kamenici uca) páratlan számú házai, a dunaparti ipari vágány és a Dunapart határolnak. Összeíró helye a Karagyorgye sportpálya, az összeíró bizottság elnöke Vidák Szevan bizottsági tag.

Második kerület: A városnak az a része, amelyet a Kralja Alekszandra, Vasut, Aleksza Santics (Kamenici uca) páros számú házai, a Cara Dusana uca, Futaki uccának a vasúti átjáróig terjedő része, a Jevrejszka uccának a Trg Oszlobodjenjéig terjedő páratlan számú házai határolnak. Összeíró hely a Futaki uti Lövölde. Bizottsági elnök Bársony János bizottsági tag.

Harmadik kerület: A Futaki ut páros számú házai, az állami monopólraktár, a Jevrem Obrenovics uca páros számú házai, a Grobljanszka és Usztavszka uccák páratlan számú házai által határolt rész. Összeíró hely: a városi major, bizottsági elnök Beck János.

Negyedik kerület: A Grobljanszka, Usztavszka, Jevrejszka, Trg Oszlobodjenja és Kralja Petra uccák páros számú házai, továbbá a Miletics és Bojovics uccák, a Buza tér és a Pirosi utnak az Oborig terjedő páratlan számú házainak szakasza által határolt rész. Összeíró hely a régi pirosi kapu, elnök Gavrilovics Gyóka.

Ötödik kerület: Ivandani település, Oborok, továbbá a Pirosi uca páros számú, a Kraljevics Marko és Kiszácsi uca páratlan számú házai által határolt rész. Összeíró hely az ivandani település iskolája.

Hatodik kerület: A Duna uca páratlan számú, a Miletics, Vojvoda Bojovics, Buza tér, Kraljevics Marko uccák páros, a Kiszácsi uca, Kneginja Zorka tér páratlan, a Szokolszka, Zemjana Csuprija, Vojvoda Marka, Miljanova uccák páros számú házai által határolt rész és a vágóhid környéke. Összeíró hely a Szvetozár Miletics elemi iskola.

Hetedik kerület: A Temerinai uca, Kneginja Zorka trg páros számú házai, a Szokolszka, Zemjana Csuprija és Vojvoda Marka, Miljanova uccák páratlan számú házai által határolt rész és a csatornák. Összeíró hely a Gundulics ucai elemi iskola.

Nyolcadik kerület: A Temerinai uca páratlan számú és a Kiszácsi uccának a téglagyárig terjedő páros számú házai által határolt terület. Összeíró hely a Kajmakcsalanszka ucai elemi iskola.

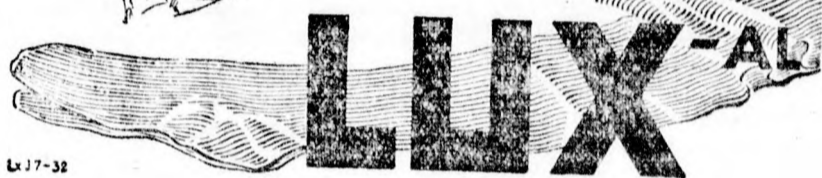
Kilencedik kerület: Adamovics telep, összeíró hely a Herbst vendéglő, bizottsági elnökök Nagy Sándor és Kecskés István.

Tizedik kerület: a vidovdani település a Klišával, összeíró hely a vidovdani elemi iskola.

Tizenegyedik kerület: Petrovaradin. Összeíró hely a városi felügyelőség kirendeltsége.

Minden nap új harisnya. • „Új harisnya? — Frissen mosott harisnya, akarod mondani!” • Ugyan, én is mosom a harisnyáimat! • „Tisztán mosni nem nehéz, de én 'ujjá' mosom a harisnyáimat

A szuboticaí Goldmann bank már ötven százalékot is hajlandó fizetni hitelezőinek

Dr. Dohány noviszádi ügyvéd szerint az igazgatóság 792.000 dinárral tartozik a banknak. — A bíróság december 10-re halasztotta a tárgyalást

A szuboticaí törvényszéken Tásziés Alekszandar tanácselnök előtt tegnap délelőtt folytatták a Goldmann bank kényszerkezési tárgyalását. A tárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, annál is inkább, mert Prohászka Viktor vagyongelügyelő legújabb megállapításai most már csaknem teljesen tiszta képet nyújtanak a bank helyzetéről és ügyvezetésében folytatott szabálytalanságokról és mivel a szombati tárgyaláson kellett volna eldőlnie, hogy létre jöhet-e a kiegyezés a bank és a hitelezők között, vagy pedig a csőd elrendelése mellett foglalnak állást a betétesek.

A tárgyalást, amelyen a bank képviselőjében dr. Kalmár Elemér, továbbá Prohászka Viktor vagyongelügyelő, dr. Diamant Ernő ügyvéd, a hitelezők bizottságának elnöke és a különböző hitelezők képviselőjében huszonnégy ügyvéd jelent meg, reggel kilenc órakor nyitotta meg Tásziés Alekszandar tanácselnök. Utána dr. Kalmár Elemér bejelentette, hogy

az igazgatóság tagjai dr. Ognjanov Szvetozár királyi közjegyző előtt megállapodást létesítettek, amely szerint 400.000 dináros garanciával magánvagyonukból biztosítják a felajánlott 40 százalékos kvóta összehozását,

holott mindössze csak 329.000 dinár biztosítására lett volna szükség. Kéri, hogy a bíróság egy hó-

nappal halassa el a tárgyalást, mert Prohászka vagyongelügyelő nem hívta össze valamennyi hitelezőt a tárgyalásra és még folynak a tárgyalások az igazgatósági tagok és a hitelezők között. Dr. Kalmár heterjesztette az igazgatóság tagjainak megállapodására vonatkozó közjegyzői okiratot.

Ezután a hitelezők egyik jogi képviselője a halasztás megadása ellen foglalt állást és kifejtette, hogy csak abban az esetben kaphat halasztást a bank, ha nagyobb egyezségi kvótát ajánl fel.

A hitelezők okkal bizalmatlanok a bank ajánlataival szemben, mert 40 százalékot ajánlottak fel és kiderült, hogy csak 18 százalékra van fedezett.

Kéri a szavazás elrendelését.

Dr. Dohány Gyula noviszádi ügyvéd, a legnagyobb hitelezők jogi képviselője ellenezte, hogy a bíróság érdemleges elbírálás alá vegye a bank egyezségi ajánlatát, mert szerinte a bíróság nem hagyhatja jóvá az olyan ajánlatot, amely nem felel meg az adós vagyoni állapotának. A szakértő által benyújtott bizonyítékokból kitűnik, hogy az igazgatóság tagjai 1930 márciusában azt az utasítást kapták, hogy a bukott Goldmann bank követeléseit csak azzal a feltétellel vegyék át, ha tételtől tételtre minden követelést megvizsgálunk. Ezzel szemben viszont az igazgatóság átvett és kifizetett a

Hárs hasáb 1-a. válogatott esztérgá-lyosok részére és 3123
Hárs tűzlál va ontételekben szállít
Komlós Rudolf „Slavonija” erdőkitermő vállalat megbízottja Noviszád, Tel. 33-07

bukott Goldmann banknak, illetve Goldmann Sándornak 792.800 dinárt, teljesen értéktelen, behajthatatlan követelésekért, amelyekkel fizetéseketlen cégek tartoztak. Ezért a bank igazgatósági tagjai kötelesek egyetemlegesen megfizetni a szubotici kereskedő és iparos bankot ért károsodást. Minthogy az igazgatóság tagjai gazdag emberek, ez az összeg a banknak elsőrendű követelése és így a bank vagyonát nemcsak a passzívák 18 százaléka teszi ki, mint ahogy azt a szakértő megállapította, hanem hozzászámítandó az igazgatóság tagjainak 781.000 dinári adóssága.

Amikor az igazgatóság tagjai 418.000 dinárt ajánlottak fel saját vagyonukból, akkor csak résztorlesztést kínálnak saját adósságukra.

nem pedig áldozatot hoznak. Ebből nyilvánvaló, hogy az igazgatóság tagjai ki akarnak bujni fizetési kötelezettségeik alól és ezért az egyezségi eljárás megszüntetendő lenne. Fizessék be az igazgatósági tagok a 792.000 dinárt és így a kvóta 58 százalék lenne, amiről már lehet tárgyalni.

A bíróság ezután dr. Diamant Ernő indítványára felolvasta az igazgatósági tagok megállapítását, amely szerint a likvidáció útján befolyt összeget 400.000 dinár biztosításával 40 százalékra egészítik ki, illetőleg fedezik a hiányt a 40 százalékos kvótához. Dr. Diamant kifogásolja a meg egyezést és rámutat, hogy az igazgatósági tagok csak akkor fizetnek 400.000 dinárt, ha emyire lesz szükség, de kevesebbet fizetnek, ha több folyik be a bank követeléseiből.

A felszólalásokra dr. Kalmár Elemér válaszol és az igazgatósági tagok felelősségének kérdését vitatja. Bejelenti, hogy tudomása szerint a hitelezők kollektív megállapodást létesítettek, hogy csakis együttes kvótát fogadnak el, ami szerinte törvénytelen. Egyes hitelezők valósággal terrorizálják a többi hitelezőket, hogy magasabb kvótát követeljenek.

Ezután Prohászka Viktor vagyonfelügyelő olvasta fel jelentését, amelyet a Reggeli Újság már ismertett. A jelentés több újabb megállapítást is tartalmaz. Javasolja, hogy nyolc napi halasztást adjanak a banknak. Az egyik nagyobb hitelező megbízottja bejelenti, hogy megbízója 60 százalékos kvótát követel. Dr. Dohány azt vitatja, hogy a hitelezőknek joguk van az egységes kvóta követeléséhez. Végül a bíróság szavazás alá bocsátja a halasztás megadásának kérdését és szünetet rendel el, de mielőtt a szavazás eredményét nyilvánosságra hoznák, dr. Kalmár bejelenti, hogy

a bank tekintettel arra, hogy egy 85.000 dináros betétkönyve van a Prva Hrvatska bankban, hajlandó 50 százalékos kvótát felajánlani, még pedig másfél évi lefizetésre.

A hitelezők erre az ajánlatra is garanciát követelnek, majd kisebb viták után a bíróság december 10-ére halasztotta a tárgyalás folytatását, de elrendelte, hogy Prohászka vagyonfelügyelő eddig az időpontig terjesszen be újabb jelentést és valamennyi hitelezőt hívja meg a tárgyalásra. (b. l.)

Novisadi főzletem ismét régi helyén van (Kralja Aleksandra u. 8). A helyiség azonban annyira megváltozott, hogy alig fogja megismerni, a raktár is egészen új áruval van ellátva. Meghívom kedves vevőimet, hogy új üzletemet tekintsék meg — vételkényszer nélkül.

Várom Önt!

Meg akarom még jegyezni, hogy üzletem csak külső megjelenésében kapott modern köntöst, de az elv maradt a régi: vevőimet csakis jó áruval olcsó árakon kiszolgálni.

Klein Jenő

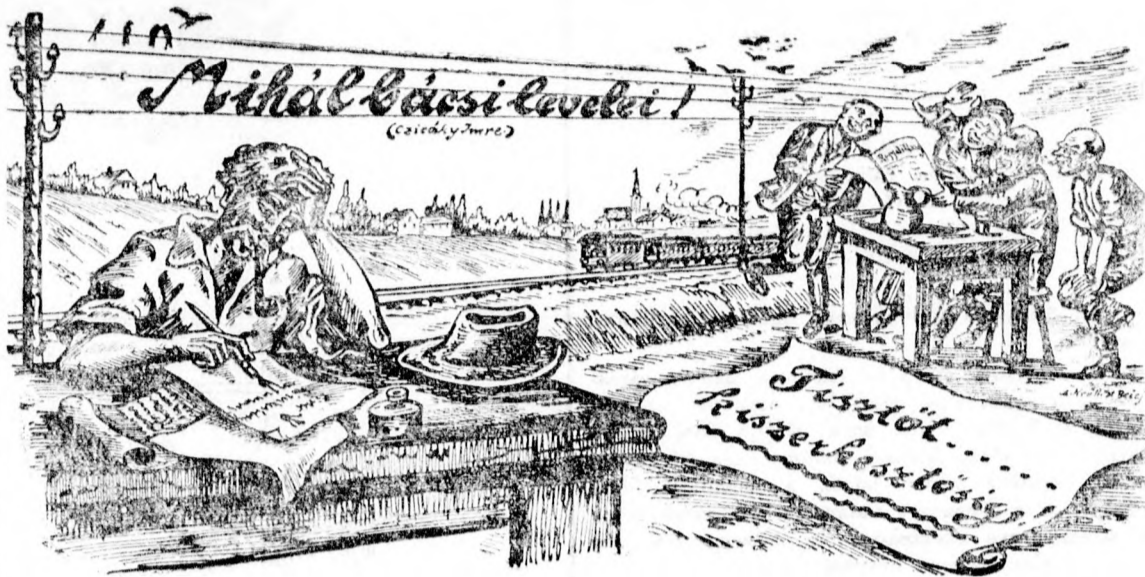
speciális harisnyá-, trió- és fehérnemű-üzlete.

Válogatott elsőrendű bundák nagy választékban
Szörmeáruházban szortírozott nagy raktár
Legolcsóbb árak

Goldstein László

szörmeáruháza

SUBOTICA, Strossmayerova u. 5.

Nem tudom ki hogy van ezekkel az uras kitanálmányokkal, de nekem elegendő van egy némelikbű.

Ugy esett, hogy a múltkorjába a kereszt komámna vótam. A nevét nem írom ki, mer még maj röstelli, csak úgy képlag jelzem a nevét, mind az urak szokták, hogy aszongya ipsz ipszilon.

Ez az én bizomos keresztkomám nem epp fiatal korra, de tehetség az van, mer főgyge is van elég, no másrészt meg a felesége is most babázott meg az őszön.

Mondom, nagyon vig vót man minnyájunkná a jellembeli kedél, mer man a hatodik literné tartottunk. Vót ott minden! Vocsora, bor, nóta.

Nekem megvan az a szokásom, hogy a bort hallá Istennek bírom, de ha a bizomos grádon fölülnek, mingyá csuklok.

Kivétel a fekhajmás kőbász. Mer attú csak büffenek, de mástú csuklok. No rángyütt most is. Má mind a csuklás.

A Hebegyi sógoronak meg az a tempója, hogy a bele ég a bortú.

No hogy ott iszogotunk, oszt hogy én csuklottam feszit, a Hebegyi meg a hasát fájlalta, aszongya a koma

— hát nem élvezitek ketek néha a bikaport?

Nagyot neztünk én is, meg a Hebegyi is, de a koma föltati hogy aszongya

— mer én élvezem.

Mink csak megest halgattunk.

Csak a Hebegyi szót ki, azongya

— hallod e hékam, nem abba a korba vagyunk man mink a sógorra, hogy ezt az izét uzováljek! Nekem man az onokám is nagyobb, mind a te gyereked!

Nagyot nevet a koma oszt aszongya.

— no hiszen nem is arrú való az, hanem bélégetés ellen. Mikó nagyon könyvedzik a giliszta a hasban, akko jó a bikapor.

No gondótam magamba, ezt se tuttam idéig! Láttam, mikó az urak szedik, de so se tuttam mirú jó, nem is kérdeztem, mer av a vótam, nem rendes szándéklátú orvoság az.

Hogy a koma oszt nagyon kínata, meg aszongya, hogy ott van abba a kék katyulába a kaszlin az a fehér por, csak meg kék tróbáni, no de mer én is resteltem a nagy

csuklást, meg a sógorak is égett a bele, hát odamentem a kaszlibó, elővettem a katyulát, oszt egy bicskahegygyel lenyeltem én is meg a sógor is.

Leöblögettük borrhá, de csak nem múlt se nekí, se nekem. Aszongya a koma

— nyilván keveset szettek ketek belüle.

No meg is repetátuk. Az ize nem sokat ért. De a szaga az igazán ojan kisaszszonyzagú vót.

Megest öblögettünk, megest vártunk, de csak nem múlt, pedig man a katyulába se maratt, mer mind kibicskahegygyeztük.

Közbe oszt begyütt a menyecske is. Odaszóll az ura

— mit kereső hékam?

Aszongya

— most fürdettem a kis gyereket, oszt man le akarnám fektetni, de nem tanálom sehun a hintőport, pedig itt szok áni a kaszlin!

No de erre man fökelt a koma is.

Ránéz a mi üres bikaporos katyulánk-ra, megszagújja, avvá benyul a kaszliba, kivesz egygy epp ojan katyulát, megcsóválja a fejit oszt aszongya

— hát csak fektesd le anynyuk a gyereket most úgy, ahogy van, mer a Mihál komáék állatom, beszettek a hintőport bikapor fejibe!

No amit én erre montam, az nem kinyomtatásra való. A Hebegyi nem szót semmit, csak aszongya

— bár ne lett vóna ojan úrszagú!

Avvá ittunk tovább, oszt a hatodik liter után man büfögtünk bikapor nekü is.

Maradok tisztelete

Mihál bácsi.

Hírek

1932
November
20
Vasárnap

Időjárás: A fagy erősödésével és reggeli köddel nagyobbra is derült idő várható.

— **Espereskerületi gyűlés.** Adáról jelentik: A sztarihecei espereskerület papsága szerdán Adán tartotta őszi konferenciáját Petrányi Ferenc apát, esperes plébános elnöke alatt. A megbeszélés szövege a hitélet kimélyítése, a katolikus sajtó ügye, a katolikus népszövetség stb. Nagy lelkesedéssel járult hozzá a papság ahoz az indítványhoz, hogy a Tiszamentére tervezett eucharisztikus kongresszus 1933-ban Sztarihecejen legyen, s megbizta a kerületi esperest, hogy ezirányban a szükséges lépéseket megtegye. A gyűlés után Drozdük Imre adai plébános látta vendégül a felkészülő papságot.

— **Eljegyzés.** Morgenstern Melitta és Hacker Béla jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Dr. Dekker Endre** belgyógyász specialista szakorvosi rendelőjét megnyitotta Szabotícán VIII. Bosko Vujić ul. II. Telefon 6—48. Rendel délután 9—11, délután 3—5-ig.

RUFF csokoládé közkedvelt

— **Uj állatorvos** Odzsačin. Trischler Nav. Ferenc dipl. állatorvos, katonai szolgálatát után, Odzsačin magánrendelőt nyitott és megkezdte működését.

— **Hiba dumál az úgynök** mérés nálam veheti a **legjobb rádiót. GELB**, Novisád, Fu'oski put 9. Tel. 26 45.

— **Hítközségi választás** Adán. Adáról jelentik: A római katolikus hítközség legutóljára 1926-ban választott képviselőtestületet. 1929-ben ennek a mandátuma lejárt volna, de mivel az egyházi hatóság az időt nem tartotta alkalmasnak a választások megtartására, a képviselőtestület megbízatását három évre meghosszabbította. Ez a három év lejárt, s azért e hó 22-én ejtik meg a hítközség választói az új képviselőtestület megválasztását.

Allami osztálysorsjáték

Huzás dec. 8—9-én

Vedélyen vagy rendeljen sorsjegyet a legrégebbi noviszádi fővárosi kaszinó LUSZTIG LAJOS bank-és váltóüzletében, Novisád, Kr. Aleksand. a 13.

— **A noviszádi 7. gyalogezred és a Filharmonia nagy szimfonikus hangversenye.** A noviszádi 7. gyalogezred zenekara a Filharmonia zenegyessel együtt december 1-én nagyszabású szimfonikus hangversenyt rendez Nikolics Milán bán és Jovanovic Milos védnöksége alatt. A hangversenyt Csernak József alezredes főkarnagy és Vitaliani Róbert karnagyok vezényelnék.

— **Kikindán nyolcvan százalékos lesz a községi pótdadó.** Kikindáról jelentik: A városi pénzügyi bizottság előkészítette a jövő évi költségvetést, melynek fedezetére nyolcvan százalékos községi pótdadó kiróvását javasolja a képviselő testületnek.

— **LYSOFORM CSAK EREDETI ÜVEGREN VALÓDI KIMERVE HASZONTALAN HAMISÍTVÁNY.**

— „**Ferenc József**“ keserűviz rendszeres gyomor és bélműködést biztosít.

A jövőévi költségvetés 10.438 millió dinár

A folyó évi költségvetésnél 884, a tavalyinál 3.800 millióval alacsonyabb lesz a jövő évi költségvetés

Beográdból jelentik: Dr. Gyorgyevics Milorád pénzügyminiszter tegnap fogadta az újságírókat és hosszabb beszéd keretében ismertette az 1933—34. évi költségvetés tervezetét. A pénzügyminiszter rámutatott arra, hogy a költségvetést a legszigorubb takarékosság szemmel tartásával készítették el és egyensúlyát biztosították. Az 1933—34. évi költségvetésben 10.438.326.575 dinár lesz a kiadás és ugyanannyi a bevétel, míg az idei költségvetés 11.323.200.000 dinárt tett ki. A jövő évi tehát 884.873.421 dinárral lesz alacsonyabb a folyóévinél és 3800 millió dinárral alacsonyabb a múlt évinél. Az állami közigazgatás kiadásai és bevételei 6.989 millió 896.910 dinár, a tavalyi 7.575.120.665 dinárt tesznek ki, ami 585.223.735 dinárral kevesebb a folyóévinél. Az állami üzemek költségvetése 3.440.421.669 dinár lesz, vagyis 299.649.660 dinárral kevesebb mint a folyóévi. Bevétele 3.983.681.636 dinár, tehát a jövedelem 535.251.987 dinár lesz.

A költségvetés részletes kimutatása a következő: Zárjelen az 1932—33. évi megszavazott költségvetés. Legfelsőbb állami igazgatás 151.553.223 (149.284.333). Nyugdíj és rokkant alap 915.738.432 (873.158.735).

— **Nem hibás az orvos.** Beeskerekéről jelentik: A Reggeli Ujság annak idején részletesen beszámolt Weszter Miklós malitoráki kereskedő tragikus haláláról. Az ügyészségre érkezett névtelen feljelentés szerint Wesztert felesége mérgezte meg és az ügyészség ezzel kapcsolatban meg is indította a vizsgálatot az ügy ellen, majd ezzel kapcsolatban megindították a vizsgálatot dr. Mihajlovics Vladimir malitoráki orvos ellen, mert az esetről nem tett jelentést az ügyészségnek. Az orvos védője utján előterjesztést nyújtott be az elutasításra vonatkozólag, amelyben többek között arra hivatkozott, hogy annak idején az orvosi konzilium sem tudta megállapítani a halál okát. A vizsgálóbíró a védő indítványát elutasította, a vádtanács azonban helyt adott az előterjesztésnek és így Mihajlovics dr. ellen jogerősen megszűnt az eljárás.

Miként a legszebb ajándék egy **FEMINA** öltözék vagy melltartó a legjobb és legolcsóbb kivitelben. Méret utján is készít.

WOLLNER ILONKA
Noviszád, Zseljeznicska 20. 4614

— **Járjen nyitott szemel,** csak az én áram és az én áram felel meg Önnek. **GELB** csillár és rádióház Noviszád, Futaki ut 9. Telefon 26—45.

— **Bárd „Karácsonyi Albuma“** november 25-ig megrendelhető lapunk kiadóhivatála utján is. Ára 6.— pengő. Az albumot december első napjaiban küldjük szét utánvételt.

— **A szrbobráni Rádnicski S. K. műsoros Katalin bálja.** A szrbobráni Rádnicski sportegyesület ma, vasárnap este fél 8 órai kezdettel Kiss Antal vendégüljében kabareával egybekötött Katalin bálát rendez. A műsoron négy egyfelvonásos vígjáték szerepel. Helyárak 15, 12, 10, 8 és állólhely 5 dinár.

A Noviszadi Atletika Klub december 10 én rendez

Mesék az írógépről

c. 3 lev. operettjét

a „Slobodában“

Allami adósságok 1.187.228.820 (1.558 millió 711.039). Igazságügyminisztérium 358 millió 514.186 (389.325.433). Közoktatásügyi minisztérium 784.671.998 (815.228.642). Belügyminisztérium 120.973.717 (137.731.442). Pénzügyminisztérium 303.207.968 (318.057.666). Hadügyminisztérium 2.001.900.000 (2.132 millió 293.863). Építésügy 164.420.900 (197 millió 741.493). Közlekedés 152.530.804 (125 millió 720.649). Földmívelésügyi minisztérium 61.886.584 (54.836.930). Kereskedelmi minisztérium 45.429.487 (50.743.145). Szociálpolitikai minisztérium 150.756.418 (160 millió 354.418). Testnevelési minisztérium 14.370.000 (11.729.377). Tartalékhitel 25 millió (30 millió).

A pénzügyminiszter ezután kijelentette, hogy a költségvetés összeállításánál figyelembe vették az ország lakosságának teherbíró képességét és a legnagyobb gondot az egyensúly biztosítására fordították.

A szkupstina ülése.

A szkupstina tegnapi ülésén az otocsaci mandátum ügyével foglalkoztak. Dr. Brankovics Gyorgye mandátumát megsemmisítették és helyette dr. Ilies Gyorgyét igazolták.

TŐZSDEZARLATOK:

Szombat, november 19

A dinár árfolyama. Budapest 7.30—7.80, Prága 4.825, Berlin 5.56—5.60, London 243.50.

Zürich, Beograd 7.00, Páris 2037, London 1713.5, Newyork 520, Brüssel 72.075, Milanó 26.635, Madrid 42.50, Amsterdam 208.80, Berlin 123.60, Szófia 3.76, Prága 15.39, Bukarest 3.085.

Noviszádi terménytőzsde

Árak változatlanok.

Forgalom: 79 vagon.

— **Reklám árban prima pörkölt és rózsamandula,** továbbá pörkölt mogyoróval töltött csokoládé **10 deka 4— dinárért HACKER** cukrásznál, Noviszád, Jevrejszka ucca 11.

— A Reggeli Ujság kikindai szerkesztőségének üzenete a Kikindáról Budapestre induló különvonat ügyében. Múlt vasárnapi cikkünkben tömegesen fordultak levélben szerkesztőségünkhöz és közelebbi felvilágosítást kértek a Kikindáról Budapestre, illetve Szegedre induló különvonat ügyében. Akik levelükben válaszlevegőt küldtek, azoknak levelében válaszoltunk, a többieknek üzenjük a következőket: Az utazást rendező egyesület, a kikindai vasutasok sportegyesülete eddig még nem kapta meg magyar részről a hatósági beutazási engedélyt s ezért az indulás terminusa, valamint a menetjegy ára még bizonytalan. Olvasóinkkal idejében közöljük mindazt, amit az utazással kapcsolatban tudniuk kell.

— **Fűzőket, mellrtókat méret szerint legolcsóbban készít:** Fischer és Fia, Noviszád.

Kényszerjegyzés. A noviszádi törvényszék elrendelte a csődönkívüli kényszerjegyzési eljárást Patócs István bácskepetrovoszelói kereskedő ellen. Egyeztető bíró Levakovics Matija, vagyonfelügyelő dr. Sáfáry István bácskepetrovoszelói ügyvéd. Határidők december 24 és 29. A cég hitelezőinek 40 százalékos kvótát ajánl.

— „**Ferenc József**“ keserűviz megkönynyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek.

TŰZIFÁT

elsőrendű minőségben **legolcsóbban** beszerezhet ameddig a készlet tart a **starifutaki erdőkiérmelésnél.** Faraktár: Futaki uton városi kapu után.

Telefon: 28-72 és 30-33 3132

— A noviszádi Zsidó Jótékony Nőgyelet, mint már jelentettük, ma délután négy órai kezdettel rendezti jótékonycélu műsoros teadélutánját a Szloboda szálló nagytermében. A délután műsora a következő: Prologus, előadja Weisskopf Hella, majd dr. Königtadtler Emil, a fiatal noviszádi ügyvédjelöltnek erre az alkalomra írt tréfiás egyfelvonásosa kerül bemutatásra. A darab címe: „Meglépetések vonata”, történetik egy noviszádi bar-ban 1932-ben. Személyek: bártulajdonos Nathan Ervin, parkettlancos Keszler Andor, pincér Nathan Fritz, zenész Handler Dezső, mixer Jelenik Edith, cukroslány Schossberger Dódi. Bárvendégek: skótok Rosenzweig Béla és Löwenberg Ernő, magyarok Boschán Edith és Bader György, négerok Hodoványi Buci és Korody Sándor. Nemzetközi műsorszámok: Dollfy Sisters: Klein nővérek, négeréne. A táncokat Nemes táncosnő tanította be. A nagy sikerűnek ígérkező teadélután iránt város-szerző nagy az érdeklődés.

Gyorsan, olcsón és precízen dolgozik
„Foto Roža“
 Novisad, Fuloski put 6. I.

— Előadás Ady Endréről Noviszádon. A noviszádi munkáskamara második emelet harmadik számú kistermében a kultúr-előadások során Kara Mihály szobrászművész szerdán este nyolc órai kezdettel előadást tart Ady Endréről és költészetéről. Az előadás iránt Noviszádon nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Szűzácven esztendő a budapesti József műgyetem. Budapestről jelentik: A József műgyetem alapításának 150. évfordulója alkalmával szerdán délelőtt ünnepélyes díszközgyűlést tartanak a műgyetem dísztermében.

DESZANKA KREM

30 éves tapasztalat csodás eredménye!
 Bőrét bárnyosossá, hamvassá és üdévé teszi. Egyszerűen felülmúlhatatlan!
HELLER és VÁZSONYI, VEL. KIKINDA

— Hitközségi választások Bácskoprovoszelón. Mult szerdán, november 16-án zajlottak le Bácskoprovoszelón a római katolikus hitközségi választások a legnagyobb rendben és a közlakosság legszelésebb rétegeinek teljes melegegledésére. A közlakosság általános melegegledésre vall az a tény is, hogy ellenzéki szavazólapot nem is adtak ki s így a választáson csak a hivatalos szavazólapot szavazták, amely ennek következtében fényes győzelmet aratott. A választás, melyen a járási főszolgabírósg megbizottjaként résztvett Bozsics Mihály községi hivatalnok is, reggel 8 órakor kezdődött a katolikus legényegylet nagytermében és megszakítás nélkül egyfolytában este fél ötig tartott, amikor is Berecz Kálmán elnök kihirdette az eredményt, mely szerint rendes tagoknak megválasztották az értelmiségből dr. Kiss Imre orvost és Bándor Mihály aljegyzőt, a kereskedőkből Szabó Mihály vendéglőt és Nagy Szilveszter kereskedőt, az iparosokból Horváth Pál gépészt és fűj. Arpás Ferenc kőművest, a nagygazdákból Balassa Sándort, Korhecz Gyulát, Buzogány Mihályt, Seres Mátyást, Tripolszki Antalt, Pecze Jánost és Horváth Ferencet, a kisgazdákból Király Mihályt, Balassa Györgyöt, Ferenc Pált, ifj. Deák Pált, Sári Györgyöt, Mráz Imrét és Kalapos Józsefet, végül a munkásokból Nagy Józsefet, Kalmár Mihályt és Tokodi Sándort. A választási eljárás befejezése után Berecz Kálmán elnök köszönetet mondott Bozsics Mihály hatóságai kiküldötinek és üdvözölte a megválasztott új képviselőket.

— Ha munkát keres, olvassa el a Domacska Pletarska Industrija, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2 — mai számunkban levő hirdetését.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértüdülésnél, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rossz közérűnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserűviz gyógy-szertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Gornjikoviljon a ledölt fal halálrazuzott egy földművest. Pénteken délután Gornjikoviljon megrendítő szerencsétlenség történt. Milics Ilija földműves szállásán a ház alapjából téglákat szedett ki, miközben a vert fal leomlott és maga alá temette Mili-cest, akü holtan buztak ki a romok alól.

— Vizsgálat indult meg egy gázoló noviszádi Loesis ellen. Kresnár Anna noviszádi Kalvinszka utca 5. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen Sörös Mihály noviszádi kocsis ellen, aki az asszony fiát, a 14 éves Pált kocsijával elgázolta, ugy hogy a fiu ennek következtében fején és testén súlyos zázódásokat szenvedett. Sörös tegnap délelőtt átkísérték az államügyészségre, ahol megindították ellene a vizsgálatot.

— Elegáns férfiruhákat készít Branovacski Carinszka 9.

Kárpitos munkát

szépet, jól,
szakszerűen készít

TOTH

Novisad, Petra Zrinjskog 20.

Felesleges az orvoskodás: Az új Standard rádióesodás!

— Zsebtolvajnöket fogott a noviszádi rendőrség. A noviszádi rendőrség közegei nek sikerült felismerniök és letartóztatniök Sabat Mária 29 éves erikvenicai születésü, Sir Anna 24 éves tuesai születésü és Tramber Joszika 32 éves varazsdini születésü asszonyokat, akiket azzal gyanusítanak, hogy sorozatos zsebtolvajlásokat követtek el. A letartóztatottaknál rengeteg női ruhát találtak, amelyekről bevallották, hogy lopták. Most Noviszádra jöttek „vendégszerpelní”, itt azonban a rendőrség emberei felismerték és letartóztatták őket. A zsebtolvajnöket átadták az ügyészségnek, ahol megindították ellenük a vizsgálatot.

NE VEGYEN csillárt vagy állótámnát
 mielőtt meg nem nézte dús raktáramat, versenyen kívüli árral!
Ing. Rud. Burghardt Alterno-Relais
 Novisad, Kralja Aleksandra 7. az udvarban. Tel. 41-87

— Csöd. A noviszádi törvényszék Klein Artur bácskoprovoszelói kereskedő ellen elrendelte a csödt. Csödbíró Levakovies Matija, csödtörvényszékvezető Koruski Alekszandar. Ha törődök december 24 és 29.

— A vér- és bőrbelegységeknél ugyszintén ha arcübre pattanásos, kiütéses, ajánlatos a vérkeringés előmozdítására naponta félórával a reggeli előtt fél pohár Hunyadi János természetes keserűvizet inni. Az orvosdolmány legelőkelőbbjei megállapították, hogy a Hunyadi János természetes keserűviz a legelőkelőbb gyógyviz. Szabályozza a székletet, levelezi a test fölösleges káros nedvét, tisztítja és fellériszli a vért, előmozdítja az anyagcserét. Ügyeljünk a vörös közöpmezőjei címke-re. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.

Borzalmas gyermekszerencsétlenség Szuboticán

A tűzhelyen felejtett rongy meggyulladt, egy kisgyermek megtulladt, a másik életveszélyes mérgezést szenvedett

Borzalmas gyermekszerencsétlenség történt tegnap délután Szuboticán. Hegedüs István kovácsmester a délutáni órákban munkán volt, feleségének pedig az ügyvédhez kellett mennie és ezért kénytelen volt egyedül hagyni Keleti szőlőkbeli 136. szám alatti lakásán két kis gyermekét. Hegedüs-né távozása előtt lát tett a tűzre és nem vette észre, hogy a kemence sütőjén felejtett egy rongydarabot. A két kisgyermek, a hároméves Mátyás és a tízennégy hónapos István gyanútlanul játszadozott a konyhában, amikor meggyulladt a sütőn felejtett rongydarab, égve a földre hullott, ahol apró és gyatuforgács volt. A rongytól lángot fogott a vagdalt fa is és olyan nagy

füst támadt, hogy a szerencsétlen gyermekek fuldoklani kezdtek. A 14 hónapos Istvánnak még volt annyi lélekjelenléte, hogy az ágyba bujt és a párnák közé temette a fejét, Mátyás azonban összeesett és füstmérgezést szenvedett.

A megrendítő gyermekszerencsétlenségről késő délután értesítették a rendőrséget, ahonnan Medakovies Dusan rendőrkapitány azonnal kiszállt Hegedüs házához. A rendőrkapitány kórházba akarta szállíttatni az eszméletlen gyermeket, a hároméves Mátyás azonban utközbetájkiszvendett, Istvánt pedig, akinek az állapota szintén életveszélyes, azonnal ápolás alá vették.

— 0 —

Hová siet?

A kulai posztógyár

noviszádi ierakatóba, ahol

250 dinárért
3 m szövetet

kapok.

Novisad, Kralja Aleksandra 20.

— Kéthavi fogházra ítétek egy szuboticiai Alami adóvégrehajtót, aki hamutartóval fejbevert egy városi tisztviselőt. A szuboticiai járásbírósgon Jovanovic Predrag büntető járásbíró szombaton délelőtt tárgyalta Horvácki Béla szuboticiai adóvégrehajtó ügyét. Horvácki a vád szerint augusztus 18-án Pizanics Géza vendéglőjében összeszólalkozásból kifolyólag egy hamutartóval rátámadt Vujkovic Pero városi tisztviselőre és fején több helyen megsebesítette. Horvácki beismerte, hogy megütötte a végrehajtót, mert többször megsértette. A bíróság bűnösnek találta Horváckit és könnyű testi sértés vétségéért kéthavi fogházra ítélte, az ítélet végrehajtását azonban két évre felfüggesztette.

— „Ferenc József” keserűviz a gyomor és bélesatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti.

A IX. szimfonia előadása Kramer Imre vezényletével

Manapság, mikor az embereknek annyi a gondjuk, bajuk, hogy nehéz rávenni őket még csak arra is, hogy egy pillanatra másra figyeljenek, kétszeres öröm beszámolni olyan sikerről, melynek tanúi voltunk a szubotícai filharmónikusok csütörtök esti hangversenyén, s arról az őszinte lelkesedéstől, mellyel a közönség bebizonyította, mennyire megérti és méltányolja a filharmónikus zenekar rendkívüli produkcióját, s karmesterük, Kramer Imre nagyszerű vállalkozását, hogy itt Szubotícán megszólaltassa a zeneirodalom leggrandiózusabb alkotását, Beethoven IX. szimfóniáját. Kramer Imrét annál is inkább megilleti ez az elismerő ünneplés, mert azt a sokhangú, nagy hangszert, a zenekart, mely a művet megszólaltatta, neki magának kellett megteremtenie, engedelmessé hangszerré tennie, hogy úgy szóljanak, úgy énekeljenek valamennyien, ahogyan azt a dirigens-művész meggyőződése szerint a szerző elképzelte. S Kramer Imre nemcsak mint hegedűs, de mint dirigens is kitűnő, lelkes muzsik, temperamentumos, szuggesztív egyéniség, s tehnikájában is kész karmester. A hallgatónak csak meg kellett figyelnie hogyan idézte elénk a IX. szimfóniában az ezerréti emberi élet szenvedélyeinek, kétségbeesésének s isteni magasztalásának egész katedrálisát. Az első tétel, allegro non troppo, a vonósok, a hegedűk és gordonkák halk, leheletszerűen finom kvintettjével kezdődik. A zongoráztatógó muzsika mind erősebb, a dac, a kétségbeesés, az ember gigászi küzdelme sorsával, szinte ostromolja a zenei forma szabályainak korlátait. Senki sem tudta a végzet és az ember párvialát oly döbbenetes erővel megérezkíteni, mint Beethoven. A második tétel, a scherzo, már csupa újjongás, száguldó tempójú témával, teli ellentétekkel, keserű humor, gúnyos kacagás, mely el akarja űzni a könnyeseppet. A fékevesztett tempójú tétel után, ünnepélyes csend áll be, a harmadik tételben az adagio cantabile, az ember reménykedő vágyát, bánatos panaszaát zengi. A negyedik tételben lép be a híres vegyeskar, s olvad egybe a vokális és instrumentális hang páratlan tökéletességgel. Ez a tétel Beethoven megingathatatlan optimizmusát hirdeti az emberiségnek. Az ember küzd és győz. Él az igazság. A vihar elvonul, az élet erősebb a halálnál. Mikor a kétségbeesés és rémület crescendoja eléri tetőpontját, a zenekar hirtelen elhallgat, s pillanatnyi csend után megszólal az öröm menyéiben áhitatos témája. Először a basszusban, majd lassanként felülre az egész kórust és a zenekart, nagy erővel fonódnak egymásba az egyes szölamok, s zengik az örömmek ezt a himnuszát magasztosult dalát.

Az alig egy-két éve megalakult filharmónikus zenekarnak a legszebb és maradandó dicsősége lesz a IX. szimfonia előadása, melynek sikerében, s a zajos ovációkban bőven osztozott a közreműködő „Neven” dalárda kórusa, az egyes szölamok precízitásával, s a közreműködő szolisták: Csifári Mária, Csifári Minka, dr. Jankács (bariton). Csifári Mária mindig szívesen látott szereplője hangversenyünknek, szépen kulturált csengő szopránja most is megállta helyét, ugyszintén Csifári Minka és dr. Jankács is.

A hangverseny külsőségeiben is reprezentáns volt, a színháztermet zsúfolásig megtöltő közönség ovációi a filharmónikusok nagyszerű produkciójának szóló hódolat közepette, sok elismerő taps szölt Kramer Imrének, a művészeknek, az ő fáradhatatlan energiájának, mely ilyen sikerrel tudta megvalósítani azt a szép és nagyszerű tervet, hogy Beethoven halhatatlan IX. szimfóniáját Szubotícán hallhassuk.

Hermez Lala

VATRA 46. telefon: 3088
D. BRAUER
Állandó raktár prima SZEREMSEGI Iúzfában

A pápai lovagokról különösen a Szent Szilveszter rendről

Preller László gabonanyagkereskedő, a pansevői római katolikus egyházközség érdemeiben gazdag elnökét XI. Pius pápa a Szent Szilveszter rend harmadik osztályával tüntette ki. A kiténtetés alkalmával ráterelődik az emberek figyelme a pápai lovagrendekre, történetére, céljára stb. Mindenki olvasott már a lovagrendekről, vagy hallott róluk ismereteik azonban nem pontosak. Sokan csak a nevüket tudják, — de történetükről nagyon keveset tudnak. Az alábbiakban Tápai Szabó László nyomán, aki a Jeruzsálemi Szent Sir Lovagrendnek középkeresztése és az 1931. évi szeptember hó 28-án elhunyt Lányi püspöknek utóda mint commendátor, — közöljük rövid kivonatokban a pápai lovagrendek történetét, illetve avatási szertartásait.

„Hogy miért vannak az Egyházban kiténtések, azt legrövidebben és legvilágosabban IX. Pius pápa magyarázta meg 1868-ban Cum multa kezdetű Apostoli Levelében, melynek bevezető sorában ezt olvassuk: Intézményesen kell gondoskodni az erénynek elismeréséről és jutalmazásáról, mert ha ez megtörténik, a katolikus férfiak napról-napra jobban felhuzdulnak arra, hogy a kereszténység ügyeinek előmozdításával érdemeket szereznek.”

A lovagrendek története a mult homályába vész el, valószínűleg a kereszties háborúk tüzeiben születtek a lovagrendek, Jeruzsálem visszafoglalása után. De sem azt nem tudjuk, hogy melyik volt az első lovagrend, sem azt, hogy az mikor alakult. A tizenegyedik, illetve tizenkettedik század elején alakultak:

1. A Templáriusok rendje.
2. Az Ispatályosok rendje.
3. A Szent Sir rendje.

A Szent Szilveszter rend, mely ma fenáll 1905 február 7-én alapított. Alapítója X. Pius pápa, aki Multum ad excitandos kezdetű brevével kiténtőztotta a XVI. Gergely pápa által 1841 október 31-én alapított hasonló nevű lovagrendet, ezzel megalapította az Arany Sarkantyú Rendet és a Szent Szilveszter rendet.

De térjünk vissza a régebbi lovagrendekre, hogy megismerjük azok célját és eredetét. A Templáriusokat azért nevezték templomosoknak, mert ott kaptak szállást, ahol valaha Salamon király temploma állott. A zarándokokat védtek a Jeruzsálembe vezető úton a rablóátadások ellen. Kezdetben csak nyolcan voltak. Szerzetesi fogadalmat tettek a szüzességre, az engedelmességre, a szegénységre és a Krisztusért való harcra. Ezek a szerzetesek olyan szegények voltak, hogy ketten jártak egy lovon. Ötven év múlva azonban már egész Európában tömérdek birtokuk volt, s fejlődnek bőkezűsége és az ájtatos keresztények kegyessége igen gazdaggá tette őket. A nagy jölet megromtotta erkölcsüket, mire a pápa 1312 április 3-án feloszlatta őket és rendházaikat birtokaikkal együtt az Ispatályos lovagoknak adta.

Ez a rend körülbelül 1120 körül keletkezett. Ennek a rendnek a védőszentje Keresztelő Szent János, — aki után Johannitáknak is hívták őket, magyarul János vitézeknek, kik a szegény, beteg zarándokok ápolásával teljesítették lovagi kötelességüket. Ez a rend három osztályra tagozódott: 1. lovagok; 2. papok; 3. segítő testvérek. Itt a nemes származás már elengedhetetlen feltétel. A rend papjai polgári származásnak is lehetnek. A segítő testvérek csoportja kétféle osztól az elsőbe a csatlósok, a másodikba a mesteremberek, szölgák és betegápolók tartoztak.

Amikor Jeruzsálem elveszett a János vitézek 1291-ben Ptoleimásba, onnan 1310-ben Rhodosba, 1530-ban Málta szigetére mentek. E szerint az Ispatályos rend, a Jeruzsálemi Szent Jánosrend, a Rhódusi lovagrend és a Máltai lovagrend egy és ugyanaz a rend.

A Szent Sir rendet Bovillon Gottfried alapította.

Ezek is szerzetesi fogadalmat tettek; a közöttük élt papok kanonok rendet alkottak. Sőt Szent Sir rendi apácák is voltak. Ez a rend ma is főmáll. A Templáriusok rendje már hatszáz évvel ezelött feloszlott. A máltai lovagrend nem tekinti magát pápai lovagrendnek s így csak a Jeruzsálemi Szent Sir rend az egyetlen pápai lovagrend, mely Tápai Szabó László szerint „valóságos”, mely nevében ugyan nem viseli a pápai jelzöt, de címe szerint „Az Apostoli Szék kegyes pártfogása alatt áll”, alapszabályait egyedül a pápa módosítja s kinevező iratai a Szent Széknel aláírás és megpecsételéssel céljából bemutatandók. A rend pápai jellege ebből eléggé nyilvánvaló.

„Az összes többi pápai lovagrendek mind újabb eredetűek és mind dekorációk, írja Szabó László, — melyeknek tulajdonosai csak lovagi címmel bírnak, de lovagi jelleggel nem.” (12. old.)

Most már az a kérdés, hogy kik lehetnek pápai lovagok? „A szokásos eljárás az, hogy valamely prelátus, vagy más előkelő egyéniség, esetleg egy plébános, vagy szerzetesház főnöke folyamodik a püspökhöz, hogy X. Y. urat valamely megnevezett kiténtetésre ajánlani kegyeskedjék. Ezt a folyamodványt természetesen jól meg kell okolni.” Ha a püspök magácva teszi az ügyet, továbbítja Rómába. Az Apostoli Brevék kancelláriája aztán a Pápa engedélye alapján néhány hónap múlva megküldi a kinevező okiratot.

„Minden pápai kiténtetésnek taksája van, mely előre lefizetendő”. „A szent Széknek járó illetéken felül a püspök irodája is jogosult illetéket szedni, mely rendszerint tíz százalék a szent-széki taksának.” A pápai rendjelek csak az Államfő engedélyével viselhetők.

A Szent Szilveszter Rendnek három osztálya van: nagykeresztiesek, középkeresztiesek és lovagkeresztiesek. A rend szallagja vörös-fekete, oly módon, hogy az egyenlő szélességű színek sorrendje a következő: vörös—fekete—vörös—fekete—vörös.

Az egyenruha egyszerű: a kabát is a nadrág is csak egyszínű, fekete posztó. A frakkalaku kabát magas, álló gallerja s a kabát ujjainak menesettája fekete bársony; a kabátot arany gombsor és himzés díszíti. A nadrág szárán arany sáv fut végig. A csákó fekete bársony, mint a diplomataké; a csákót csak a pápai kokárda díszíti.

Az aranyozott övön viselt diplomata-kard fogója gyöngyházból van, markolata pedig aranyozott.

„A Szilveszter-keresztet a pápák ritkábban adományozták. E rend lovagjának általában majdnem fele olyan diplomata, aki a Szent Szék mellett működött, vagy olyan állami tisztviselő, aki a világháború óta a Szent Szék és egyes államok között az új Konkordatum megkötésénél közreműködött.

A fentiekből kitűnik, hogy Preller László kiténtetése igen ritka. Tápai Szabó László csak négy magyarországi Szent Szilveszter lovagkeresztiről tud.

Erdemes volna a lovaggá ütés ünnepélyét is részletesen leírni. Különösen a Jeruzsálemi Szent Sir lovagjának avatása érdekes, miután ünnepélyes szertartása még ma is a régi Modus Ordinandi S. Sepulchri Milites könyv szövege alapján történik. Ennek egyik kérdése így szöli:

— Van-e miből tisztességesen, a lovagi méltóságnak megfelelően élned anélkül, hogy kereskedelemmel vagy iparral kellene foglalkoznod?

A jelölt így felel:

„Hála Istennek, a javak elegendő bőségével rendelkezem”. (73. old.)

Ami már maga is mutatja, hogy a mai lovagoktól már nem követelnek szerzetesi fogadalmat, sőt annak éppen az ellenkezőjét keresik, — ami némi engedmény a régi szigorúságból.

—Skeptikus—

ODEON. Ma utoljára!

TOM KEENE a cow-boy királya izgalmas látványos filmje

Tom - a bosszúálló

A prairik hősenek lebilincselő élményei!

Amerikai tempo! Szenzációs felvételek!

Előadások 3, 5, 7, 9 órákor. Telefon 21-93

Sport

Ma Noviszádon:

PAK—NAK

Rapid—Isztra és Szlávia Graficsár
bajnoki mérkőzések

A noviszádi alszövetség első osztályának mai fordulójáról nyugodt lelkiismerettel meg lehet állapítani, hogy sorsdöntő jelentőségű. Nem csak a dologról, az első helyezés kérdésétől van szó és ezt a büszke címet az egész téli szezonon át, a tavaszi bajnokság megkezdéséig viseli majd a szerencsés győztes.

A különös véletlen úgy intézte, hogy a

PAK—NAK

elsőosztályú bajnoki találkozó derbimérkőzésre avaszták a Postások hirtelen feljavulásával. Egy hónappal ezelőtt még aligha akadt volna tippelő, aki kétségbevonva volna a NAK biztos győzelmét, ma azonban másként áll a helyzet. A PAK a Vojvodina ellen nagy-szerűen játszott és minimális vereséget szenvedett, a NAK viszont váratlanul súlyos.

A mai találkozó dönti el, hogy ezeknek az eredményeknek kialakulásában a PAK és a NAK, vagy a Vojvodina formaváltozása játszott-e a főszerepet. Véleményünk az, hogy a PAK még nem érte el a NAK szintjét és így győzelemre nem számíthat. Egy-két gólos NAK győzelmet tippelünk. **Bíró: Zsivanovics.**

A mérkőzés délután 2 óra 30 perckor kezdődik a NAK pályán. Előtte 1 óra 15 perces kezdettel a PAK—NAK ifjúsági csapatok mérkőznek.

Ma délelőtt a noviszádi Karagyorgye pályán a

Rapid—Isztra

másodosztályú bajnoki mérkőzést játsszák le. Az

Isztra minimális győzelmét tippeljük, bár döntetlen eredmény sem volna meglepetés. **Bíró: Gál.**

A mérkőzés délelőtt 8 óra 15 perckor kezdődik, utána 10 órakor a

Szlávia—Graficsár

másodosztályú bajnoki kerül eldöntésre. A Szlávia kitérő együttes, hiszen eddig egy kivétellel valamennyi mérkőzését megnyerte, tizenkilenc gólt adott és csak egyet kapott. A Graficsár csapatának több sebezhető pontja van, amelyet a Szlávia bizonyára jól ismer és így 2—3 gólos győzelme nem lehet kétséges. **Bíró: Momirov.**

Petrovaradinban a

Karlovczi Sztrazsilovo—PSK

másodosztályú bajnoki mérkőzés a harmadik csoport első helyezésének sorsára lehet döntő kihívással a Sztrazsilovo szempontjából, mert a PSK már nem törhet az éltre. **Bíró: Sevcic.**

Temerinben a

Noviszádi Trgovacski—TTC

másodosztályú bajnoki mérkőzés két pontja a TTC könnyű zsákmányának látszik. A TTC az első helyre aspirál, a Trgovacski az utolsóelöttitől szeretne megszabadulni, de erre kevés a remény.

A temerini együttes 3—4 gólos győzelme valószínű. **Bíró: Dobsinszki.**

—o—

Három tippelő érte el a maximális 7 pontot

A tipp-pályázat vasárnapi fordulója három telitalálatot hozott, ami elég szép eredmény tekintettel arra, hogy néhány mérkőzés valóban váratlan gólaránnyal végződött.

A vasárnapi pályázat eredménye alapján az alábbi tippelők helyzete javult:

Bábin Szvetozár 70, Erdélyi István 67, Koncz K. László (Szubotica) 63, Balla Zoltán 62, Kovács Mihály 60, Frank István (Beeskerek) 52, Bleszics József (Szubotica) 48, Kiskároly János (Topola) 47, Juhász János (Szubotica) 45, Péter János, Fodor Ferenc 44, Győri Béla 43, Kluczek Nándor

40, Kmetz Endre (Palics, Schelb Tibor 36, Fábrián József 33, Kaszás Lajos 29, Dobos László (Kani-za) 27, Acs Sántha Antal 24, Bottka József (Gradiste), Simon Hugó 16, Ackermann Aladár (Beeskerek), Klum Károly (Beeskerek) 11, Szabó Rezső 4, Horváth Károly 3.

Az 50 dináros jutalmat Balla Zoltán (Noviszád, Szibinjani u. 45) nyerte, a kiadóban vegye át. A Reggeli Újságot 2 hónapra Szabó Rezső (Noviszád) nyerte. Pontos címét kérjük közölje a szerkesztőség. Simon Hugó (Noviszád, Deákova 32) egy hónapra ingyen kapja a Reggeli Újságot.

Lényegesen megváltozott Szubotica válogatott csapatának felállítása

A csapatban Siflis, Beleszlin és Bali is játszik

A szubotici alszövetség igazgatótanácsa péntek esti ülésen lényeges változtatásokat eszközölt Szubotica válogatott csapatának a felállításán. A válogatott csapatban helyet kaptak Siflis, mint kapus, valamint Bali és Beleszlin, mint hátvéd, a csatársor pedig Kurin (FAKO) és Markovics (Postás) beállításával erősödött meg. Ezek után Szubotica válogatottja ma Szentán így áll ki: Siflis — Bali, Beleszlin (Szand) — Hegerős (Sport), Kapor (Vilánytelep), Pertics II (FAKO) — Tóth

(Sport), Guga, Kurin (FAKO), Bogasics (Hajduk) és Markovics (Postás).

A megerősített szubotici válogatott csapat győzelmi reményekkel indul Szentán válogatottjával szemben.

—o—

Szerep közhasználatosságát k adagunkint 5.— din ról.
Zsup zkoí borok és poli kaktól-igess'gek.
RESTAURANTE V. SRBIJA, Noviszád, Mileteva 3.

A Bánát mai sporija

Beeskerekéről jelentik: A bánati alszövetség területén a bajnoki szezon utolsó mérkőzései kerülnek lejátszásra.

Beeskereken az

Obilics—Vojvodina

bíró: Babinszki

mérkőzés iránt fokozott az érdeklődés. A tavalyi ligacsapat eddig meglehetősen balszerencsével küzdött és két ízben szenvedett minimális vereséget. A Vojvodina szintén rosszul kezdte a szezont, de javuló formát mutat, így a mérkőzés nyílt, némi Obilics-győzelmi eséllyel.

A

Schwäbische—Jedinsztvo

bíró: Sztorelli

mérkőzés favoritja a Schwäbische, bár hanyatlóban van és ugylátszik kifulladás már az eddigi mérkőzéseken.

Kikindán az utolsó mérkőzést játsszák le a

ZsAK—Radnicski

bíró: Klein

csapatai. A mérkőzés alig befolyásolja a tabella állását csak az utolsó helyekre van hatással. A favorit a vasutascsapat és így a Radnicski végleg az utolsó helyre kerül.

—o—

A noviszádi egyesületek hivatalos hírei:

NAK hírek. Kérem az alább felsorolt játékosok pontos megjelenését e hó 20-án, vasárnap délután fél 1 órakor: Dussing, Gögös, Muha, Zaborai, Müller, Haas, Fischer, Kotrba, Schubert, Sarró, Elek, Spiller, Thurzó, Welker, Schelb, Longaver, Daniel, Buzgó II, Bódi II, Szuro, Buzgó I, Zimics Iju, Milinszki, Lerch II, Kaszt, Hedvicsék, Kiss, — Sportkapitány.

A Rádnicski drukkerautót indít ma Palánkára. Az autóbussz délelőtt 11 órakor indul a Rádnicski pályától. Viteldij oda-vissza 20 dinár. A csapat a palánkai Szlogával mérkőzik, az alábbi összeállításban: Milutinovics, Hacker, Fogarassy I, Burai II, Burai I, Jurik, Avramovics, Hoffmann, Angyelkovics, Laszák, Fogarassy II, tartalékok: Somogyi, Kovacevics, vezető: Jovanovics Gyorgye.

A Napred ma a Rádnicskival mérkőzik. A következő játékosok fél kettőkor a Rádnicski pályán kötelesek megjelenni: Dömötör, Sebők, Keesks, Círusz II, Fodor, Csorba, Ferenci, Palicsko, Kogoly és Papp. A felsorolt játékosok Told Józseftől a pályán kapják a felszerelést. — Holler intéző.

A noviszádi sofőrök barátságos mérkőzést játszanak a Bernold gyár ellen. Felkérem az alább felsorolt játékosokat, hogy ma délután fél kettőkor a Rádnicski pályán jelenjenek meg: Déri, Kike, Nagy, Jovanovics, Ferenci, Möriz, Horváth, Kiss, Herzl, Petrovics, Spaics, tartalék: Kálóci, Misó, Möriz II, Lunova. — Intéző.

A Bernold SK vezetősége felhívja az alábbi játékosokat, hogy vasárnap 1 órára jelenjenek meg a gyárban miután a sofőrökkel játszunk: Holicsék, Fekete, Marjanovics, Demand, Drazsics, Sztojsics, Kalló, Beljanszki, Batori II, Dabics, Kriezler, tartalék Lázár.

A noviszádi ZsSK hírei. Ma az egyik kombinált csapatunk Buljeszen játszik propaganda mérkőzést. A következő játékosok tartoznak felszereléssel együtt az állomáson pontosan fél 12 órakor megjelenni: Redli, Filep, Janó, Sáfrány, Kovács, Kapmayer, Bálint I és II, Milatics I, Megler, Drinyovszki, Bábin. A másik kombinált csapat a Rádnicski kombinált ellen 9 órakor: Ivics, Molnár, Kolemberg, Gertner, Pörge I és II, Komadies, Sztancsics, Cservenszki, Varga I, Beres, Drinyovszki. — Intéző.

Uj sportegyesület alakult Noviszádon. Szlanabari SC néven új egyesület alakult Noviszádon, amely egyelőre főleg a futballt kultiválja. A törekvő vezetők és tagokból álló egyesület szép jövőre jogosult. Az újonnan alakult egyesület elnöke Paliszák Ferenc, alelnöke Antonics Pántó, titkára Márics Jovan, pénztárosa Kuzmanovics Jovan, futballintézője Gömöri Ferenc, háznagya Reskovics József. A választmány tagjai: Kiss István, Sulyán György, Milosevics Szevan és Lakatos Lajos.

A kóbor Tinódi Lantos Sebestyén modern utóda, Mécs László elmondja a Reggeli Ujságnak vágyait, terveit és küzködéseit

Katolikus: a tornyán nemzetközi zászló s egyben hajszolt magyar. Ez ő: Mécs László. (Mécs: Madaraival dísekszik).

Hallottam róla, hogy egy főhercegi család szinte izgalommal várja a folyóiratokban és a napilapok vasárnapi mellékleteiben egy-egy új Mécs-vers megjelenését s valósággal elemzi ilyenkor a muzsikáló sorok szépségeit. A rádiózó közönség, amely pedig nem valami tulságosan rajong a fölolvásokért és a szavaltokért, mint érdekes műsor-számról beszél a szerzetesköltő előadásairól. A vidéken hirtelen megy és messzebből is látogatókat vonz, ha egyik-másik városban megjelenik s az élő szó közvetlenségével fejti ki s hinti a verszöveg hanggal s tagléteikkel színezhető értelmét. A diákok Mécs-verseket gyűjtenek s Mécs-köteteket áhítoznak a könyvkiadatok előtt; tanáraik könyvekben, különlenyomatokban s az evvégi értesítők lapjain értekeznek róla. A protestánsok mint a katolikus művészetet s irodalom legsajátosabb és legértékesebb jelenségét tárgyalják, csodálják s ugyanakkor az egyik katolikus folyóirat éppen azt veti szemébe, hogy nem vallásos és nem katolikus költő. A konzervatív politikai elmeredni szemmel oivassa a fehér reverendás pap verses vád és védőbeszédét, amely a nyomorban és piszokban felejtett gyermekek sorsára Isten szavának harsónájával hívja föl a világ figyelmét s bátran oda dörgi a társadalomnak, hogy: ezért valaki felelős! A verstelen sváb falu kaszinójában, ahol az értelmiség a politika mellett csak az alsósról meg a tarokról szokott véleményt mondani, egyidő óta az újságokból már másnap eltűnik az a lap, amelynek oldalán Mécs-verseket közölt a szerkesztőség. Eleivel bosszantott ez a következetesen megismétlődő jelenség, de most ha az Úr kénköves esővel akarná elpusztítani ezt a nagy falut, én Ábrahám példájára ennek az egy igaznak kedvéért könyörögni tudnék.

Mécs Lászlóról ma irnak, beszélnek, sőt ami ennél több: figyelnek is rá. Egy-egy előadás erkölcsi és anyagi sikere szempontjából egy sereg elismert fővárosi művész, író és előadó neve együttvéve nem jelent annyit, mint Mécs szereplésének bejelentése. Nemesak a nagyvárosok közönségéről, hanem a kisebb vidéki városokról is mondhatni ezt. Es szereplésének, sikerének hírére egy ilyen szavalóest valósággal szétsugarazza annak a városnak környékén, ahol Mécs László egy szépségihintő estére akár komoly törekvésű, akár pedig számító vagy flancoló rendezőség hívására megjelent. Ennek következménye az, hogy most már az apró falvak műkedvelő előadásainak sokszor bántóan egytipusú rendezői is ha komolyan még nem, de egy kis nagyképűséggel kotyognak olyan elgondolásról, hogy közönségüket szerencsétlenül fogják azzal, hogy ha csak lehet, egyszer lesürgő-gönyözik a költőt, aki a választottak előtt értéket, de sokaknak bizony inkább csak érdekességet közölt. Azt azonban mindjárt az elején hozzátesszem, hogy Mécs csak addig lehet az érdekesség reklámja, amíg meg nem szólal. Néhány vers elszavalása után a különöset várók előtt is már a költészet legigazibb reklámozója lesz.

Mécs László megy városról-városra, mint „kóborló elődje Tinódi Sebestyén” és szórja a lelkek felé a szépség szíromzaporát, hirdeti a szeretet ígét olyan sorokban s olyan hangon, hogy valóban meg is fogja (személyével, közelségével) a szíveket a szeretetnek, a szépnak és a versnek. Már majdnem minden nagyobb város dísekszik egy-egy ilyen szavalóest emlékével. A vándorlás egyik városból a másikba gyakran egész körutat rajzol a térképre s a lapok is sokszor így említik ezt a napokra, sőt hetekre bővülő programot. Ma Budapesten szaval, holnap Sároson, holnapután Bécsben vagy Berlinben lép dobogóra azok előtt, akik magyarul értik a költészeit szépségeit, átutazása alkalmával egyik nagyobb városból a másikba, készséggel ejti útjába a kisebb helyeket is. Vannak olyan városok, ahol már — a közönség kivetésére — többször is megfordul, ahol már hatalmas tábort hódított meg a versnek és a betűnek azzal, hogy a verset és a betűt a szóval, az élő egyéniség előadásával a fülnek s szemnek is megeleveníti. Annyi bizonyos,

hogy Mécs László költészetét ma már nem csak a könyvespolc, hanem a dobogó is tartja és hirdeti.

Az igazat megvallva egy kis rossz érzéssel és gyanakvással készültem arra az órára, amikor a költő látványosságként jelenik meg a dobogón. Eddig csak papírról ismertem s titokban arra gondoltam, hogy a szereplés csak ronthat a költő eddig személytelen mivoltán. Ha valóban így lesz, nem csinálók titkot belőle s az első találkozás kellemetlen bevezetéssel kezdődik.

Néhány perces méltatás után egy kékeszemű szőke pap lép a dobogóra csillogó fehér reverendában. Elfogultságomat csak erősíti egy pár külső vonása. Arcképei után erősebb szeműnek és sötétebb hajúnak képzeltem. A fehér felyemfényű reverendával vértezett fiatal férfialakot a néhány perces várakozó esendben így is körül fogja az érdeklődés. Az ember ösztöne megérzi, hogy honnan száll s honnan perzsel legjobban a nézők szeme. Ez azonban az első pillanatokban még nem a költőnek, hanem a jelenségnek, a férfinak szól. Két kímért meghajlás következik, a nézőtér tapsol s a zaj elültével szürkének tetsző hang jelenti be a vers címét: Vadócha rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld. A kis költemény elég gyorsan leperreg s legalább rám, éppen semmi hatást nem tesz. Egy-egy sorának hangsúlyozása majdnem bántó s kellemetlenül gyors a versszakok egymásba kapcsolása is. Az egész szavaltból néhány érdekes egyszerű tagléjtés marad meg. Az ismétlődő soroknál egy-egy figyelmeztető ujjmozdulat nyomát megörzi a lélek. Szavalt közben talán föl sem tűnt, de a szó eltűnésével valami utóképp formájában ott van az emlékezetben.

A második s az utána következő több mint egy tucat vers közvetítése meglepő. A kóborló elődöm négyrímes, Tinódi-utánzó versszakainak vonatott s egy kissé éneklő bevezetése eredeti és hatásos. Atómlesztése a beszédes hangnemből szinte észrevétlenül viszi a multra gondoló lelket vissza a jelenbe. Elsuható tájak egy-egy pillanatra elkopott képét sorakoztatja egymás mellé a Behanni, rohanai muszáj refremű csodálatos vers. Végén a három teljesen suttogva továbbadott sor parancsossal követeli a dörgő tapsot. Elbájoló a Klályi három bántának egyszerű és tiszta kifejtése, a Parancsolj Fenség s az a néhány vers, amelybe a gyermek-szeretet s a gyermeki mosoly és tisztaság vet meleg sugarat. A hang nem csodás de a kísérő mozdulatokban, a testtartásban valami különös varázs él. Az aranyos kiesikém című versben a vak újságárus lelke fényét, szemének homályát dőbenetesen a nézőkbe dobja egyetlen egy tapogatózó kézmozdulattal a vakon fölvetett arc. Egy gyerek-hang utánzó verset feledhetetlenné tesz az, hogy az előadó költő szaval és közben hátul keresztbe fonja karját s ugyszólván az egész költeményt ilyen testtartásban mondja el. A hatás osztatlan. A legnagyobb előadó művészeknek is egy-egy groteszknak vagy szokatlannak tetsző mozdulata, lépése, tagléjtése kivált olykor egy-egy mosolyt valamelyik néző arcán — Mécs László a pódiumról csak ránéz, figyel, komoly s elbűvölt arcokat láthat. A megokolást kereső természet talán azt is megállapítja, hogy mindehhez a képesség mellett egy kis külsőség is kell: bokáig érő tóga, vagy reverenda, s bizonyos is, hogy ezeket a verseket ilyen készséggel sem lehetne fraktkban vagy zakóban így előadni. A tetszésnyilvánítás a közönség részéről óriási, Pesten ugyanugy mint vidéken s a taps megérdemelt sikert kíséri. Mécs László, amikor hivatott költő léte városról-városra jár és szaval a sokszor egyszerű termék dobogóin is második hivatását teljesíti.

Az előadás után a színpad egyik öltöző szobájában fölkeresem a költőt. Mosolygó közvetlenség-gel fogad.

— A Bácskában dolgozik ugy-e? — kérdezte rögtön a bemutatkozás után s én hamarjában arra gondolok, hogy ha tovább is ebben a hangulatban folytatjuk, akkor aligha lesz szabályszerű interjú a dologból.

A költő előtt egyébként, — s ez megnyugta-

Puhlmann-tea

Kitünően hat rekedtség, köhögés és tüdőcsúszhurut, valamint asztma ellen (megakadályozza a rohamot). Feloldja a nyálkát, tisztítja a légzőcsatornákat és jólékony hatásal van a légzőszervekre, fokozza az étvágyat és kellemes ízű.

Kérdezze meg a házi orvosát!

Kapható minden gyógyszerárban, ahol nem, ott megrendelhető a jugoszláv vezérképviseletől!

Dr. Mr. Tichy Béla Horgos Dunabánsád.

A szállítás vámentesen utánvétellel történik. Odobreno od Ministarstva Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja, Sarajevsko odeljenje, S. Br. 4274. 11. III. 1932.

tóan hat rám — egy üveg vörös folyadékot látok. Sejtettem, hogy nem lehet málna, mert meg is kínált vele. S mivel én elfogadtam, meg is állapítottam, hogy a felig már üres üveget igazi jó vörös borral töltötték meg valahol. Általában az egész interjú úgy pergett le, mint valami meghitt egyszerű beszélgetés egy vidám asztal végén. Inkább ő kérdez, én az első percekben csak jó néhány lefelet után jutok el az első kérdéshez.

— Sokat dolgozik-e mostanában?

— Hát a versírásra bizony kevés idő jut — válaszolja a költő. A mindennapi elfoglaltságom oly nagy, hogy egy vers megírása sokszor hosszú időre elhalasztódik. Plébániámhoz négy fűkegyház tartozik, a gyóntatás, temetés, a hívek lelki gondozása bizony elég sok munkát ad. Szabad időm is nagyobb részét elkéri az emberek. Lakodalom, keresztelő, uzsona, disznótör: már meg se tartják az ilyen alkalmakat anélkül, hogy meg ne hívának.

Az értékjelzés, a név s a szereteiméltóság bizony kötelességeket is ró az emberre.

Mécs László mindezt valóban kötelességnek s nem szórakozási alkalmaknak vagy a népszerűség-hajhászás parancsának tekinti. Ő nemesak a versben, hanem az életben is „főhercegekhez ugyl emegy dinére — mint béresékhöz újszűret dányére.” Nem kell különösebb képzelőerő ahhoz, hogy az ember elhitesse magáról, hogy béreséknél éppen olyan jól érzi magát mint a tiszteletre adott főúri vacsorán. S ennek megint az a magyarázata, hogy Mécs László nem menekül neve-féltőn az emberek elől, ő az emberi kötelességet, az emberi szívlükettést, örömet, szomorúságot nem csak a költői képekben, hanem a valóságban is szereti. Ennek az eleven szeretetnek, a szó szorosan vett értelmében sokszor a verset is föláldozza.

Arra a kérdésre, hogy milyen a csehszlovákiai magyar irodalmi élet, hirtelenében csak azzal válaszol, hogy nagyjában talán olyan mint Jugoszláviában.

Egy kis vártatva meg is magyarázza a rövid feleletet:

— Vannak erős és értékes nevek, de a szét-huzás ugyanaz mint önkénel. Vannak írók, van irodalom, de az egység hiányzik s az irodalmi élet még a hó alatt alszik. Az értékes írók többsége most az új folyóirat, a Magyar Írás köré csoportosult, ez talán majd az egységet is megteremti.

— Mikor jelenik meg a legközelebbi verskötete? — kérdelem tőle ezután. — Hallottam, hogy talán a közelben új verseskönyvet ad ki.

— Igen, még karácsony előtt megjelenik a hetedik kötetem. A budapesti Athenum fogja kiadni ezt is. A könyv egyébként már sajtó alatt van. Legyen világosság a címe. Tavasszal pedig a Hajnali harangzó és az Üveglegenda második kiadása után a többi már rég elfogyott kötetek: a Vigasztaló, a Rabszolgák énekelnek. Az ember és az érnéka és a Bolond Istók bábszínháza is egymás után meg fognak jelenteni újabb kiadásban.

S itt egy kis öntudattal említi meg, hogy elfoglalt s a örökös vándorlás mellett is aránylag alig sokat termel.

— Nincs olyan magyar lírikus, aki tíz év alatt ennnyit írt volna. Majdnem minden évben megjelent a könyvpiacra egy új verses kötet s ezek gyorsan el is fogytak. Egyébként én vagyok az egyetlen magyar költő, akinek az Atheneummal állandó szerződése van.

— Hányadik szavaleostje ez az idén?

— Ujévtől ez már a harmincyolcadik. De most valóságos körútra indulok s ez a szám év végéig ötvenre is fölszaporodik. Annyi meghívást kapok, hogy nem győzöm visszautasítani.

A beszéd ismét elkanyarodik egy kissé a megtalált interjú-iránytól s ennek során megemlíti, hogy eddig talán Sároson s épen a reformátusok fogadták a legnagyobb szeretettel és ünnepléssel. Nevetve beszél el ezután, hogy nemrégiben egy nagyobb vidéki városba is ellátogatott néhány hívének sürgető hívására. Később derült ki, hogy a városban nem akadt tiz olyan ember, aki már hallotta a nevét. Hiába — jegyzi meg — vannak olyan helyek, ahol nagyon mélyen alusznak a lelkek.

— Ismeri-e valamennyire a jugoszláviai magyar irodalmat?

— Néhány határozott tehetség nevét régóta ismerem s ezek munkásságát figyelem és értékelem is. Komoly és erős értéket látok bennük. Az irodalmi életéről is hallok olykor, de ezt nem ismerem közelebbről. Azt hiszem, hogy nem lehet más mint amilyennek elképzelem. A bajok mindenütt ugyanazok, megdöbbentő, hogy egy-egy igazi és hívatott tehetségnek mennyit kell küzdenie és csalódnia.

Egy kicsit eltűnődik, majd néhány nevet említ hamarjában.

— Ezek mind mennyivel más sorsot érdemelnek!... Egyébként Jugoszláviába egyszer el akartam látogatni, de a terv megvalósítása valahogyan elmaradt. Talán majd egyszer mégis csak sikerül.

Közben azonban kopognak, bucsuzni kell. Az alig félórás beszélgetés után is úgy érzi az ember, mintha egy nagyon régi, most meglátott rokonától válna el és szinte megcsillan előtte a viszontlátással biztató köszönés.

Berényi János

Nyeremények

A helyes megfejtők, közül az alábbiak részesülnek jutalomban. A szelvények a szerkesztőségben vehetők át.

Egy fénykép a

„Hering fotó”

Studióból

Dr. Hauk Ferenc, Noviszád

1 üveg kölni víz

SOA

drogériából

Heine Adél, Noviszád

egy szelvény

„Róza”

kozmetikai intézetéből

Dimovics Vera, Noviszád

Dr. Brenner Józsefné, Mokrin könyvjutalomban részesül.

Mit üzen a szerkesztő?

Bácskogradiste: Nem volt joga. Bövebbet levélben.

Moli olvasó: Úgyeben eljartunk és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a vizsgálat folyik és annak befejezése előtt semmiféle iratot nem adnak vissza. Amint az ügyet elintézik, mindent visszaküldenek Önnek és akkor teheti meg a további lépéseket a járásbírósnál.

Beodrai érdeklődő. Egyszerre egész nyugodtan átveheti a lapot. A legrövidebb időn belül, de legkésőbb ez év január 1-ig pontos szabályrendelet fog megjelenni arról, hogy mely lapokat lehet közvetlenül külföldről hozatni és melyeket az Avala útján.

—o—

KERESZTREJTVENY

Közli: ifj. Grünhut Dezső St. Futog

A megfejtés beküldésének határideje 1932. november 25.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16								17		18			19	
	20					21			22			23		
24	25	26			27	28			29			30	31	
32		33	34	34a							35			
	36	37		38				39		40	41			
42	43								44			45	45a	
46					47	48		49				50		51
	52			53		54	55				56			57
58	59				60		61	62		63		64		
65		66		67				68			69			70
71		72						73			74			75
76								77			78		79	
80		80a			81	82	83			84			85	
86				87		88			89	90		91		
92					93			94	95		96			97
	98	99		100			101				102			
103											104			

A megfejtő neve és címe:

Vizsintés: 1. Híres magyar éposz a XVII. századból. 16. Ebben az erdőben találták halva Bárczi Benőt. 17. Kettős mássalhangzó. 18. Ilyen disznó is van. 19. Egyiptomi Isten. 20. A fizika, kémia, számítan stb. is ez. 21. Német város. 24. Ugy, idegen nyelven. 26. Rudi mássalhangzó. 27. Adoma. 30. Filmszínész neve. 32. Kopasz. 34. Vissza: tenni. 35. Orán van. 36. Jojo fele. 38. Nagy francia író keresztnéve. 40. Rege. 42. Hidász idegen nyelven. 45. Ige. 46. Feltételező szócseka. 48. Ezzel látsz, névelővel. 51. Vízöreg. 52. Repülőgép van benne. 55. Vers kellék keverve. 57. Int. 58. Uj, angolul. 60. Eső után van. 62. Ha egy szó nem jut eszedbe, ezt mondd. 64. Tud, angolul. 65. Igekötő. 66. Az a bizonyos kéz. 68. Néger. 70. Egyiptomi isten. 71. Kettős mássalhangzó. 72. Híres német író neve fonetikus. 73. Vissza: Kettősmássalhangzó. 74. Távirati ő. 75. Rangjelző. 76. A teljes abc első betűi. 77. Azonos betűk. 87. Emma kétnegyede. 80. Vissza: a fa, franciául fonetikus. 82. Magamra. 84. Vissza: tud. 85. Szegény idegen nyelven. 86. Magyar olimpiai bajnok. 88. Madár, névelővel. 90. N. O. M. N. 92. Kérdőnévmás. 93. Keleti ur. 94. „Bir” mássalhangzó. 96. Néze és..... 98. János, latinul. 101. Rakpart, idegen nyelven. 102. 2x30 percein. 103. Híres magyar ember neve, foglalkozása és műve.

Függőleges: 1. Görög komédiairó és műve. 2. Vissza: római mérték. 3. Zudit,

mássalhangzó. 4. Svéd férfinév. 5. Hindu nacionalista vezér. 6. Mássalhangzó fonetikus. 7. Kettős mássalhangzó. 8. Azonos betűk. 9. az eső. 10. Gyümölcs, vadonba is sok van. 11. Mássalhangzó, fonetikus. 12. Homokbucka Németországban. 13. Vissza: tiltószó. 14. Német személyes névmás. 15. Kosztolányi munkái is ide tartoznak. Kátona József egy híres művének első fele. 21. A Paradicsom is ez volt. 22. A víz, franciául, fonet. 23. Európai államférfi. 25. Róza magánhangzó. 27. Vonatkozó névmás. 28. Egy erdélyi sportklub neve. 29. Vissza: sakkműző. 31. Dégé. 33. Folyó, spanyolul. 34a. Nivar mássalhangzó. 35. Kötőszó. 37. Vissza: bizonyos évben. 39. Világhírű olasz futballista. 41. Magyar város. 4. Via, közepe és vége. 44. Nép. 45a. Nálunk éjjel 2-kor van. 47. Magyar írónő (Lea). 49. Magyar hadvezér és író. 50. Robinson Crusoe írója. 52. Havai, mássalhangzó. 53. Nem közönséges ember. 54. Ű. a. mint van ideje. 59. Elcsukni. 61. Rizikó, mássalhangzó. 63. Lángol. 66. Arad első része. 67. Vissza: mindég ez van. 69. Rombolnak. 77. Fohász. 78. Egy, idegen nyelven. 79. Lószerszám. 80a. Az abc-ben egymást előzik. 81. Nagyon régi. 82. Nyelvtani fogalom. 83. A. S. A. 87. Női név. 89. Csillag, idegen nyelven. 91. Vissza: korom. 93. Vissza: nagy állam. 95. Gyümölcs. 97. V. I. Ö. 98. Jós, eleje és vége. 99. Vissza: növény. 100. Nyul hátsó része. 101. Eördőnévmás. 104. Névelő.

—o—

Az „Iglói diákok” ma esti előadására
pénztár nyitás: 7 órakor a Szlobodában

NYILTTÉR*

Alulírott szubotcai malmok ezennel értesítik a t. vásárlóközönséget, hogy az örlés utáni vámot a mai napon 4%-kal leszállították

Gornjo Backo Udruženo Parominsko d.d.
Margit Peromlin d. d.
Berger električni mlin
Crnjaković mlin
Peić mlin
Vujković Bukvin Lozija mlin
Hugo Weiss mlin
Rogić mlin

ÚJ PAPIR ÉS IROSZERKERESKEDEÉS

Van sz. a n. é. közönség tudomására hozni, hogy eddigi hirdetési irodámat és könyvkereskedésemet

PAPIR ÉS IROSZERKERESKEDEÉSSEL

egészítettem ki és raktáron tartok minden e szakmába vágó cikket jó minőségben és versenyképes árban.

Nb. pártfogást kér

KARDOS

Novisad, Vilsonov trg 7. Tel: 23-70

Nagy TON KINO Bacskatopolán

Jönnek az indiánok

100% német tonfilm
MERSÉKELT HELYARAKKAL

Rózsaburgonya

homoki, őrtás, vagon-telben és kicsinyben szállít, apró magburgonya is kapható.

KISS SZTEVAN
Szubotica, Zrinjszki trg 31

Betét-könyvecskéért

is több kisebb-nagyobb ingatlan eladó.

VARDAR

Novisad, Zselezniciska 62

Kölcsöndíjat nov. 1-től leszállítottam

havonta csak 10 dinar magyar-német könyvek

Kardos, Vilsonov trg 7.

Gramofonokat „lemezeket

nagyon olcsó árban kifizés

VIG könyvkereskedés Szubotica

Modern hölgyudrász szalón nyílt meg Szubotican

a Labor palotában. Tulajdonos **GORČIK IVAN**, aki Beogradban s Párisban szerezte szakismeretét.

Kereskedők és naptárarúsok figyelmébe!

Megjelent a nagy népszerűségnek örvendő

Magyar Családi, Regelő Bácsi, és Magyar Gazdák Naptára

Megrendelhető

FARKAS ÉS DÜRBECK nyomdában
Novisad, Zselezniciska ul. 30. 3638

CHAMOTT

mindenféle méretben kályha köztéglák állandóan raktáron

Gausz János

Novisad, Futoski put 68. Telefon 25-34

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR

A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

ALACSONY ÁRAK MAGAS ÉPÜLETE

KLEIN HARISNYA JENŐ ÁRUHÁZA

**hétfőn 1932 november 21-én
reggel 1/8 órakor**

modernizált üzletem

ujbóli megnyitása

a régi helyén, Novisadon
Kralja Aleksandra ulica 8.

KLEIN JENŐ

speciális harisnya, trikó,
és fehérnemű üzlete

HETI RÁDIOMŰSOR

Európa nevezetesebb hullámhosszai:

Allomás	m	kW	kHz
Nürnberg	217	0.5	1256
London National	261	67	1148
Ostrava	263	11	1139
Bratislava	279	14	1076
Leipzig	259	2.3	1157
Kosice	294	2.6	1022
Zágreb	307	0.8	973
Göteborg	322	15	932
Boroszló	325	1.7	923
Nápoly	331	1.7	905
Brno	342	2.8	878
Barcelona	349	5	859
Strassburg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
Mühlacker	360	75	833
Hamburg	372	1.7	803
Toul	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	734
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.8	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	680
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	38	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	3.5	599
Brüsszel	509	1.5	590
Budapest I.	550.5	20	590

Vasárnap, november 20

Beograd. 8:00: Pravosláv istentisztelet. 11:00: Gramofon. 12:05: Gramofon. 12:30: Rádiózenekar. 3:00: Gramofon. 4:00: Népdalok. 5:00: Gramofon. 7:00: Gramofon. 8:00: Bécsi közvetítés. 10:30: Hangverseny. Majd cigányzene.

Budapest. 9:00: Hírek, kozmetika. 10:00: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Szabó Imre esperes. 11:00: Nagyatádi Szabó István szoborleplezés ünnepségének közvetítése a Kossuth Lajos térről. Utána: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. Majd: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Rossini: Olasz nő Algirban, nyitány. 2. Weber: Felhívás keringőre. 3. Gounod: Faust, baletzene. 4. Nádor Mihály: Kék madár szvit. 5. Moszkovszki: Spanyol táncok. 6. Siklós Albert: Táncimpressziók. 2:00: Gramofonhangverseny. 3:00: Vermes Gyula: Az ezüsti gyümölcskivitel eredményei és tanulságai. 3:45: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása (Rádió Szabad Egyetem). 1. Dr. Lukinich Imre egyetemi tanár: Régi népek és államok a Kárpátok medencéjében. 2. Időszertű apróságok. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 4:30: A Gudimel énekar hangversenye. Vezényel Lajtha László. 5:15: Hogyan készül a dzsungelfilm. Demeter Géza felolvasása. 5:45: Népszínműelőadás a Studióból. A cigány. Népszínmű 3 felvonásban. Irta Szigligeti Ede. Zenéjét szerezte Doppler Károly. Rendező Kiss Ferenc. 7:45: Sport- és ügetőversenyeredmények. 8:00: A bécsi operett mesterei. A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. Vezényel Ascher Leó, Benatzky Ralph, Eysler Edmund, Granichstaedten Brunó, Kálmán Imre, Lehár Ferenc, Stolz Róbert, Strauss Oszkár és Weinberger Charles. Közreműködik Gerhart Mária, Holzer József. Utána körülbelül 10:30: Időjelzés, sporteredmények. Majd: Berend Endre szalon- és jazzzenekarának, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának zenéje az Ostende kávéházból Kálmár Pál énekszámaival.

Bécs. 7:35: Ébresztő. 7:40: Torna. 8: Reggeli gramofonhangverseny. 11:25: Szimfonikus hangverseny. 12:45: Dostal-zenekar szórakoztató zenéje. 3:30: Vonósnégyes. 4:30: Recktenvald-zenekar. 8:05: Dalok. 11:45: Serenaders-jazz Kober énekessel.

Hétfő, november 21

Beograd. 12:05: Rádiózenekar. 3:00: Népdalok. 4:00: Gramofon. 5:00: Rádiózenekar. 7:00: Népdalok. 7:30: Gramofon. 8:00: Gotovatz: Morana című operája. Utána tánczene.

Budapest. 9:15: Az Allástalan Zenészek Szimfonikus Zenekarának hangversenye. Vezényel Szikla

Adolf. 12:05: A rádió házikvintettjének hangversenye. 1:15: Népiskolai testnevelési tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. 3:30: A rádió diáklélorája. 4:00: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása). 5:00: Gramofonhangverseny. 5:40: Német nyelvoktatás (Szentgyörgyi Ede dr.). 6:00: Csorba Gyula és cigányzenekarának zenéje. 7:00: Komáromi János novellája: Marianne. Felolvassa a szerző. 7:30: A Filharmóniai Társaság hangversenyének ismertetése. 7:40: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból. Vezényel Dohnányi Ernő dr. Közreműködik Erica Morini (hegedű). 1. Telemann: Tafelmusik (előszőr). 2. Beethoven: Hegedűverseny (Erica Morini). 3. Dohnányi: Szimfónia d-moll. Utána körülbelül 10:00: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A Mándits szalon- és jazzzenekar hangversenye a Newyork kávéházból Diogo Antonio Rojó (ének) közreműködésével. 11:15: Károlyi Árpád és cigányzenekarának zenéje a Spolarich kávéházból.

Bécs. 11:30: Brunner-négyes. 12:30: Gramofonhangverseny. 4:10: Operaismertetés. 4:40: Testi kultúra és élet. 4:55: Weber-zenekar. 7:25: Lieger: A névtelen koldus c. operája. 10:30: Közvetítés a Rakéta revüszínpadról. Szünetben gramofon.

Kedd, november 22

Beograd. 11:00: Rádiózenekar. 12:05: Népdalok. 4:00: Gramofon. 5:00: Rádiózenekar. 7:30: Gramofonhangverseny.

Budapest. 9:15: Az I. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 12:05: Berki István és cigányzenekarának zenéje. 4:00: Pósa Lajosné mesél. 5:00: Angol gyermeknevelés. Márffy Mantuano Judit felolvasása. 5:30: Megyeri Gyula jazzzenekarának hangversenye a Dunapalota szállóból Horváth Ernő énekszámaival. 6:40: Francia nyelvoktatás (Garzó Miklós dr.). 7:10: A Magyar Női Vonósnégyes hangversenye. A vonósnégyes tagjai: Kálmán Mária (I. hegedű), Gallina Erzsébet (II. hegedű), Szeremi Magda (mélyhegedű) és Ulbrich Hermína (gordonka). 8:30: Mink is tudunk ám a világról. Móra Ferenc felolvasása. 9:00: Kuruc-est. Közreműködik Szedő Miklós (ének), Dobos Imre (tárogató) és Bura Sándor cigányzenekara. 10:30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Lehár: Cigányünnep, baletteljelenet. 2. Meyerbeer: Fáklyatánc. 3. Grieg: II. Peer Gynt szvit. 4. Boccherini: Menuett. 5. Bayer: Babatündér, egyveleg. 6. Ziehrer: Bécsi lányok, keringő. 7. Lehár: Drótostót, egyveleg. 8. Sousa: Gladiátorok, induló.

Bécs. 11:30: Silving-négyes. 12:40: Gramofonhangverseny. 3:30: Engl Kurt hangversenye. 4:40: Geiger-zenekar szórakoztató zenéje. 7:30: Kétzongorás hangverseny. 8: Tárca. 8:30: Baden, birodalmi adás. 10:15: Stuttgart.

Szerda, november 23

Beograd. 11:00: Gramofon. 12:05: Rádiózenekar. 3:00: Gramofon. 4:30: Népdalok. 5:00: Gramofon. 8:40: Operettrészletek Mikulcs operaénekesnővel.

Budapest. 9:15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. Vezényel Szöllösy Ferenc. 12:05: Az Országos Postászenekar hangversenye. 3:30: A rádió diáklélorája. 4:00: Munkásféltóra. 5:00: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 6:30: Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura). 6:50: Gramofonhangverseny. Operettrészletek. 7:50: Emlékezés Arany Jánosra. Szász Károly előadása. 8:20: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Dohnányi Ernő dr. 1. Mozart: Szimfónia D-dur (háromtételben). 2. Gluck-Mottl: Balettszvit II. 3. Volkmann: Szimfónia d-moll. Utána körülbelül 9:50: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Hungária szállóból. 11:00: Jan et Patrik Hoffmann jazzzenekar hangversenye a Royal szálló étterméből.

Bécs. 11:30: Falt-négyes. 12:40: Gramofonhangverseny. 3:40: Utazás a Marsba. 4:05: A késő romantika szellemi élete. 4:25: Az ifjúság szerepe Európa felépítésében. 4:40: Schubert-dalok. 6:05: Az égési balesetekről. 6:30: Hogyan látja az orvos a munkanélküliséget. 7:30: Párizsi élet. 9: Bécsi dalok. 10:30: Ambrosia-zenekar Londonból.

Csütörtök, november 24

Beograd. 11:00: Gramofon. 12:05: Rádiózenekar.

4:00: Hitrina Tatjana énekesnő. 4:30: Rádiózenekar. 8:00: Közvetítés Ljubljánából.

Budapest. 9:15: Gramofonhangverseny. 12:05: A Szervánszky szalonzenekar hangversenye. 4:00: Kollósvári kincsesláda. Heltai Nándor felolvasása. 5:00: Benzéné Láng Irén: Sertésus feldolgozása és el-tartása. 5:35: Leidenfrost Ica hangversenye. 6:10: Angol nyelvoktatás (J. W. Thompson). 6:45: Kis emberek. Zagon István felolvasása. 7:25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése. 7:30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. Egyiptomi Helena. Dalmü 2 felvonásban. Zenéjét szerezte: Strauss Richard. Szövegét írta: Hofmannsthal Hugó. Fordította: Lányi Viktor. Az I. felvonás után: Időjelzés, hírek, ügetőversenyeredmények. Az előadás után: Időjárásjelentés. Majd: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekarának zenéje a Kovacevics étteremből. 11:45—12:30: Jávör Sándor jazz-zenekarának hangversenye a Bellevue-szállóból.

Bécs. 11:30: Cerda-zenekar. 12:40: Gramofonhangverseny. 3:20: Gyermekdalok. 3:50: Fiala művészek hangversenye. 5: Gramofon. 5:45: Szórakoztató gramofon. 6:10: Spinozáról. 7:35: A szimfonikusok diszhangversenye. 9:45: Gaudriol-jazz.

Péntek, november 25

Beograd. 11:00: Rádiózenekar. 12:05: Gramofon. 3:00: Gramofon. 4:30: Rádiózenekar. 8:05: Szimfonikus hangverseny Varsóból.

Budapest. 9:15: Hangverseny. Közreműködik Kovács Boriska (hegedű), Meggyessy Ilonka (zongora) és Virág Ilona (ének). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 12:05: A rádió házikvintettjének hangversenye. 11:5: Népiskolai testnevelési tanfolyam. Strommer Viktorin: Testnevelés és vallásérköles. 3:30: A rádió diáklélorája. 4:00: Török Sándor novellája: Huszárok a Koronában. Felolvassa a szerző. 5:00: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Polgár Tibor. 1. Lehár: Éva, nyitány. 2. Granichstaedten: A császárné, keringő. 3. Eysler: Az Asszonyfaló, egyveleg. 4. a) Nevin: Narcissus, b) Pompadour című operettből: József, óh József. 5. a) Cremieux: Quand l'amour meurt, keringő, b) Gilbert: Mozarttündér című operettből: In der Nacht... 6. Huszka: Bob herceg, egyveleg. 7. Stolz: Lehár induló. 6:15: Gyorsirótanfolyam. (Szlabey Géza). 6:45: Pertis Jenő és cigányzenekarának zenéje. 7:45: Színműelőadás a Studióból. A vihar. Színjáték 3 felvonásban. Irta Shakespeare. Fordította Szász Károly. Rendező Odry Árpád. Utána: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: Gramofonhangverseny. 11:15: Guttenberg György jazz-zenekarának hangversenye a Dunakorzó kávéházból. Vig Miklós énekszámaival.

Bécs. 11:30: Stump-négyes. 12:40: Gramofonhangverseny. 3:20: Mendelssohn-művek. 4:55: Hauptzenekar. 6:10: A kerékpár mint sporteszköz és mint közlekedési eszköz. 6:45: Ausztria gazdasági helyzete. 7:10: Hangverseny. 8: Miről beszélnek Amerikában? 8:15: Hauptmann Gerhardt: Indiphodi c. drámája. 10:30: Közvetítés az Oase-bárból.

Szombat, november 26

Beograd. 11:00: Gramofon. 12:05: Rádiózenekar. 3:00: Kivánsággramofon. 4:00: Népdalok. 4:30: Rádiózenekar. 7:30: Gramofon. 8:00: Schubert: Három a kislány című operettje. Szünetben hírek. Utána vendégzene.

Budapest. 9:15: Az I. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 12:05: Hangverseny. Közreműködik Kertész Ila (ének) és Ligeti Dezső (ének). Zongorán kísér Polgár Tibor. 4:00: Gyermekjátzóóra (Harsányi Gizzi előadása). 5:00: Múzeumok vándorlása az Ujvilágba. Lambrecht Kálmán dr. előadása. 5:30: Kurina Simi és cigányzenekarának zenéje. 6:45: Rádióamatörpósta. 7:15: Végeladás. Moly Tamás felolvasása. 7:45: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 8:45: A rádió külügyi negyed-órája. 9:00: Másfélóra könnyű zene. Zenekari hangverseny. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Michaelis: Divertissement hongrois. 2. Nagypál Béla: Keringő. 3. Rousseau: Baletteljelenet. 4. Meyer-Helmund: Este Szentpétervárott. 5. Waldteufel: Szírenvarázs, keringő. 6. Missa: Scenes hindoues. 7. Pécsi József: Amerikai tingli-tangli, egyveleg. Szünetben körülbelül: 9:45: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 10:45: győri Vörös Misi és cigányzenekarának zenéje az Emke kávéházból Vargha Imre énekszámaival.

Bécs. 11:30: Wolfsthal-zenekar. 1:45: Saljapin-lemezek. 3:15: Ifj. színművek. 4:15: Hangverseny. 5:15: Híres énekes gramofonon. 6:15: Pfeleger fuvós-zene. 7:35: Hangverseny. 9:40: Römisch-zenekar szórakoztató zenéje.

ÜZLETÁTHELYEZÉS

Nagyrabecsült vevőim szíves tudomására hozom, hogy üzletemet **december hó elején** ugyanazon **ucca sarok melletti helyiségébe** fogom áthelyezni. — Üzleti elvem továbbra is: **jó árut szolid árak mellett!**
TOVÁBBI SZÍVES TÁMOGATÁST KÉR **KAICS PETER SZUBOTICA** **PARFUMÉRIA KRUPCEVICSEVA (VOLT RUDICSEVA) ULICA.**

Oglas

Srpska pravoslavna crkvena opština u Novom Sadu, izdavače putem javne dražbe dana 25-og novembra o. g. u 10 sati pre podne u crkveno-opštinskoj pisarnici Pašičeva ulica 4 I sprat.

1. Jedan veliki stan sa ulice Kralja Petra ulica broj 25 I sprat za odmah.

2. Jedan veliki stan sa ulice Kralja Petra ulica broj 25 II sprat za odmah.

3. Jedan veliki stan sa ulice Dositejeva ulica broj 19 za 1 februar 1933.

Uslovi se mogu doznati u crkveno-opštinskoj pisarnici od 8-12 pre podne.

Novisad, 15. novembra 1932

4591

Predsedništvo

SULYOK fest, tisztít

Élyen leszállított árak férfi öltöny tisztítási ára **40** — din. Novisad, Futoski put 12.

A tüzelőanyag vásárlás bizalmi dolga.

Ezért saját érdekében forduljon

HUBERT és FIA

FAKERESKEDÉSÉHEZ. NOVISZÁD. TELEFON 25-47

FÜRESZELT DORONG 23 — Dinár

KEMÉNY HASÁB 25 — Dinár

ÉS APRÍTOTT KEMÉNY HASÁB 26 — Dinár

Ugyanott 1-a SZÉN, KOKSZ és mindennemű más TŰZIFA

HENGERMALOM

Szuboticán, napi 2 vagonoshoz társ, esetleg bérlo vagy vevő kereseték. Bővebbet a tulajdonosnál Lipsitz Alexander, Subotica 472

Minta-gazdaság.

gazdászok és kereskedők számára, 70 kat. ho d, teljes élő és holt inventárral, azonkívül nagy kereskedelmi ház modern kényelemmel berendezve és havi 5000-dinárt jövedelmező só és dohány monopóliumkereskedéssel, a Zareb-Brod vasútvonalon **eladó**. Szükséges tő e 400-500.000 dinár, a többi betáblázatra. Érdeklődni P. Vlaskalics-nál, Noviszd, Kralja Aleksandra 10. 4549

Szuboticán 2 egymással szemben levő ház elköltözés miatt

eladó

Az egyik házban **pékség** van, a másik pedig **lakkereskedéshez** különösen alkalmas. VI. Vukovičeva ul. 30.

Garantált valódi, tiszta akác- és hársfa-

MÉZ

kilogrammonként **12**- dinárért **GAUSZ VIKTOR**-nál
Noviszd, Haltér

GRAND KÁVÉHÁZ

(National)

SZUBOTICA

BOHEM TANYA!!

November 1-től egész éjjel nyitva. Kiváló zene! Elsőrendű hideg és meleg ételek és italok! Feltűnő olcsó árak. Pontos és gyors kiszolgálás.

ROUGE

Színházban, vagy moziban, fürdés vagy alvás után. Sétára vagy sporton, a modern nő csak az új Cherry-művel használja.

M. ORTER MODE SALON
BEOGRAD, Terrazia 14.
Modelle Patou Worth Gouby etc
Ereklasseige Arbeit Garantiert Auslandspraxis
PARIS LONDON

Akar jól és olcsón vásárolni?

Aktor menjen

Fratricsevics János retórszűletébe

Noviszd, Futaki ut 12. (az új Reitzer-palotában)

Nagy választék! Pontos kiszolgálás!

Világhírű

His Masters Voice

művek

eredeti amerikai radioja a tökéletesség mintaképe

a mai technika minden kiválóságával rendelkező készülék

Vezérképviselőt:

Truppel Béla, Noviszd

Duna u. 10.

Telefon 26-69

KOCH LAJOS

mechanikus és villanyszerelő

NOVISZÁD, JEVREJSZKA 11

Telefon 30 79

Vállal: villanyvilágítás, csengő, telefon és erősítési berendezések, motorok, telefont, autóműködésű telefon, és egyéb elektromos munkákat. Minden a szakmában végzettséggel.

Cipővásárlók figyelmébe

Elsőrendű férfi, női és gyermek cipők, modern kitéző talppal, legnagyobb választékban kaphatók.

LJUBLJANAI CIPOLERAKAT-ban

Noviszd, Kralja Aleksandra uca 19.

Szerelési árak	Din. 98—		Szerelési árak
	Din. 130—		
	Din. 135—		

Eredeti Gaiser sport és kiránduló cipők. Saját érdekében és vételezők érdekében a költözésük után költözésük után meg bennünket. **MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.** 4054

Burgonyát

10,000 kg-ként franko bármely állomásra legjobban szállít

Léderer Jenő

bank és biz. üzlete. **NOVISZÁD**, Vilsonov trg 7. Tel. 92-14. Magazin Temeri sika 34. Tel. 30-15. Főzések és gyümölcs import-export. — Azonkívül: **rozsburgonya, bab, hagyma, gubogó, alma, dió** stb. kapható.

Kerékpárgummi

elsősorban külföldi gyártmányok nagy választékban gyári áron kaphatók:

Express J. Horváth

szaküzletében
Noviszd, Pašičeva ulica 19 sz.

Kerékpárzománcozás

Varrogep Radio Gramofon

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítem nagyra becsült vevőkörömet, hogy kéz munkám üzletemet ugyanabban a házban a Banovina büfé mellett helyeztem át, mely alkalommal felhívom szíves figyelmüket az újonnan felszerelt

aszurozó és endlítő gépeimre,

melviken a legrövidebb időn belül elvégzek minden megrendelést a legkényesebb igényeket is kielégítően. Sürgeős esetekben az **ASZUROZÁS ÉS ENDLIZÉS** soron kívül lesz elvégezve. — Azonkívül szakzerűen végzek függöny és mindennemű kézimunka montírozást, ugyancsint vállalom perza és szmirna szőnyegekt stuccolását, valamint minden e szakmába vágó munkák felkísmeretes és gyors elvégzését.

Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy üzletemben vállalom **DUNA ÉS KALMA FESTÉST** valamint **DUNA TISZTÍTÁST IS.**

Tisztelettel

özv. Nagyejeöné

előnyomása és kézimunkaüzlete
Noviszd, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

Hatottunk emlékének megőrzése a legszebb emberi érény.

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegyet), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholonnan bárhová vállalunk. A legolcsóbb kiszolgálás.

LENKEY IMRE ES FIA

«GOLGOTA» TEMETKEZESI VÁLLALATA
Noviszd, Uspenszka u. 12. Telefon 26-90

LITKA MOZI - SZUBOTICA

Szerdától—vasárnapig

Brigitte Helm — Rudolf Forster
németül beszélő pompás zenés és énekes filmje. Az
UFA Semmering gyönyörű tájain készült mesterműve

MONTE CRISTO GRÓFNŐJE

Zenéjét írta Allan Gray. Rendező Rabinovitsch.

Világsztár-erek?

Olcsó helyőrák 3—10 dinárig

Kezdeté 4, 6 és 1/2 9 órákor

Legközelebb **Marica grófnő**. Kálmán operett

Női divatkabátjaimat

eddig még nem tapasztalt

olcsó áron

hozom forgalomba. Tekintse meg vasárnapi szenzációs
kírákat. Arám mindennél meggyőzőbben be-
szélnék. Ruhaszövetekben és fehérneműben válasz-
tékos raktár.

Wagner Ferenc fia, Szubotica
főtér. 425

Megnyilt Szuboticán a Városi Söröző

legnagyobb kényelemmel felszerelt helyi-
séje. Elsőrendű étkezés, jó bor, kitűnő
Weifert sör, olcsó abonoma. A közönség
szíves támogatását kéri

Naradza Viktor, vendéglős

ELADÓ

BORBÉLYÜZLET eladó.
Cím a noviszádi kiadóban.
4607

ELADÓ Essex luxusautó
és egy teherautó fél tonnas
egy Opel kétüléses sport-
autó. Bővebbet Engl Novi-
sád, Mileticeva u. 19. 4618

**Ha jól akar szóra-
kozni** úgy menjén el a
Milata vendéglőbe,
ahol minden vasárnap
este **dzsesszzené**
melletti táncolhat.

Noviszád,
Futaki ut 105.

On még nem tudja?

hogy közeledik a tél és hogy
női és gyermek kabát-
ok, valamint szőnye-
k különbözően pítess-ka-
bátok legújabb vá-
lasztékban találhatók.

DOLOVAC A.
cégjel kaphatók.
Noviszád, Jevrejska ulica 11.

Legnagyobb választék

KARÁCSONYFA- DISZKENDBEN

és a legkülönfélébb
**gyermek-
játékokban**

a legolcsóbb minőségű
a legdrágábbig.

Nagybani gyári árak!

Kohn Gyula József

Noviszád, Kr. Aleks. 11.

A kék lóhoz

Norinbergi díszmű, rövid-
kötött és szövött-árú
nagybani kereskedés.

Alapított 1888.

Tel. 21-40. Székhely: „Jules”

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

UTAZÓ Vojvodina részé-
re, valamint HELYI UGY-
NÖKÖK, tuzia vagyonáru
eladásra kerestetik. Előny-
ben részesülnek, akik ezen
szakmban már dolgoztak.
Írásbeli ajánlatok Hajon Leo
Noviszád, Nikolajevszka 6.
intézendők.

4609

Garsoni kás: parkettázott
szoba és előszobával hoz-
závaló fürdőszobával, gáz-
vezetékekkel, a legmodernebb
berendezéssel december 1-
re olcsón kiadó. Érdeklődni
Noviszád, Pavle Szimicsa 6.
6. Telefon: 21-92. 4616

HERESLET

Egyedülálló tanítónő két
szobás lakást keres kony-
hával a Petra Zrinjsko és
Magyar utcában. Cimeket
a noviszádi kiadóba írék.

4617

Ma hozzunk minden egynél is
szélesebb választékot mag-
unk. Mindenféle adás munkát árulunk,
hogy az eladott áru átvételére
szükség esetén, amit sok eladó-
vallel igazolhatunk, legyen meg mi-
lyen is a prospectusok a követel-
simre: Domáde, Pietarska, indostrija
3 osztály, Josip Kobilj Maribor
Frustarjeva 2

EGY kisebb ház az Ivandanszko nasszóljen el-
adó. Érdeklődni Noviszád, Nemaeska 3. 4639

AZONNAL kiadó egy szoba, konyhás lakás
és egy műhelynek vagy raktárnak alkalmas száraz
pince a Safarikova ucca 7 szám alatti házban. 4637

MAGANYOS uccai butorozott szoba külön-
járattal azonnalra kiadó. Noviszád, Bratya Ribni-
kara ucca 44. 4636

OLCSÓN eladó koffergramofon 40 lemezzel.
Noviszád, Petra Zrinjszko 33, házmesternél. 4635

ALIGHASZNALT jó állapotban levő tégelkábát
és egy nagy faállvány (rekeszekre osztott) eladó.
Noviszád, Futoski put 21 II. 4634

KIADÓ új házban uccai szoba, konyha, speiz
350 dinárért. Noviszád, Szibinjanin Janka 25. 4633

7 1/2 HOLD szántóföld kedvező árban bérbe-
adó. Bővebbet Vlaskalicsnál, Noviszád, Kralja Alek-
szandra 10. 4629

GYERMEKKOCSI használt jó állapotban na-
gyon olcsón eladó. Cím Vlaskalicsnál Noviszád,
Kralja Alekszandra 10. 4630

BUTOROZOTT szoba a központban egy-két
személynek kiadó. Safarikova 7, emelet. 4623

0 ELADÓ a város központjában, üzletnegyedben
egy bérház 900.000 dinárért; évi házbér 120.000
dinár. Iparbank vagy Boszna-bank betétkönyvecs-
kével átvehető. — Eladó továbbá egy bérház 320.000
dinárért, évi házbér 72.000 dinár. Noviszádon az
összes eladó házak nálam nyilván vannak tartva.
Délután 4—6-ig a Szlobodában tartózkodom. Anika
Károly ingatlanforgalmi iroda Noviszád, Safarikova
ucca 25. 4631

Városi Mozi, Szubotica

Péntek—vasárnap

Uia hangos heti híradó

Vörösek és fehérek

A nyugat varázsa. Monumentális német
hangosfilm Amerika történetéből.

Főszerepben:

THEO SHALL, MARION LESSING
és ARNOLD KORF.

Helyőrák 3—10 dinár Előadások 4 1/4 és 1/2 9 órákor

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

November 18—19—20 Péntektől—vasárnapig

Veszedelemes jegyesség

(Gefahren der Brautzeit) — Főszerepben:

Marlene Dietrich és Willy Forst

Műsorán kívül:

Hazai kulturfilm, és Fox varázs-szönyeg.

Előadások kezdete: 6. ótperc és 1/2 9 órákor
vasárnap 4 órákor is.

Helyőrák leszálítva! 4, 6, 7 erkély 8, páholy 10

Fűszerüzlet helyiség a kis-
limán környékén kerestetik
Ajánlatokat ármezjelöléssel
a noviszádi kiadóba kérek.

4623

Kifutó-terény helyismere-
tetekkel felvételük, kerek-
párral rendelkező előnyben.
„Hermes” trgov. kuca, La-
za Telečka 9. 4620

KÜLÖNFÉLE

Ma nagy jótékony célú
szórakoztató est tanczen-
vet a Darányitelei Božic
vendéglő ujonan megnyílt
nagytermében. 4597

Templomok részére karácsonyi

betlehemek, hozzátartozó
alakokkal, azonnal megren-
delhetők **Bachinger**
árnyező cégnél, Szuboti-
cán. 483

Gyümölcsfak

ritka szépek, díszlák stb.
olcsón beszerezhetők
BASCHE faiskolában Csant-
távir. Kérjen árjegyzé et.
4730

Reklám

napfárakat gyönyörű több-
színű kivitelben legolcsóbb-
ban gyárt „PAX” Noviszád,
Kr. Alekszandra 19. Kérjen
mintázott árajánlatot. 4510

Tűzifát

minden minőségű vagonos
tételben bármely allo-
masra, valamint itteni tele-
pünkről aprítva legolcsóbb
ár mellett szállítunk. Mielőtt
szükségletét fedezt — kér-
jen ajánlatot. VUJKOVICS
J. és IARSA, SZUBOTICA.
Telefon 6-69. 380

Kartellen kívül

Prima
Bűkkhasabfa D. 1.650-
bűkkdorongfa . 1.250-
gyertyáhasabfa . 1.650-
cseryhasabfa . 1.500-
tölgyhasabfa . 1.4 0-
bűkk vasuti talpfa . 1.600-
pormentes faszén . 4.600-
burgonya . 6.000-
per 10.000 kg ab feladó-
alomás Kivansátra franco
ajánlatot küldő .
la petroleum D. 640-
la autobenzin 725 30 820-
nyersolaj motor-
hajtásra D. 270-
la új díz . 600-
per 100 kg ab Sombor.
Lederer Desider Sombor
4006

Mode n lakás kiadó

a noviszádi duná-
parti Boksán plotá-
ban. Érdeklődni
úgyanott.

A szuboticali Korhéc hentesárugyár

készítményei

Noviszádon Dragutin R. Csurscsics

Kralja Petra ulica 10 szám alatti üzletében
naponta frissen kaphatók

A MI IRODALMUNK

A REGGELI UJSÁG IRODALMI MELLEKLETE - Szerkesztő: SZENTELEKY KORNEL

Krónika

A száműzött irodalom

Tamás Lajosnak a pozsonyi Magyar Minervában megjelent cikkét nemcsak azért közöljük, mert annak egyes megállapításai a mi viszonyainkra is ráillenek, ha kulturtényezőinknek is meg kell szivelnünk, nem főleg azért, mert a cikk végső megállapításait és igazságait a mi kisebbségi

Erdélyből érkezik hozzánk a panaszos kiáltás, hogy az ottani napisajtó nem teljesíti feladatát az erdélyi magyar irodalommal szemben. A komoly erdélyi magyar írás lassan kiszorul a napilapok hasábjairól és helyette a pernyi aktualitás foglal el egyre nagyobb tért. A fordulat utáni évek felelősségérzete csökken. A közönségnek más kell, nem irodalom! — hangzik a rideg üzleti kijelentés a lapvezérek ajkáról.

Mintha csak a mi lapjaink irányítóit hallanánk, akik közül sokan még ma is jellegzetes közlegyintéssel intézik el az itteni irodalom ügyét. A szlovenszói magyar írók sohasem dicsekedhettek azzal, hogy különös kegyeltjei volnának a napilapok szerkesztőinek vagy a közönségnek. Am minden kezdet nehéz, csupán furcsa iróniája a sorsnak, hogy nálunk éppen a kezdet volt kedvezőbb, mint a folytatás. A sajtó még néhány évvel ezelőtt, a tehetségek jelentkezése idején, elismerésre méltó gesztussal bemutatta az új írókat a nyilvánosságnak. Közölte elbeszéléseiket, verseiket, tanulmányait, sőt egyiket újságunk külön mellékletet bocsátott az írók rendelkezésére. Eleven pezsgés támadt a kapcsolat nyomán, tervek bimbóztak, amelyek legalább fönttartották az érdeklődést az irodalom iránt, ha néha koraérett gyümölcsöt is hoztak.

Ma néma és elhagyott a szellemi csatár. Arat a gazdasági válság. A napilapok terjedelme kisebb, a tárcának szánt helyet megtöltik idegen írók gyári áruinak fordításai, a vers csak ünnepnap alkalmán, a tanulmány teljesen hiányzik. Van kivétel, de az általános szimptoma mégis szomorú. Az író-

nak alkalmazkodnia kell, vagy hallgatnia. Az újságírók korát eljük.

Kérdés, lehet-e változtatni ezen az állapoton? Nem meddő-e a harc, amit a szellem kincseit áruló író viv a sokkal hatalmasabb gazdasági érdekekkel? A törpe és az óriás küzdelme ez, amelyben azonban a törpe fegyverein csillog az igazság napfényének tisztasága. Az író nem kíván lehetetlenséget. Tudja, hogy más az irodalom és más a napisajtó természete. Az egyik az emberek muló kíváncsiságát szolgálja ki, a másik a maradandóság céljával szem előtt dolgozik.

A pillanatnak áldozatot kell hoznia a jövőért, az óráknak az évekért. A sajtó vezetői néznek körül és lássák meg azokat akik körülöttük élnek. Az ébredő lelkiismeret kérdése ez, amit nem lehet azzal a kijelentéssel elaltatni, hogy „máshonnan jobbat kapunk”. Még a tisztességesebb eset, ha a külföldről importált írás csakugyan meghaladja az itteni színvonalat. De hányszor silányabb, áttetszőbb, sekélyesebb, mint az idevaló alkotás és hányszor nem is származik magyar írótl!

Panaszokat hallunk, hogy beérkezett író generációknak nincsenek megfelelő utódai. Napisajtónk is vessen követ e tekintetben önmagára. Ha visszatérne lapjaink vérkeringésébe a régi lelkesedés, talán több eredménnyel járna a fölfedező út is. Mert az írónak nyilvánosság, levegő kell, amelyben kitárgyathatja tüdejét és szétfeszítheti izmait. Négy fal közé zárva, enjéből kiforgatva azonban kialszik lelkében az alkotás lángja.

A toll kisebbségi munkásai között vannak tehetséges emberek és öngyilkos politika volna mellőzésük, ha az egyetemes viszonylatok horizontja alatt alácsenyobbaknak is látszanak. A közönyösség a legvesztetőbb léggör az irodalomban, amely csirájában fojtja el a tejlődést.

Tamás Lajos.

A halál kiskocsisa

Szilágyi Dezső barátom emlékének.
„Földi, ugy-e őszre hazamegyünk?”...

Kelet felől egyre több szürkeség szivárgott szét a levegőben. Alkonyodott.

A tikkasztó nyárha-láradt, porszürke Sándor-uccán rokkant, busfejű gebe cammogott haza felé, valahová a külső József-városba.

A Vas-útsza sarkán feltűnt a reszkető járásu öreg lámpagyújtató s a nálánál is vénebb, ósdi gázlámpák öreges-bágyadtan nyitották fel fáradt szemüket kampója érintésére.

A 22-es számú, nagy, kerudvaros házban sorra csukogatták az ablakokat. Farallók szaladtak le száraz szőnyegre s a vékony lehasadékokon keresztül anyha, szibonias fény csurgott ki az első-sötét kertbe.

Csupán két ablak ásitott bele feketén az estbe, lenn, a második emeleti balsarokban.

Ünnepek fövesztésük, azikár alakja mozdulatlanul állt a sarokban, a sarokban.

Éjszinű, fűrtös haja cigányos-rendetlen hullott sebhelyes, barna homlokába s nyugodt, fekete szeme keleties melázással figyelte az őszestére vetkőző kertet.

A ház öreg fekete rigója, mintha megérezte volna, hogy az éjjel korai dórhatat fog hullani a bokrokra, az egyik egzotikus fa ágakra száradt, széles, bolyhos levelei közé húzódott.

— Hideg lesz — gondolta Ugocsay, mikor észrevette az elrejtőzött madarat. — Korán jön meg a tél. Még néhány nap s a nagyvárosi házak felett felzognak a borongó őszviharak. Erdély felől, Szilágy felől. Ez az esztendő is le fog hullani az időfárlól és szüretre mégsem mehet haza. Pedig hóvirágizú tavasszal mennyi vágyódással írta meg azóta ezerszámban szétkapkodott költeményét: „Földi, ugy-e őszre haza megyünk?”... Hej, kinek is írta: másoknak-e vagy csak magának?

— ... haza megyünk... őszre haza megyünk — ismételte akaratlanul. Hagyta — jól esett mondogatni azt, amiben már egy sem tudott többé binni.

Furcsamód eddig sohasem merete ily világosan megfogalmazni kételyét. Azt, ami közbe jöhet: a halált, mindig csak dugdosta, rejtegette gondolatai legalján. Most olyan természetesen jött, mintha nem is lehetett volna másként.

Bizony készülhetett volna már előbb is reá. Mert biztosan érezte, hogy nem kerülheti el.

A műtőasztalra gondolt. Kórház, jód, éter — e szavakat lapátolgatta önkéntelenül a nyelve. S émelegni kezdett a gyomra. Hirtelen éternarkózis hörgött fel emlékezetében, mütökés nyiszált és csont krakogott, recsegett.

— Pajtás — fordult vissza íróasztala barna koponyája felé, mely fekete szemüregével vakon bámult reá — nagyon sokat játszottam veled.

S karsu, íráshoz finomodott ujjával belenyult a nyitott koponyaüregbe, melybe éveken keresztül illatos rózsaleveleket dugdosott abból a pár szálnyi csokorból, amit fiatal feleségének hozott.

A lefűrészelt koponya csontfalai rózsailleslosak lettek, de egyik oldala csendesen porladozott.

— Nem tudom, Dórika — szölt feleségéhez — mi van ezzel a koponyával. Nézd, hogy elfogy a balhomloka.

— Látom Dezső — válaszolta ez férjének. — De nem találok szikra port sem az asztalon.

— Hogyan semmisülhet meg ily nyomtalanul? — tűnődött el Ugocsay. Most már megtelt, nem fér bele több rózsza.

— Nem fér bele több rózsza — jutott most újra eszébe. — Az életváza, ha megtelt, elporlad s kiszórja magából a régi-illatos rózsaleveleket. De mintha az övé nagyon hamar telt volna meg. S mégis: mennyi fáradsággal hajtja elébe fejét.

Csendesen morzsolgatta a rózsaleveleket és szirmokat, majd a sárgás-fehér, apró szobrokra tekintett.

Balfelől, a félhomályon keresztül: Voltaire mosolygott rá vékonyá finomodott arcával s napsugárszelid nézésével, jobboldalt: Beethoven biggyedtaju sziklakoponyája homlokozott felé, a súlyos morajlásu halálinduló fekete borulatával.

Régi utitársai voltak, szeretettüket még a kis, óbudai nyomorlakásból hozta magával s most azzal az érzéssel nézett reájuk, mintha nemsokára el kellene őket hagynia.

Minden a rápókhálózódo elmúlásra emlékeztette, még a fiatal asszony is, aki odalenn, a földszinti lakások egyikében, kinyitotta lekvárfőzés közben az ablakot.

A kilengő gyümölcsöz finom illata meleg otthonhangulatokat juttatott eszébe, régi, télre való készülődéseket s a félig eldudolt, messzire borongó, ősz dalok: titokzatos, testetlen elvagyódásokat, könnyesszemű kendőlobogtatásokat az utolsó hajók felé. Sirások fájtak fel benne, mik csak ősszel fojtogatnak, leány- és asszonyfájdalmak, miket hiába akarunk az új idők fájdalomával elnémitani, itt bujdosnak közöttünk s itt maradnak, mert örökkévalóbbak és emberibbek minden korfájdalomnál.

Nem ismerte az éneklő, fiatal asszonyt. Nem is akarta. Így szerette elhallgatni — messziről, ismeretlenül.

Az ő asszonya is a konyhában szorgoskodik. A konyha hátul van, kicsiny kertdarabkára nyílik. Belvárosi kert. Fukar az élettel, a napsugárral. Cse-nevész bokrok és cse-nevész fűszálak. A nap nem ér rá leszállani a mélybe. Az asszony kedve is elcsenevésszedett. Már nem énekel többé esténként. A Sába királynő kottái csendesen sárgulnak Schubert dalaival a lecsukott zongorán. Solveig dala elhalt, megfagyott a fjordszikkal felett. A kolozsvári opera szerződése aláíratlanul hever a szekrényben. Már elfelejtették, már hiába is jönne. Kilenec esztendője Szegény leti a kolozsvári opera. Szilágy, Erdély, Kolozsvár. Ki tudná még egyszer fellapozni a régi kottáikat, amikor úgy fáj elszedni azokat s könyveket, amiket egymás már olvastunk.

Nagyon csendes leti a kis lakás s az asszony

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Szerdától—vasárnapig

Brigitte Helm — Rudolf Forster
németül beszélő pompás zenés és énekes filmje. Az UFA Semmering gyönyörű tájain készült mesterműve

**MONTE CRISTO
GRÓFNŐJE**

Zenét írta Allan Gray. Rendező Rabinovitsch.
Világsztár-ek!
Olcsó helyárak 3—10 dinárig
Kezdetre 4, 6 és 1/2 9 órákor

Legközelebb **Marica grófnő.** Kálmán operett

Női divatkabátjaimat

eddig még nem tapasztalt

olcsó áron

hozom forgalomba. Tekintse meg vasárnapi szencziós kirakataimat. Arám mindennél meggyőzőbben beszélnek. Ruhaszövetekben és fehérművekben választékos raktár.

Wagner Ferenc fia, Szubotica
főtér. 425

**Megnyit Szuboticán a
Városi Söracsarnok**

legnagyobb kényelemmel felszerelt helyisége. Elsőrendű étkezés, jó bor, kitűnő Weifert sör, olcsó abonoma. A közönség szíves támogatását kéri

Naradza Viktor, vendéglős

ELADÓ

BORBÉLYÜZLET eladó. Cim a noviszádi kiadóban. 4607

ELADÓ Essex luxusautó és egy teherautó fél tonnas egy Opel kétüléses sportautó. Bővebbet Engl Novisad, Miletičeva u. 19. 4618

Ha jól akar szórakozni úgy menjen el a **Milata vendéglőbe**, ahol minden vasárnap este **előnyzene** mellett táncolhat. Noviszád, Futaki ut 105.

Őn még nem tudja? hogy közeledek a téli és hogy **női és gyermek kabátok, valamint szőrmék, de különösen pússkabátok** legnagyobb választékban csak **DOLOVAC A.** eladó kaphatók. Noviszád, Jevrejska ulica 11.

**Legnagyobb választék
KARÁCSONYFA-DISZKENDEN**

és a legkülönfélébb **gyermekjátékokban** a legolcsóbb minőségtől a legdrágáig. Nagybani gyári árak! **Konra Gyula József** Noviszád, Kr. Aleks. 11. A kék lóhoz Norinbergi, diszmi, rövidkötött és szövött-árú nagybani kereskedés. Alapított 1888. Tel. 21-10. Sireňarvini „Jules”

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

UTAZÓ Vojvodina részére, valamint HELYI ÜGYNÖKÖK, tuzifa vagyónáru eladásra kerestetik. Előnyben részesülnek, akik ezen szakmban már dolgoztak. Írásbeli ajánlatok Hajon Leo Noviszád Nikolajevszka 6. intézendők. 4609

Garsoni kás: parkettázott szoba és előszobával hozzávaló fürdőszobával, gázvezetékekkel, a legmodernebb berendezéssel december 1-re olcsón kiadó. Érdeklődni Noviszád, Pavle Szimicsa 6. Telefon: 21-92. 4616

HERESLET

Egyedülálló tanítónő két szobás lakást keres konyhával a Petra Zrinjsko és Magyar utcában. Cimeket a noviszádi kiadóba írék. 4617

Ma nagy jótékony célú szórakoztató est tanczenével a Darányitelei Božić vendéglő ujonan megnyit nagyertermében. 4597

EGY kisebb ház az Ivandanszko naszoljén eladó. Érdeklődni Noviszád, Nemaeska 3. 4639

AZONNAL kiadó egy szoba, konyhas lakás és egy műhelynek vagy raktárnak alkalmas száraz pince a Safarikova ucca 7 szám alatti házban. 4637

MAGANYOS uccai butorozott szoba különbejáráttal azonnalra kiadó. Noviszád, Bratya Ribnikara ucca 44. 4636

OLCSÓN eladó koffergramofon 40 lemezzel. Noviszád, Petra Zrinjskog 33, ház mesternél. 4635

ALIGHASZNALT jó állapotban levő téli kabát és egy nagy faállvány (rekeszekre osztott) eladó. Noviszád, Futoski put 21 II. 4634

KIADÓ új házban uccai szoba, konyha, speiz 350 dinárért. Noviszád, Szibinjanin Janka 25. 4633

7 1/2 HOLD szántóföld kedvező árban bérbeadó. Bővebbet Vlaskalicsnál, Noviszád, Kralja Alekszandra 10. 4629

GYERMEKKOCSI használt jó állapotban nagyon olcsón eladó. Cim Vlaskalicsnál Noviszád, Kralja Alekszandra 10. 4630

BUTOROZOTT szoba a központban egy-két személynek kiadó. Safarikova 7, emelet. 4623

0 ELADÓ a város központjában, üzletnegyedben egy bérház 900.000 dinárért; évi házbér 120.000 dinár. Iparbank vagy Boszna-bank betétkönyvecskével átvehető. — Eladó továbbá egy bérház 320.000 dinárért, évi házbér 72.000 dinár. Noviszádon az összes eladó házak nálam nyilván vannak tartva. Délután 4—6-ig a Szlobodában tartózkodom. Anika Károly ingatlanforgalmi iroda Noviszád, Safarikova ucca 25. 4631

Városi Mozi, Szubotica

Péntek—vasárnap

Uia hangos heti hiradó

Vörösek és fehérek

A nvugat varázsa. Monumentális német hangosfilm Amerika történetéből.

Főszerepben:
THEO SHALL, MARION LESSING és ARNOLD KORF.

Helyárak 3—10 dinár Előadások 4 1/4 és 1/2 9 órákor

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

November 18—19—20 Péntektől—vasárnapig

Veszedelemes jegyesség

(Gefahren der Brautzeit) — Főszerepben:

Marlene Dietrich és Willy Forst

Műsoron kívül:

Hazai kulturfilm, és Fox varázsszönyeg.

Előadások kezdete: 6. ótperc és 1/2 9 órákor vasárnap 4 órákor is

Helyárak leszállítva! 4, 6, 7 erkély 8, páholy 10

Tűzifát

Fűszerüzlethelyiség a kislímán környékén kerestetik Ajánlatokat ármezjelöléssel a noviszádi kiadóba kérek. 4623

Kifutó-leány helyismertetéssel felvétetik, kerékpárral rendelkező előnyben. „Hermes” trgov. kuca, Laza Telečka 9. 4620

KÜLÖNFÉLE

Ma nagy jótékony célú szórakoztató est tanczenével a Darányitelei Božić vendéglő ujonan megnyit nagyertermében. 4597

**Templomok részére
karácsonyi**

betlehemek, hozzátartozó alakokkal, azonnal megrendelhetők **Bechinger** ármezjelöléssel, Szuboticán. 483

Gyümölcsfak

ritka szépek, disztlak stb. olcsón beszerezhetők **BASCH** falkolában Csantavir. Kérjen ármezjelöléssel. 4730

Reklám

naptárakat gyönyörű többszínű kivitelben legolcsóbban gyárt „PAX” Noviszád, Kr. Aleksandra 19. Kérjen mintázott ajánlatot. 4510

Martellen kívül

Prima	D. 1.650-
Bükkhasábfá	1.250-
bükkdorongfa	1.650-
gyertyánhasábfá	1.500-
cseslihasábfá	1.500-
tölgyhasábfá	1.400-
bükk vasuti talpa	1.600-
portmentes faszén	4.600-
burgonya	6.000-
per 10.000 kg ab feladó	alomsós Kivansárra franco
ajánlatot küldő	
la petroleum	D. 640-
la autobenzin 725 30 820-	
nyersolaj motor-	
hajtásra	D. 270-
la új dísz	600-
per 100 kg ab Sombor	
Lederer Desider Sombor	4306

**Mode n lakás
kiadó**

a noviszádi dunaparti Boksán plotában. Érdeklődni ugyanott.

A szuboticaí Korhéc hentesárugyár

készítményei

Noviszádon Dragutin R. Csursics

Kralja Petra ulica 10 szám alatti üzletében naponta frissen kaphatók

A MI IRODALMUNK

A REGGELI UJSÁG IRODALMI MELLEKLETÉ - Szerkesztő: SZENTELEKY KORNEL

Krónika

A száműzött irodalom

Tamás Lajosnak a pozsonyi Magyar Minervában megjelent cikkét nemcsak azért közöljük, mert annak egyes megállapításai a mi viszonyainkra is ráillenek, ha kulturtényezőinknek is meg kell szivelnünk, nem főleg azért, mert a cikk végső megállapításait és igazságait a mi kisebbségi

Erdélyből érkezik hozzánk a panaszos kiáltás, hogy az ottani napisajtó nem teljesíti feladatát az erdélyi magyar irodalommal szemben. A komoly erdélyi magyar írás lassan kiszorul a napilapok hasábjairól és helyette a perenyi aktualitás foglal el egyre nagyobb tért. A fordulat utáni évek felelősségérzete csökken. A közönségnek más kell, nem irodalom! — hangzik a rideg üzleti kijelentés a lapvezérek ajkáról.

Mintha csak a mi lapjaink irányítót hallanánk, akik közül sokan még ma is jellegzetes közlegyintéssel intézik el az itteni irodalom ügyét. A szlovenszkoí magyar írók sohasem dicsekedhettek azzal, hogy különös kegyeltjei volnának a napilapok szerkesztőinek vagy a közönségnek. Am minden kezdet nehéz, csupán furcsa iróniája a sorsnak, hogy nálunk éppen a kezdet volt kedvezőbb, mint a folytatás. A sajtó még néhány évvel ezelőtt, a tehetségek jelentkezése idején, elismerésre méltó gesztussal bemutatta az új írókat a nyilvánosságnak. Közölte elbeszéléseiket, verseiket, tanulmányaikat, sőt egy-két újságunk külön mellékletet bocsátott az írók rendelkezésére. Eleven pezsgés támadt a kapcsolat nyomán, tervek bimbóztak, amelyek legalább fönntartották az érdeklődést az irodalom iránt, ha néha korarérett gyümölcsöt is hoztak.

Ma néma és elhagyatott a szellemi csatatér. Arat a gazdasági válság. A napilapok terjedelme kisebb, a tárcának szánt helyet megtöltik idegen írók gyári áruinak fordításai, a vers csak ünnepnap alkalmán, a tanulmány teljesen hiányzik. Van kivétel, de az általános szimptoma mégis szomorú. Az író-

nak alkalmazkodnia kell, vagy hallgatnia. Az újságírók korát éljük.

Kérdés, lehet-e változtatni ezen az állapotban? Nem meddő-e a harc, amit a szellem kineveit áruoló író vív a sokkal hatalmasabb gazdasági érdekekkel? A törpe és az óriás küzdelme ez, amelyben azonban a törpe legyverein csillog az igazság napfényének tisztasága. Az író nem kíván lehetetlenséget. Tudja, hogy más az irodalom és más a napisajtó természete. Az egyik az emberek múltó kíváncsiságát szolgálja ki, a másik a maradandóság céljával szembe állt dolgozik.

A pillanatnak áldozatot kell hoznia a jövőért, az óráknak az évekért. A sajtó vezetői nézzenek körül és lássák meg azokat akik körülöttük élnek. Az ébredő lelkiismeret kérdése ez, amit nem lehet azzal a kijelentéssel elalattani, hogy „máshonnan jobbat kapunk”. Még a tisztességesebb eset, ha a külföldről importált írás csakugyan meghaladja az itteni színvonalat. De hányszor silányabb, áttetszőbb, sekélyesebb, mint az idevaló alkotás és hányszor nem is származik magyar írótl!

Panaszokat hallunk, hogy beérkezett író generációnknak nincsenek megfelelő utódai. Napisajtónk is vessen követ e tekintetben önmagára. Ha visszatérne lapjaink vérkeringésébe a régi lelkesedés, talán több eredménnyel járna a fölfedező út is. Mert az írónak nyilvánosság, levegő kell, amelyben kitérgetheti tüdejét és szétfeszítheti izmait. Négy fal közé zárva, énjéből kifogatva azonban kialszik lelkeben az alkotás lángja.

A toll kisebbségi munkásai között vannak tehetséges emberek és öngyilkos politika volna mellőzésük, ha az egyetemes viszonylatok horizontja alatt alacsonyabbaknak is látszanak. A köznyűség a legvesztetőbb létkör az irodalomban, amely csirájában fojtja el a fejlődést.

Tamás Lajos.

A halál kiskocsisa

Szilágyi Dezső barátom emlékének.
„Földi, ugy-e őszre hazamegyünk?”...

Kelet felől egyre több szürkeség szívárgott szét a levegőben. Alkonyodott.

A tikkasztó nyárba-fáradt, porszürke Sándoruccán rokkant, busfejű gebe csammogott haza felé, valahová a külső József-városba.

A Vas-utca sarkán feltűnt a reszkető járásu öreg lámpagyújtogató s a nálánál is vénebb, ósdi gázlámpák öreges-bágyadtan nyitották fel fáradt szemüket kampója érintésére.

A 22-es számú, nagy, kertudvaros házban sorra csukogatták az ablakokat. Farolók szaladtak le szára s a vékony léchasadékokon keskeny nyelű, szibonias fény csurgott ki az első-tetődi kertbe.

Csupán két ablak ástott bele feketén az estbe, torn, a második emeleti balszobában.

Hátsó szobájában, szikár alakja mozdulatlanul ült a nagy, sötét, kék, sötét...

Éjszinü, fürtös haja cigányos-rendetlen hullott sebhelyes, barna homlokába s nyugodt, fekete szeme keleties melázással figyelte az őszesére vetkőződi kertet.

A ház öreg fekete rigója, mintha megérezte volna, hogy az éjjel korai dérharmat fog hullani a bokrokra, az egyik egzotikus fa ágakra száradt, széles, bolyhos levelei közé huzódott.

— Hideg lesz — gondolta Ugocsay, mikor észrevette az elrejtőzött madarat. — Korán jön meg a tél. Még néhány nap s a nagyvárosi házak felett felzúgnak a borongó őszviharok. Erdély felől, Szilágy felől. Ez az esztendő is le fog hullani az időfárról és szüretre mégsem mehet haza. Pedig hóvirágizü tavasszal mennyi vágyódással írta meg azóta ezerszámban szétkapkodott költeményét: „Földi, ugy-e őszre haza megyünk?”... Hej, kinek is írta: másoknak-e vagy csak magának?

— ... haza megyünk... őszre haza megyünk — ismételte akaratlanul. Hagyta — jól esett mondogatni azt, amiben már egy sora tudott többé binni.

Furcsamód eddig sohasem merete ily világosan megfogalmazni kételyét. Azt, ami közbe jöhet: a halált, mindig csak dugdosta, rejtegette gondolatai legalján. Most olyan természetesen jött, mintha nem is lehetett volna másként.

Bizony készülhetett volna már előbb is reá. Mert biztosan érezte, hogy nem kerülheti el.

A műtőasztalra gondolt. Kórház, jód, éter — e szavakat lapátolgatta önkéntelenül a nyelve. S émelegni kezdett a gyomra. Hirtelen éternarkózis hörgött fel emlékezetében, műtőkés nyiszált és csont krakogott, recsegett.

— Pajtás — fordult vissza íróasztala barna koponyája felé, mely fekete szemüregével vakon bámult reá — nagyon sokat játszottam veled.

S kacsu, íráshoz finomodott ujjával bele nyult a nyitott koponyaüregbe, melybe éveken keresztül illatos rózsaleveleket dugdosott abból a pár szálnyi csokorból, amit fiatal feleségének hozott.

A lefűrészelt koponya csontfalai rózsasillatosok lettek, de egyik oldala csendesen porladott.

— Nem tudom, Dórika — szolt feleségéhez — mi van ezzel a koponyával. Nézd, hogy elfogy a balhomloka.

— Látom Dezső — válaszolta ez férjének. — De nem talállok szikra port sem az asztalon.

— Hogyan semmisülhet meg ily nyomtalanul? — tűnődött el Ugocsay. Most már megtelt, nem fér bele több rózsza.

— Nem fér bele több rózsza — jutott most újra eszébe. — Az életváza, ha megtelt, elporlad s kiszórja magából a régi-illatos rózsaleveleket. De mintha az övé nagyon hamar telt volna meg. S mégis: mennyi fáradsággal hajtja elbe fejét.

Csendesen morzsolgatta a rózsaleveleket és szirmokat, majd a sárgás-fehér, apró szobrokra tekintett.

Balfelől, a félhomályon keresztül: Voltaire mosolygott rá vékonyá finomodott arcával s napsugárszelid nézésével, jobboldalt: Beethoven biggyedtajku sziklakoponyája homlokozott felé, a súlyos morajlásu halálinduló fekete borulatával.

Régi utitársai voltak, szeretettüket még a kis, óbudai nyomorlakásból hozta magával s most azzal az érzéssel nézett reájuk, mintha nemsokára el kellene őket hagynia.

Minden a rápókhálózódi elmulásra emlékeztette, még a fiatal asszony is, aki odalenn, a földszinti lakások egyikében, kinyitotta lekvárfőzés közben az ablakot.

A kilengő gyümölcsöz finom illata meleg otthonhangulatokat juttatott eszébe, régi, télre való készülődéseket s a félig eldudolt, messzire borongó, őszi dalok: titokzatos, testetlen elvagyódásokat, könnyesszemű kendőlobogtatásokat az utolsó hajók felé. Sirások fájtak fel benne, mik csak ősszel fojtogatnak, leány- és asszonyfájdalmak, miket hiába akarunk az új idők fájdalmaival elnémitani, itt bujdosnak közöttünk s itt maradnak, mert örökkévalóbbak és emberibbek minden korfájdalomnál.

Nem ismerte az éneklő, fiatal asszonyt. Nem is akarta. Így szerette elhallgatni — messziről, ismeretlenül.

Az ő asszonya is a konyhában szorgoskodik. A konyha hátul van, kicsiny kertdarabkára nyílik. Belvárosi kert. Fukar az étellel, a napsugárral. Cse-nevész bokrok és cse-nevész fűszálak. A nap nem ér rá leszállani a mélybe. Az asszony kedve is elcsenevésszedett. Már nem énekel többé ostém-ként. A Sába királynő kottái csendesen sárgulnak Schubert dalnival a lecsukott zongorán. Solveig dala elhalt, megfagyott a fjordsziklák felett. A kolozsvári opera szerződése aláíratlanul hever a szekrényben. Már elfejtették, már hiába is jönne. Kéne esztendője Szegény leti s kolozsvári opera. Szilágy, Erdély, Kolozsvár. Ki tudná még egyszer fellapozni a régi kottákat, amikor egy táj előszedni azokat a könyveket, amiket egyszer már olvastunk.

Nagyon csendes leti a ház lakás s az asszony

most odakünn edényt surol és mosogatórongyot csavargat.

Néha-néha, ha akaratlanul összetévedt a tekin-tettük, csak elsiklott egymásról. Gyengéden, finoman, lassan, hogy ne fájjon, hogy egyik se vegye észre.

Valami elmaradt a közbeeső uton. Nem adtak neki nevet, szeliden elhárították. Minek ilyesmit bolygatni?

Olyanok voltak, mint két őszi levél: halkan, nesztelen, panaszatlan két-felé-hulló.

Pedig az asszony még mindig fiatal volt és szép, csak olyan, mint a viaszvirág. A szépsége és fiatalága nem tudott többé melegíteni. Okosságba merevedett... Szinte megfélelkezett, hogy nőnek teremtette az Isten, annyi helytállást követelt tőle az élet.

Kifelé hallgatózott, de a vastag közfalak minden felfogták, mintha nem bibelődnek az asszony, hol ezzel, hol amazzal, talán épen kismosást teroget szét a konyhakötélen. S gyermekük, szöke, nagy kékszemű, akár az asszony — mellette, a pokrócon csendesen játszik. Sohasem hallani hangosabb szavát, mintha csak arra született volna, hogy ezt a gyalázatosan felborult új világot zokszó nélkül szenvedje végig. S ha megütik, akkor is csak hallgat s anyja elibolyosodó, kék szemével mozdulatlanul néz az ember arcába. S tekintetében nincs könny, nincs fájdalom. Mintha a hallgatást az öreg falaktól tanulta volna, melyek erősek, kemények, vastagra építettek: csak a nagy csendet hallani közöttük. S ez a csend ránehezedik az ember nyelvére, nem enged beszélni, csak azt, amit az okosság parancsol. Hogy is állhatna oda az asszonya elé s hogy is mondhatná neki:

— Döröki, Döröki, készülődjél a télre, én elmegyek.

Mennyire nem ide való lenne az ilyen beszéd, a hallgatag, komoly, öreg falak közé, melyek az elődök példájával arra serkentenek, hogy az élet-fundamentumot jó mélyre kell ásni, hogy az eljövendők még feljebb emelethessék az élethajlékot...

A fiatal asszony már nem dalolt többé odalenn. Beesükta a felső ablakot s vacsorához készülődött.

A fekete kertben már csak egy-egy őszi levél mozdult s az uccán csendes kopogással ballagtak hazafelé az öreg emberek. A karonfogva elsiető fiatal párok beszélgetése és kacagása meleggé halkult, olyan volt, mint a hárszón. Jölesett odabujni hozzájuk s betakarózni velük, mert a félhomályos uccákon már ott borzongatott az ős.

Vékonyan megnyirkordult a konyhaajtó, majd a szobaajtó nyílt és csukódott. A sötétben lassan, tapogatózva kisgyermek léptek koppantak s az íróasztalnál megállottak.

— Mit csinál az apa?

— Semmit, Levente.

— Az öledbe ülök. Jó?

— Gyere.

Levente elfészkelődött. Kis ideig hosszú, szöke haját csavargatta az ujjára, azután hirtelen apja felé fordult.

— Mondd apa: igaz, hogy te meghalsz?

S utána tűnődött szavainak.

Ugocsay fáradt meglepődéssel kérdezte:

— Honnan gondold, Levente?

— Délelőtt hallottam a tanár bácsitól, amint anyukának mondta. S anyuka nagyon sírt.

— S hol hallottad?

— Az előszobában. A tanár bácsi ment kifelé s anyuka megkérdezte.

— Te hol voltál?

— Itt játszottam benn a szobában.

— S anyuka sírt?

— Nagyon. Még akkor is vörös volt a szeme, mikor a vajás kenyeret hozta be.

— Kérdeztél tőle valamit?

— Igen. Miért sírsz anyuka? De ő hallgatott s kiment.

— Mondd hát apuka: igaz, hogy meghalsz?

— Nem tudom, fiam. De mindenki meghal egyszer. Miért kérdezed?

— Akkor téged is azon a szép kocsin visznek ki a temetőbe.

Ugocsay nem válaszolt. Jobbkarjával nyugodtan fogta Leventét és mozdulatlanul maga elé nézett.

Levente bedugta szájába mutatóját és újabb gondolatokat nyálazott:

— Ugy-e apuka: azok a szép, fekete lovak visznek ki? Amelyeknek bóbítájuk van a fejükön.

— Nem tudom, fiam.

— Szeretném, ha azok vinnének. Én hajtanám őket. S anyuka és Margit néni hintón jönne utánunk.

Elhallgatott.

Ujját szopogatta, majd szöszke haját csavargatta rá.

A konyha ajtaja újra nyílt s Döröki bekiáltott:

— Dezső kérlek, gyujtsál lámpát. Hozom a vacsorát...

Azóta három hét telt el. Ugocsayt megoperálták, de nem tudták megmenteni. Meghalt. Csendben, kínlás nélkül. Legjobb barátja némán állott halottas ágya mellett s egy versora gondolt:

„Ugy-e földi, őszre haza megyünk?...“ — Hát mégis haza megyünk.

Növère, Margit szép, diszkoporsót csináltatott a számára. Abba tették, hogy kivigyék a ravatalozáshoz.

A halottat szállító diszkoci lenn várakozott a kórház előtt.

A kísirt szemü Döröki és Margit, Levente kezét fogva, szótlanul haladtak a koporsó után.

A kórház ajtajánál gyászruhás, fiatal nő sietett elébük.

— Jaj, majdnem elkéstem. Szegény Dörökám, mit fogsz most csinálni? — kérdezte könnyes szemekkel, kezét fogva. — De meséld el, hogy történt?

— Hirtelen, nagyon hirtelen jött — válaszolta amaz oldalra elnézve. — Magam sem tudom elhinni. Pedig a kezelő tanár előkészített reá. Már késő volt minden. Késő.

— És most?

— Még nem tudom. De nem szabad elcsüggednem. Fiam van. Egyszer minden jó lesz. Csak őt felnevelhessem, becsületes emberré. A többi: mind mellekes. Szemvedés, küzdés, mind semmi ahoz, hogy gyermekem van. Aki komoly, sorstűró s már most is védelmez. Ez minden számomra.

— Szegény Leventém, hát meghalt apuka, — hajolt le a gyászruhás nő részvétellel a fiuhoz.

— Meghalt — válaszolta s egyre a halottas

A piktor

Az érettségünk után pár héttel, egy egy holdas este történt. Véletlenül összetalálkoztam egy volt osztálytársammal. Már messziről felismertem, mert dorongszerű sötét arcát felkesülten forgatta.

— Tudod-e mi az újság? Züllik a Piktor!

Az osztály egyik rajzolóját hívtuk így egymás között. Egyedüli kedvtelését a festésben lelte. Tehetséges volt. Emlékszem mindig álmódzó szemmelült a padjában s közben könyve margóját alakokkal, tájakkal rajzolta tele. Az érettségi bankett megrendezése körüli napokban voltam nála. Még mindig előttem van kis fehérre meszelt szobája, valami husz bekeretezetlen képpel a falakon. Tekintetem keresztül síkolt rajtuk, de az egyik sarokban egy lenyűgözően szép női akt megragadta a figyelmemet. Vénuszi vonalak, csupa báj, igazi eszményi szépség.

— Szép kép, — szóltam elismerőleg.

— Nekem is ő tetszik legjobban — felelte a Piktor megilletődve. Majd elragadtatva folytatta, — tudod, te mi az igazi női akt? A tökéletesség mintaképe, a vonalak harmonikus gyönyörű zenéje.

— Milyen jó értesz te ehhez — szóltam nevetve. — Látod erről az oldaladról még nem is ismertelek. Majd tréfásan megkérdez méstetésen érted nagy O-vel.)

— Kiről?... Csak nem gondolod? — szólt zavartan. — Képelemből.

Bocsánatkérőleg mosolyodtam el. Valóban tapintatlanság volt a Piktorról ily „szörnyű“ cselekedetet feltételezni. Amióta ismertem, alig láttam lányok társaságában. Határozottan kerülte őket. Annál jobban megiegett az a hír, hogy a Piktor most felhagyott volna a szilárd erkölccsel.

— Komolyan beszélsz? — kérdeztem.

— A legkomolyabban. Egy közönséges lánynak udvarol. Ha nem hiszed, gyere le-sük ki! Erre szoktak sétálni.

Belöpoztunk a park bokrai közé. Barátom köpenyét a harmatos fűre terítette és arra leültünk. Ot perc se telt el, mire lép-

diszkoci nézte.

— Nem akarom ilonkám, hogy szomorkodjék. Semmit sem tud a halálról. Dezsővel sohasem beszélünk otthon ilyesmiről. Dezső sem akarta, én se.

De Levente ekkor már nem volt mellettk. Lassan odaballagott a halottaskocsához, jól megnézte a diszkoporsót s a rajta levő koszorukat, azután visszatért a kocsi elejére.

Kis ideig a lovakat mustrálgatta, a fejükön levő fekete-tollas dísz s mint aki mindennel meg van elégedve, rátette a jobblábát a felhágóra. Közben a gyászparádéba öltözött kocsi nézett. De miután ez nem mutatott ellenséges arcot, félelem nélkül fellépett a kocsi és mellé telepedett.

— Ez az én apukám a koporsóban — magyarázta — s az ostor után nyúlt.

— Szabad bácsi?

— Szabad kis fiam.

— Köszönöm bácsi. Majd én fogom hajtani a lovakat. En leszek apuka kocsi.

Az öreg kocsi csodálkozva nézett reá.

— Nem tudsz te lovakat hajtani kis fiam.

— De tudok, ne féljen semmit bácsi. Maga csak fogja a gyeplőt, én meg majd pattintok nekik az ostorral.

— Levente hol vagy? — kereste az indulás előtt Margit.

— Itt Margit néni.

— Gyere le Levente. Mit csinál ott?

— Én fogom Margit néni hajtani a lovakat.

Az odafigyelő Döröki e szavakra mozdulatlanán dermedt. Csak nézte-nézte a hosszú ostorot tartó Leventét. Azután megrándult az arca s odaszólt Margithoz:

— Hagyjad, ha úgy akarja. Jer, szálljunk fel.

S megindultak lassan a köztemető felé.

Az öreg kocsi fogta a gyeplőszarvakat s Levente oda-oda pattintott a hosszú ostorral a lovakhoz, úgy hogy azok fel-felkapkodtak fekete toll-díszes, büszketartásu fejüket. Szirmai Károly

tek hallatszottak. Ok voltak. Barátunk átfogta a gömbölyded leány derekát, alkinék agyonpuderezott arca fehérségét csak az égőpiros ajak és a keskeny ferdérvont szemöldöksávok törték meg. Egyszóval esti világításban és főként a szerelem sötét verméből nézve elég csinos lány volt. A közéletben „szép festménynek“ vagy „jó márkának“ szoktuk titulálni az ilyeneket.

A sziluettkérről megfigyelhettük, hogy a fejké összehajolnak.

Társam oldalba bökött:

— Na, mit szólnak?

— Kicsoda ez a lány? — kérdeztem elképpelve. — Csuda értheti a mesterségét. Társam ravaszul legyintett.

— Hírből ismerem. Tán egy hete kíséretet a Piktor. Megnyugtattak, elcsavarta a fejét. Te, az oly bolondul megy utána mint egy pindzsi-kutya. Falusiasan szólva: „Rövid madzagra van engedve“...

Ok közben le föl sétáltak, majd pár lépéssnyire tőlünk megálltak. Barátunk könnyörgő hangon beszélt a lánynak, mi pedig lélekzavart visszafojtva hallgattuk.

— ...még sohase láttam valóságban. —

Csak szobrot s festményt, — szólt az fojtott hangon. Csak pár pillanatig szeretném magát „ugy“ látni. Ugye megengedi?...

A lány belekarolt s megindultak.

— Szegény fiam, — szóltam én, — gyérünk utánuk.

Elindultunk lassan, távolról figyelve őket. Egy rozoga kapuban eltűntek.

— Na, ezt ugyan várhatjuk reggelig, szólt türelmetlenül a barátom.

Aztán szótlanul sétáltunk egy ideig.

Késő volt már. A gázlámpákat is kezdtek eloltogatni. Valami lehangoló, nyomástartó sötétségbe merült a város... Végre megcsikordult a kapu. A Piktor lépett ki. Szemeit a földre szegézve, gyors lépésekkel közeledett. Köpenyét fázósan összehúzta magán és fel se tekintve elsietett mellettünk.

—o—

Másnap meglátogattam. Rosszkedvűen fogadott. A fehérre meszelt szoba faláról pedig hiányzott a vénuszi női-akt.

Kovács Sz. Zoltán

Matyi bácsi kifogásol

A tekintetes királyi járásbiróság jegyzője elszörnyülködött, mikor a napi posta átvétele közben egy igen furcsa beadvány került a kezébe.

Közönséges kockás papír volt, amelyent kis sarki boltokban árulnak huszonöt paráért késsel és pirossal vonalozva, hogy könnyen menjen rajta az írás. Össze-vissza volt hajtvva, látszott, hogy a gazdája sokat küzdött, míg teleírta ezt az ártatlan árku papírost. Okmánybélyeget hiába keresett rajta a jegyző, s a szegénységi bizonyítvány is — ami magyarázta volna a bélyegmentességet — hiányzott. Lenn a sarokban szerényen huzódott meg egy másfél dináros póstabélyeg. Talán válaszbélyegnek szánta a levélíró.

Bírósági beadványon ez olyan idegenül hatott, mintha Szentára befutott volna az amerikai expresszvonat.

Azonban ez még mind semmi sem lett volna. A legnagyobb meglepetés volt, hogy a beadvány magyarul szól, s akkuratusan alá volt bigyesztve: „tisztelettel egyszerű szolgálók Kocsis Seprő Mátyás saját kezével.”

A jegyző, aki történetesen ismerte Matyi bácsit, első pillanatban nem tudott magához térni a meglepetéstől. Csak aztán kezdett gondolkodni, átvegye-e, ne vegye a beadványt, meglepte-e bélyeghiány miatt, utasítsa a kérelmezőt, hogy államnyelven tolmácsolja kérését, vagy kellemetlenségek elkerülése végett tépje-e szét darabokra?

Nem tudta igazán, mit is csináljon. Végre elhatározta, hogy elolvassa. Majd csak eszébe jut közben a megoldás, hiszen erre nincs paragrafus, ilyen még nem fordult elő praxisa alatt.

A levél szintiszta, zamatos magyarsággal a következőképpen szól:

„Tekintetes tisztelt Királyi Járásbiróság! (kelt levelem Keviben augusztus derekán az Urnak ebben az esztendejében.)

Amidőn is elhatároztam magamat ezen egyszerű levelem megírására, feltámadt bennem a kétség, vajjon a tekintetes Királyi Járásbiróság hajlandó lesz-e elfogadni magyarul írott soraimat. Siettem azután megnyugtani magamat, hogy elvégre is a tekintetes Királyi Járásbiróság a Király nevében való törvénykezés mián létezik s a törvény meg hát mindenkinek egyformán szól, akár szerbül, akár magyarul is tanulta az illető polgárember a Miatyánkot.

Előre javallom is bocsájtani a tekintetes Királyi Járásbiróságnak, hogy a napokban kaptam egy írást, cédulafajta volt, nagy kerek pecséttel ellátva. A sánta kisbíró hozta, a Jani, akinek a múlt héten pinteken, ugy este felé, mikor kiültünk a padkára polityizálni, meghányi, vetni a világ sorját, megdöglött a kisebbik malaca, a foltos (azt meg nagyon sajnáltuk, mert olyan jópofáju, játékos malacka volt).

No de hogy folytassam, ahol elhagytam, elolvasni ugyan nem tudtam az írást, de megmagyarázták az okosok, hogy valami ügyvégy irodájában 15 nap után ki köll fizetni nekem, Kocsis Seprő Mátyásnak, 167 dinár tartozást, meg 100 dinár errevaló kötséget. Az is még bele volt iktatva abba a íránya papírba, hogy ha nem tetszik a dolog, hát akkor 15 nap után meg köll kifogásolni az egészset s marad minden, ahogy is annak-előtte volt.

Hát én most megkövetem a tekintetes Királyi Járásbiróságot, ennek következtében és illetőleg: kifogásolok.

Tartozni ugyan tartozok, ami igaz, az igaz, de hát ha löhet, mért ne kifogásolnék? elvégre az ügyvégyek is így cselekszenek, csak legfeljebb nem vallják be, hogy tartozik a kliensük.

Miután pedig megtartottam ezen előszónak gondolt beszédformát, nagyon alázatosan megkövetem a tekintetes Királyi Járásbiróságot, járjon már közbe annál a bizomos ügyvégnél, hogy ezen kifogásaim

következmenyeképpen és illetőleg maradjon csak minden úgy, ahogy annakelőtte is volt. A tartozást majd csak apránként lefizetgetem, hiszen elvégre Kocsis Seprő Mátyás még senkinek adósa nem maradt. Azomban a kötséget ne tessék nevemben beigérni, mert én arról tunni sem akarok.

Csak még azt kívánom megjegyezni, hogy ingyen nem kívánom ezt a közbenjárást, ezért is ide ragasztottam a köteles levélbilletét.

Minekutána is vagyok üdvözölve a tekintetes Királyi Járásbiróságot

tisztelettel egyszerű
szolgálók
Kocsis Seprő Mátyás
saját kezével.

A jegyző teljesen tanácstalanul állott. Nembeszélve a jogi lehetőségekről, amik szinte válogatottan voltak összehordva ebben a levélben, szinte félt a beadványt elintézni. Már-már a telefon után nyult, hogy beszéljen az illető ügyvéddel, hiszen ismerőse volt Matyi bácsi és szerette volna, ha nem lenne neki ebből semmi baja, mikor eszébe jutott, hogy mégis csak kötelessége ezt megmutatni a vezető járásbirónak.

A bíró szemüvege abban a szempillantásban asztalára esett, mikor betűzni kezdte a furcsa késsel és pirossal vonalozott papírost. Mindig nagyobb érdeklődéssel olvasta minden szót megértett s szünni nem akaró nevetéssel tette le a szegényes papírt.

Már régóta volt a Vajdaságban, szerette ezt a népet különbség nélkül s minden tréfa mellett is megsajnálta Matyi bácsit, aki-

nek ilyen egyszerű, de szép fogalma volt a törvényről.

S habár hatásköre megengedte volna, egyedül nem akart határozni a beadvány elintézésére tárgyában s behívatta a bírót. Miután azok is jól kimulatták magukat, elhatározták, hogy a „kifogásokat” felterjesztik véleményezés végett a Törvényszékhez.

Két hét múlva megjött a válasz:

„Utasítatik a királyi járásbiróság a kifogás elfogadására azzal, hogy csatolja az iratokhoz íhvatalból a beadvány államnyelvé fordítását és tüzze ki törvény szerint a tárgyalást a kifogások helyességének igazolására.”

Másfél hónap múlva meg is lett a tárgyalás.

Matyi bácsi maga is eljött. Ünneplős feketébe öltözve, már mint ahogy az dukál. Az ügyet maga a vezető járásbíró vette a kezébe. Még mielőtt tárgyalásra került volna a dolog, beszélt az ügyvéddel s megkérte egyezzen ki Matyi bácsival. Elmesélte neki az egész történetet s az ügyvéd megígérte, hogy megelégszik a tőke részletes lefizetésével, a maga költségét elengedi.

Mikor így aztán Matyi bácsi a bíró elé került, már csak a kedvező megegyezést kapta hírül s meglegedetten tette be maga mögött az ajtót.

Mielőtt azonban eltávozott volna a bíróságról, nem tudta megállani, hogy be ne köszöntsön a jegyző szobájába, ahol aztán nagy nevetéssel kijelentette:

— nem vagyok én ám jegyző ur olyan buta paraszt, mint azt gondolni tetszik, tudok én szerbül is, meg az ügyvédi fogásokhoz is értek, éppen azért okoskodtam ki ezt a furcsa módját az elintézésnek. Látja a paraszt is tuljár néha az urak eszén. No Isten megáldja.

Adorjan András.

Bácskai epizódok

I.

A Fruska-Gora utánunk kéklett, amikor zihálva, verejtékező homlokkal, a legpiszkosabb módon káromkodva feltüremlett kupénkban egy szem-melláthatóan husz éves paraszt suhanc. Nadrágján a vasalás már régen megboldogultatott, kabátján a fazón a legújabb angor uridivatot sejtette és ami rendkívül hatásos volt rajta: a nyakkendő. Amolyan filléres kötött-szövött remekmű volt. Csokorba kötve, ami minden valószínűség szerint művészi érzést volt hivatva fölkorhásolni a gyanútan szemlélőben. Költő volt, Kispálnak vagy minek hívták és korát teljes mértékben megcsufolva, a saját bemondása szerint, legalább ezer elégiát szült Indjiján.

A hatalmas és hallatlan nagy számra való tekintettel elnémultunk és tiszteletteljes szánakozásba merültünk a még fel sem virágozó és máris elzúllott vajdasági irodalom felett. Ő rendületlenül zokogott tovább, egy percig sem kételkedtünk már abban, hogy gyógyíthatatlan emberrel van dolgunk és végül, hogy a bucsuzás örvendetes pillanatát is epével keverje, kötött-szövött bokrétáját megmarkolászva és élénk köpött:

— Majd hallanak még rólam uraim!

S egy kétségbevonhatatlan gesztussal felrántotta az ajtót. Elhagytuk a végzetes állomást, odébbporoszkált velünk az alföld vas aligátora és Kispárlól azóta sem hallottunk semmit...

Tegnap jelentkezett. Bus elégiában dokumentálta költői hajlamait. Annyira megkapó volt, hogy sokszorosítva készítette el egyik vállalkozó szellemű gépirókiasszonyunk és teljesen ingyen átengedte a fogyasztóközönségnek.

Magam már csak a végakordokra emlékszem, melyek imígyen hangzanak:

S ha holnap sem kapom meg a nyilat
Küldök majd egy isten nyilat,
mert fizettem, mi volt az ária,
Te Lit... te Iusta pária,
Oh! micsoda bús ária,
az előfizetőnek balga kin,
milyet nem énekel Tauber
und Fedor Saljapin.

Es Kispali ezzel bevészte nevét a vajdasági parnasszus homlokboltjába.

II.

Péter Antalnak, a komenciósoknak, aki melleleg ma már, falusi méretekhez viszonyítva földesúr, az apám kiosztotta a parancsot:

— Hajnali háromra állj elő a bricskával. Beesére megyünk...

Megvagdosta a lovakat, ő maga félig eszméletlenül terült el a saragjában, de kegyetlenül csupálva a gyeplőt s a kantárt a lovak agyaráján, kiszaporázott a Majorba. Julis asszonynak a Pista mellett, gyilkos fenyegetések kíséretében kiadta az andungot. Aztán maga mellé intette az ágyszélére s természetellenes hangon finomkodott:

— Oszt el ne aluggy. Két órakor köcs föll!

Julis asszony addig zipogott, míg éjjel körül vörösré dörzsölt szeméit lephintette. Antal komenciós szusszant és a kellelőnél félórával előbb magához tért. Julis nagyokat és mélyeket harapott a tanyai levegőből, aludt békésen. Antal két hatalmas pofonnal tértette észhez Julist, aki azonnyomban le is borult a földre...

Közel két hétig állt szanatóriumi kezelés alatt. De Antal csak egyszer látogatta meg. Komor volt akkor és keményszivű.

— Meg kö tanulni a mórest. Julis. Köllött az neked? Félvi komenció oda van.

Es odalökte a meggybeföttes üveg nyakát:

— Ez meg összetört az ülés alatt...

III.

Tilli Ferenc, akinek megtévesztésig uri neve van, hajmeresztő löidomásával fagyasztotta meg ereinkben a vért. Nem tudni mi igaz, mi nem, abból, hogy ha egy hírbéd lökött fognak le az országban, attól már nem is kérdik, hol született csak beírják: Szentá, oblaszt Bácska, de Tilli azt a gyanut foganta, hogy mind ez megfelel a valóságnak. Tillit egyébként apró-cseprő kihágásokért tizennyolc éves koráig legalább hatszor kivágták a gimnáziumi épületből. Ilyen viszontagságok közt tért

meg kísérettségivel a lókupecséghez is. Aztán parasztizált, rájött lassan, hogy kutyából nem lesz szalonna és bennünket, néhai osztálytársait, a csömörig abrakoltatott eredményes tanyai életével.

Nemrégiben, a sors kifürkészhetetlen szeszélyéből kifolyólag, Tilli rajtunk ütött a törzsasztalnál.

— Nagy hecc volt velem fiuk. Vettem egy almásdereszt. Tűzes, a fene egye meg, de amint mondom, már meg is ette. Fogadásból megáltem. Szelte a ködöt a nyomorult pára, vitt mint a ménkü. Lefékezni abszolút nem lehetett. Kraljevbrengnél aztán rá a friss szántásokra meg a homokra. Alip száz, kétszáz méternél kezdett már báránzkodni. Elő a bikacsökkel. Durrogtam a tomporán oszt én is. Csak kocogott, merő adta gőz volt az egész állat. Bogarason kötöttem be. Reggelre megdöglött.

Hittünk is, nem is akkor.

Mult vasárnap Szentán, a városi „köpködő” alatt hallom, hogy két paraszt bácsi harapja a szitkot Tilli fejére. Megkérdeztem tőlük a nemrégiben hallott Tilli-mondát. Az egyik kucsmás, akinek nyilván csak a foglalt adta az almásdereszt Tilli, nagy dühvel köpte le a falragaszt:

— Hát hajja, az igaz vót.

IV.

— Apus, ezt az estét meg kell adnunk. Egy Milacsy Lajos nem léphet vissza...

— Nagyon jól tudod, hogy állunk. A hadi kötvényen uszik minden.

— Mindegy.

És Milacsy Lajos fényes estét adott, és Milacsy Lajos még számtalan szoarét rendezett. „Mindegy”. Milacsy úr volt. Övezve a barátok hódoló koszorujától. Aztán meg volt is neki százötven lánca földje kastéllyal. Az ucca túldaláról is hangos köszönések röpködtek Milacsy úr szívéhez és kitűnő „konyhájához”.

Ezerkilencszázhuszonnyben. Ezerkilencszázhuszonhatban. Ezerkilencszázhuszonhétben megzabálták Milacsy úr jó pár holdas szőlőbirtokát. Egy kicsit segített a hadikötvény is. Ezerkilencszázhuszonkilencben már régen albérlő volt a saját házában. Már csak Milacsy „bácsi” volt. Ezerkilencszázharmincban, félvakon, fillér véltül, ismeretlenül meghalt. És elfelejtették a gyomor klasszikusai a sírfeliratot:

Dum eris felix multos numerabis amicos...
Mert Bácska is van olyan, mint a világ.

Bencz Boldizsár

Huznak a darvak

Reggelenként
omló ködökbe vész
a fűzes,

béresgyerekek
borzas falkája
mezitláb osörtet
az iskolába,
dülűtutak sarát
magukkal hurcolják
a városba és
sovány talpuk
száz meg száz
negatívját:
parányi létük
dokumentumát
rányomják a nyirkos
aszfaltra...

Szép hamvasan
beköszöntött
az ősz is,
darvak is huznak
már az égen
ékalakban... délre
estére
vihár lesz...

Mosszi hegyekből
mihozzánk minden ősszel
munkások jönnek.

Rosszaguak, soványak és durvák
és furesán villognak
bozontos szemöldökük alól.
Mostanában korán esteledik
s mondják:

ilyenkor legjobb zárva tartani
a kaput.

Azt is tudni vélik
hogy tetvesek
óvakodni kell hát tőlük.

Egytel beszéltem: Otthon
semmi munka
s az a sok síró, éhes
kiszgyerek
eljöttünk — ugymond —
tán akad munka
s küldhetünk haza
kevés kenyeret.

Bodrogh Béla

IRODALMI HIREK

—o—

A Pozsonyban megjelenő Magyar Minerva legújabb száma bevezetőül Tamás Lajos cikkét hozza a száműzött irodalomról. Virsik Mária, Hidegháthy Miklós, Urr Ida és Mihály László versekkel. Szentteleky Kornél, Berényi János novellákkal szerepelnek. Farkas Geiza két karcolatot közöl, Reményi József amerikai naplóját, N. Jaczkó Olga regényét folytatja. Tamás Lajos és Kázmér Ernő könyvekről számolnak be. A kitűnő szemle előfizetési ára egy évre 60 dinár. Kiadóhivatala: Pozsony—Bratislava, Kertész u. 1.

A kassai Magyar Írás legújabb vaskos száma a szegedi tanyák népdalait mutatja be az egyetemi ifjúság agrárszertelment mozgalmának gyűjtésében. Gömör János a szlovenszói magyar lélekről, Jaros József Martinovics apátról, Kázmér Ernő Ludvig Lewisohn új regényéről, Krammer Jenő a középiskolások lelki helyzetéről értekezik. Novellákat Sebesi Ernő, Zerdahelyi József és Fűrjess Mária írtak verseket Erich Kastnertől, Habán Mihálytól és Fija Gézától olvashatunk. Reményi József a szavak és lényeg problémáját világítja meg, a kritikai rovatban pedig Zapf László, Simándy Pál, Duha Zólyomi Norbert cikkeit találjuk. A kitűnő szemle előfizetési ára az 1932. évre 180 dinár.

A Kolozsvárott megjelenő Páztortűz legújabb száma Tamási Aron regényrészletét, Vértess V. Károly és Komáromi János novelláit, Rolla Margit és Szombati Szabó István verseit hozza. Hevesi Sándor rendezői naplóját közli, Kapdebó Erna Liszt Ferencről, Hory Etelka Garobaldó erdélyi hőseiről értekezik. A Figyelő rovatban Császár Károly, Németh László és Tulogdy János cikkeit találjuk. A Páztortűz kiadóhivatala: Cluj—Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5.

—o—

Becsüld meg íródat,

önmagadat becsüld meg bennük

REGÉNY

MORA FERENC

Négy apának egy leánva

(54)

Megigértem a dupla napszámot, de meg is léptem mindjárt, mert ha még öt percig ott maradok, kiderült volna, hogy a létrát is, meg a csónakot is vissza kell lopni valahová s ezért bizonyosan tripla napszám járt volna.

Különbben az eset megérte, amibe került, mert mindjárt bejegyeztem a T. V.-be. Pompás epizód lesz belőle, ha be tudom illeszteni valahova és mért ne tudnám? Nagy alkotásoknál nem muszáj indokolni az epizódokat. A Munkácsy Honfoglalás-án is van négy lólab, amelyikhez nem találni a lovat. A teret valahogy ki kell tölteni. Igaz, hogy ha minden epizód ennyibe kerül, akkor előre elfizetem még a harmadik kiadás honoráriumát is. (Ha jól utánaszámít az ember, a regényíró többre menne vele, ha beállna epizódalagnak és eljárna esontot lopni. De hát az idealizmusból is csak élni kell valakinek.)

Nagyobb baj volt ennél az, hogy ezen a napon megint megbomlott az egyetértés a toll, a papíros, meg a tinta közt. Ötször fogtam bele a pákász-tanya leírásába, de nem

mentem tovább annál, hogy a „nadas sűrűje” ben, titokzatos vízi-utak labirintusában nem tudja más a járását, csak a pákász”. Mikor hatodszor leírtam, akkor eszméltem rá, hogy ezt nem én írtam, hanem Herman Ottó Magyar halászatából orozkodott belém. Az én agyam olyan üres, mint a kifuvott tojás. Egy gondolatot, egy képet, egy jelzöt nem tudok belőle előkaparászni. Ahá, erre mondták a régi írók, hogy „invita Musa”. Na hát én tisztelem a Muzsát, de majd megmutatom, hogy a mai világban már egészen jól el van az író önála nélkül. Nincs itt egyéb baj, csakhogy nagyon betűz a nap az ablakon. Behajtom a táblát, sötét van. Kinyitom a táblát, elhomályosítom az ablaküveget ivpapírral: most már csak világozás van verőfény nélkül, szemnek, idegnek kellemes. Nem ér semmit, csak nem tudok megindulni. Nem hát, mert fojtott idebent a levegő, a butorok enyvszaga érzik a melegben. — persze, hogy ez a baj, ezt előbb is fölérhettem volna ésszel. Hurcolkodjunk csak ki a szabadba!

A fészerben találtam egy rossz kis asztalt, — valaha kártyaasztal volt, csak nem dől tán össze szégyenletében, hogy most csak regény készül rajta? Kivittem a kertbe az eperfa alá, ott friss fuvallat legyezte a leveleket, galambok turbékoltak a bug ajtajában, — no gyere, pákász, majd nyélbe sűtlek én most már mindjárt a természet ölen!

Csakhogy a friss fuvallat nemcsak a leveleket legyezte a fejem fölött, hanem a kutyanyelvet is a kezem alatt. A szelidség madarai összemarakodtak a tetőn; két him egyikük nyerges orru, mint a doktor, egészen embermódra esett neki egymásnak, kidüllesztették a mellüket, topogtak a lá-

bukkal, sértő szavakat hurrogtak, a nőstény pávagalamb pedig ott illegette magát előttük s hol az egyikre vetett bátorító pillantást, hol a másikra, — undorító volt! De azért a legnagyobb bünt mégis csak az öreg Newton követte el, mikor a nehézkesési törvényt kitalálta. Legalább a fekete epret kivehette volna alóla!

Egy szem a tintatartómba nehézkedett bele és amennyit súlyából vesztett, annyit kiömlesztett a tintából a kéziratpapírra. Másik kövér epersem fehér nyerselyem-ruhám szétloccsanva igazolta a Newton ur törvényét.

Nem, ezt nem lehet egy helyben kibírni, ezt a megbolondító állapotot, mikor az író egy epersemet is bombának érez, amivel láthatatlan ellenségek hajigálják meg az üres koponyáját, mikor már kilopták belőle az agyvelőt. Nincs az a világhíresség, ami az ilyen órákért kárpótolná a művészt s nincs a művészen kívül a teremtésben senki aki a kinszenvedésnek ezt a fajtáját ismer né. Más istenteremtései általában okos embereknek érzik magukat s a legtöbb ember úgy éli le az életét, hogy a hülyék konventjében ő lehetne az elnök. Ha a jó Istenben van egy kis méltányosság, ennek a mártíromságnak a fejében minden művész talpon állva jut a mennyországba.

Egy darabig önmagamot keresve ödögtem a kertben, aztán megadva magam a sorsnak, végigheveredtem a ribizli-bokrok mögött a gyepen, a kertkerítés tövében. Abban a percben, ahogy a deszkák hasadékan átbiborlottak hozzám a mályvák, egyszerre megtaláltam magamat.

— Hiszen nekem az a bajod, barátom, hogy két napja nem láttad a póstáskisasszonyt! (Folytatjuk.)

Dezső bácsi postája

Török Jánosnak és többeknek. Jancsikám ne haragudj, de én már régóta nem tudok szívóbról örülni annak a sok szép levélnek, melyeket olyan szorgalmasan küldözgetsz hozzám. Nem tudok örülni azért, mert minden leveledben másként írod a nevedet. Hol „Török“-nek, hol „Terék“-nek, vagy „Török“-nek, mintha talán szegyelőd a becsületet, szép nevedet, melyet így kell leírni: „Török János“. Téged talán megvigasztalhat, engem azonban még jobban elszomorít, hogy nem te vagy az egyetlen a Tündérország kis olvasói közül, aki nem tudja úgy leírni a nevét, ahogy szülei, vagy ősei talán száz esztendőn át leíratták. Majd, ha nagyobbak lesztek megtanuljátok, hogy a nevére minden ember büszke és nagyon vigyáz arra, hogy szegyényt ne hozzon rá. Jól tudom, hogy ti több nyelvet tanultok és nem csoda, hogy összezavarodtok az írásban. Bármilyen más szónak a leírásába belezavarodhattok, de a nevetekébe soha. Talán hallottátok már, hogy a nevért bárki csak miniszteri engedély alapján változtathatja meg, anélkül mindenkinek úgy kell írnia, ahogy az édesapja, meg az édesanyja írja.

Kovács Testvérek. A nevemnapja ugyan csak februárban lesz, de azért köszönettel veszem névnap gratulációkat, mert a jókívánat mindig jól esik.

Tescics Verica. Megírtam már, hogy délután 9-12 és délután 3-7 óra között bármikor megtalálhatsz a szerkesztőségben. Sajnálom, hogy mikor fennváltál nálunk nem találkoztunk, pedig csak egy ajtó választott el bennünket. A kisasszonyok, akiket a kiadóhivatalban láttál, nagyon jó névük ám, szívesen bevezettek volna téged hozzám. Sosem lehetek annyira elfoglalta, hogy ne szentelnék időt tündérországbeli kis látogatóim fogadására. Telefonon is felhívhatok. Talán te voltál az, aki 3-4 nappal ezelőtt telefonon azt kérdezte a szerkesztőségűtől, hogy mi a neve a Dezső bácsinak és hány esztendő? Amikor megmondták, a telefonáló „hőgy“ így válaszolt: „Nohát akkor sem öreg, sem fiatal“. Ez már nincs rendjén, mert én igenis fiatalnak érzem magam. Nagyon jól tudok bukfenecozni, sőt a gyokrlat azt bizonyítja, hogy csikónak is beillek. Ezt kislányomtól tudom, aki iránt szintén érdeklődsz leveledben. Öngyiságát Ilonkának hívják, őt esztendő és többiben kijelentette, hogy apukájánál jobb lovat sosem kíván. A mesedélutánon majd megismerkedhettek, de ha addig nem bírod ki, küldd el a fényképedet, ő is megküzdi a magáét!

Bálint Manó. Nem érdemli meg az a lány a barátságodat, aki arra a szép rajzra és levélre sem hajlandó kibékülni veled. Bár erős a gyanúm, hogy közben talán már újból haragudtatok egymásra, meg ki is békültetek néhányszor, mert nálatok lányoknál ez így szokás. A rajzot megtartom emlékbe és kijelentem, hogy én hajlandó vagyok érte kibékülni veled annál is inkább, mert össze se vesztünk.

Szviderszki Tibor és Béluska. Anyira jó testvérek vagytok ti, hogy még a betegeskedést is együtt végzitek? Azt ajánlom beszéljétek össze, hogy ezután soha többé nem lesztek betegek. A képet legközelebb elküldöm, előre is köszönöm a kedves ajánlódokat.

Hugyeccs Mariska. Csak leveledből tudtam meg, hogy a gyönyörű eszokrot te hoztad, nagyon szépen köszönöm. A verset nem kaptam meg, ird le még egyszer.

Koparecz Juditka. A Mikulást és a szép oroszlános képet megkaptam, köszönöm. Jakab Irénke és Janika. Sejtettem, hogy valami baj van, azért hallgattok olyan kártartóan. De örömmel látom, hogy János koma már egészséges, hiszen tréfas verseket fabrikál. Ha a mesedélutánig meggyógyul irjátok meg, az ő jelentkezését kivételesen később is elfogadom.

Móricz Károly. Nem hinném, hogy a te „aszta“ betegséged valami veszedelmes dolog lenne. Remélem meggyógyulsz a mesedélutánig. Különb legény vagy te, sem hogy ilyen irányba Betegség Kifogjon rajtad. A rajzot köszönöm, rejtvényeid közül néhány sorra kerül.

Wengrin Ági. A rajzmal megint baj van Agota. Pedig beválna, csak az a hibája, hogy kockás papírra rajzoltad. Márpedig a rajzot le kell fényképezni és nem mondhatom meg a fényképező masinának, hogy a kockákat hagyja ki belőle. Nöde nem baj, várom a következő rajzot.

Boros Gyuri. Köszönöm a szép rajzot. Talán menyasszonyt ábrázol, hogy olyan szép koszorút rajzoltál a feje köré?

Káteszka Erzsébet. — Tudomásulveszem, hogy a „Nem félek a haláltól“ című vers helyett az „Arany kertben“ című dalt fogod elnevelni a mesedélutánon.

Berényi Boriska, Bálint Anna, Balogh Sanyi, Fái Ilona, Klir Ilona, Mandics Kata, Nagy Erzsébet, Nasincsanin Dragutin, Polacsok Mária, Pintér Veronka, Wamoscher Erika, Zombola Sanyi, Teltsch Bandi. Szeretettel köszöntlek benneteket a Tündérország táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és, hogy hány esztendő.

A Reggeli Újság vasárnapi ingyenes melléklete. — Szerkeszti: Dezső bácsi

A cirkusz leánya

írta: Dezső bácsi

A cirkuszban megapcsolnak
A kicsinyek és nagyok,
De azért ne gondoljátok,
Hogy boldog gverek vagyok.

En nem játszhatom babával,
A mezőt nem élvezem,
Siró mosoly, táncos bánat,
Nyárban tél az életem...

Fessétek ki a lovagló kisányt izlések szerint. A testményt azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb festményt küldi be, a Noviszdai Union cukorkaüzlet csokoládéját nyeri

A testpályázat szubofical Raffi cukorkaüzlet csokoládéját kapja.

A beküldő neve és címe:

December 1-én délután 2 órakor rendezzük a mesedélután a noviszádi Odeon moziban

Minthogy — remélem — már minden jelentkező jól tudja a szerepét, most már végérvényesen megállapíthatjuk a Tündérország harmadik noviszádi mesedélutánjának végleges idejét és helyét. A mesedélután december 1-én délután 2 órakor rendezzük a noviszádi Odeon moziban. December elseje csütörtökre esik ugyan, de állami ünnepe, Iskola nemes, tehát minden gyerek ráér arra, hogy délután elfőjön. Az Odeon moziban nagyon sok hely van, mindenki ülőhelyet kap, tehát nem kell attól félni, hogy szorongás lesz és nagyon beletaradnak a sok látnivalóba, mert hely hiányában sokaknak állva kell előtteni az egész délutánt.

December elsejéig még bőseges idő adódik arra, hogy mindenki jól megtanulja a szerepét, nehogy belesüljön, bár ez sem lesz olyan borzszó nagy baj. Minthogy rengetegen jelentkeztek szerepre, ezután már nem fogadhatunk el több jelentkezőt. Csupán kivételes esetekben fogadhatunk el jelentkezőt még pedig azokat, akiknek a bejelentett helyett más verset kell megtanulniuk, vagy akik esetleg nem voltak Noviszádon és nem jelentkeztek idejében.

Most pedig közlöm azoknak a nevesre, akiknek jelentkezése vasárnap óta érkezett hozzám. Paul Kató (Praker Tóni), Wámoscher Erzsike (Ker-

Őszi felhők

Esztike alig ugrott ki az ágyból, már is az ablakhoz szaladt. De ugyátszik odaharagosan kiáltotta el magát: — O ezek az utalatos felhők! Most már csakugyan vége a kirándulásnak!

Bizony erre gondolni sem lehetett, mert nem sokára szép halban elkezdett esni az eső is és habár még men volt hideg, senkinek sem lett volna kedve a nedves időben kimenni és a fűbe heveredni, mint nyáron.

Esztike egész nap durrásan járt fel-alá a lakásban, a babájára rá sem nézett, képekönnyen ott hevert a földön a kis asszalmellett. Unta magát — kimondhatatlanul unta magát. Mindig kacs arra gondolt, hogy milyen jó volna most odakinn ugrálni. Végre eljött az este, a sötét időben hamarabb mint eddig. Az Esztike mamája a pamlagon ült és varrt, míg a kisleány még mindig haragosan dobálta egyik helyről a másikra a játékaikat. Egyikben sem talált örömet.

Ekkor a mama odahívta Esztikét magamellé. — Látod kisleányom, hogy elfrontotad magadnak az egész napot — mondta sajnálkozva.

tem alatt a kapuban), Szabó Vilma (Mi feleltik), Ubonyi Juliska (Ima), Anka Alici (Kutyuskám), Kelemen Szidike (Zongoraszó), Kelemen Vera (Noviszádon volt egy bolt), Nagy Erzsébet (Az idő eljött), Baksa Bandi (Pünkösöd), Rózsa Mariska (A gyermek és a patak), Bozóki Kató (Az aratók dala), Molnár Irenke (Aldja meg az Isten), Tokóti Irenke (Tavaszi dal).

Thay Mariskának tizenem, hogy írja le azt a verset, amelyet szavalni akar. Hromis Juliska és Mészáros Irenke közölte velem, hogy szavalni akarja-e azt a verset, amelyet hoztam eljuttatott. Baksa Sarikának tizenem, hogy a kettős verset nem vehettem fel a programba, mert a sok jelentkező miatt mindenki csak egyszer szerepelhet.

Mindazok, kiknek fentebb tizenem és azok is, akik talán jelentkezésük ellenére kimaradtak a műsorból, legkésőbb szerda délutánig közöljék velem kívánságukat, mert szerda után már semmi változtatást nem lehet eszközölni a programon. A mesedélután végleges műsorát, a Tündérország jövő vasárnapi számában közlöm.

A mesedélutánra meghívhatjátok születteiket is, sőt vendégeket is hozhatok. Mint már említettem belépődíj nem lesz, csak önkéntes adomány. Mindenki annyit ad, amennyit éppen adhat. Ha többet nem hat egy órára, az is elég.

— Nem én rontottam el — felült Esztike — hanem ezek a csunya felhők. Minnek is nav felhő meg eső a világon!

A mama nem válaszolt mindjárt, hanem egy kis idő múlva azt kérdezte: — Nem szeretnél mesét hallgatni?

Esztike azonnal odabújt a mama mellé. Hgyne szeretett volna! Ha már ilyen rossz szul sikerült ez a nap, legalább az este vigasztalja meg. A mama pedig elkezdett mesélni:

„A felhők királya aggódalmasan nézett a nap felé. Nyár szép melegen sütött még mindig, pedig már gondolni kellett volna rá, hogy helyet adjon a lassan vonuló felhőknek. Mintha men akarta volna megértetni a nap, hogy már hánvalóban van az uralma és ideje, hogy a nyár átadja helyét az ősznek. Alig küldte ki a felhők királya az első szürke hirtundó felhőket, a nap olyan élesen sütött rájuk, hogy mind meglátnak.

Egynehány kis bárányfelhő is engedetlenül viselkedett, minden áron felfordosdott az égbe és a fehér kis gomolyagok nemsokára egész kis nyájba verődtek össze. A felhők királya szigorú parancsot küldött az en-

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjefések a Tündérország nov. 13-i számából

Rejtjelenyek: 1. Kávéház, 2. Vél-lenség, 3. Párvidal, 4. Felettes hatóság. Gölyörejtvény: Engeszereplődelének.

A Tündérország multvasárnapi számában nem volt hibakereső pályázat.

Amint a Tündérország régebbi olvasói jól tudják, a mesékben hosszabb ideje több szót fordítva nyomunk. A gyerekek feladata, hogy ezeket a hibákat megtalálják s megírják Dezső bácsinak. Ez a hibakereső pályázat.

A mult vasárnapi számban bármennyire kerestétek is egyetlen hibát sem találtatok. Még pedig azért, mert a legutóbbi számban nem is volt hibakereső pályázat.

A Tündérország mai számában azonban bőségesen gyakorolhatjátok magatokat a hibakeresésben, mert sok hibát helyeztünk el a mesékben és más szövegben.

A rejtvényeket részben vagy egészben megfelették, a legszébb lesemányi kúldtek De-

- I Paul Kató és Lajoska, Szigei János, Varga Rózsi, Mészáros Irenke és Palika, Fodor Margitka, Berényi Boriska, Magyar Miklós, Kalkuska Erzsé, Boros Gyuri, Nehlich Rudi, Madaczki Juliska, Papp Gyöngy, Bozsó Dezső, Kosztolányi Mani, Barják Ottó, Démtör Juliska, Palko Aranka és Márta, Rápiy Ilonka, Kovács Gizike, Von Rózsi, Tallo Ferenc, Pál Bözsike, Tesics Verica, Danyi Istvan, Mándics Katka, Schumacher Lajka, Kosiczki Verica, Wengrin Agi, Boros Ilonka, Nyikos Erzsé, Kolt Jolan, Móricz Károly, Tóth István, Tóth László, Koparecz Judika, Polacsok Márta, Lepár Sándor, Hugyez Mariska, Zsigrai Mariska és Magduška, Tóth Irenke, Gładrosich Aranka, Mókus Bözsi, Korodi Mariska, Bálint Anna, Szabó Vilma, Bálint Margit, Ubonyi Juliska és Ilonka, Nehlich Riza, Ács Ilonka, Mathesz Mariska, Bün Kamilla, Pinter Veronka, Fái Ilonka, Wéber Márta, Kálmán Józsi, Lakatos Juliska, Kelemen Szidike és Vera, Sinkovics Piri és Ica, Siposs Gizella, Tibay Mariska, Balla Ilona, Feichtner Aranka, Kir Ilonka, Rózsa Mariska, Csizmar Juliska, Tot Margitka, Apró Laci, Anika, Alici, Kocsis Mihály és Bözsi, Freund Margitka, Szviderczy Tibor és Béla, Birnyi Rózsi és Ilonka, Vékás Laci, Bálint Mani, Baksa Sárka, Irenke és Bandi, Busch András, Idei Manika és Ineike, Répássy Lajos, Mókus Teruska és Károly, Horvath Juliska, Rózsa Mariska, Bozóki Katka, Scheer Trudi, Fábi Márta és Margitka, Mókus Teruska és

Károly, Knorr Olga és Géza, Nasinesamin Dragutin, Istók Bandi, Jakab Irenke és Janika, Putz Ilonka, Balla Rózsa, Sánta Ferenc, Sánta Józsi, Téglás Gréti és Pisi, Kanyó Matyi, Orendy Editke, Urbán Gyuszi, Sánta József és Feri, Szőnyi András, Vajda Iren, Vucetics Zsuzko és Jili, Tetsch Bandi, Siposs Margit, Bakos Bözsi, Brudner Béla és Lidi, Ádám Rózsi, Szöllösi Béla, Szigei Bözsi, Mókus Márta, Barth Ferenc.

A sorshuzsnál Lepár Sándornak (Noviszád, Cara Dusan 40) kedvezett a szerencse. A noviszádi Union cukorkaüzlet esokládját a szerkesztőségben vegye át. Nis-sics Dezső a szubotieai Ruffi cukorkaüzlet esokládját ottani szerkesztőségünkben vegye át.

A bohóc régebben fejfelé jelent meg a Tündérországban, most pedig kézenálta. A rajz szerint ez a helyzet a helyes. Kifestésért Feichtner Aranka (Noviszád, Kameneti u. 35), a noviszádi Union cukorkaüzlet esokládját a szerkesztőségben vegye át. Vékás Laci (Noviszád, Daranyi telep I. 135) a noviszádi Hering Studio kenyvege át. Pinter Veronka könyvjutalmát póstán elküldjük, Tetsch Bandi pedig szubotieai szerkesztőségünkben vegye át a könyvjutalmát.

Betűrejtvények

1. Tesics Verica

$\frac{I}{I} \frac{L}{O}$ $\frac{K}{E}$

3. Borbély Klara

$\frac{DOR}{KOM}$ $\frac{SI}{\&}$ $\frac{U}{\bar{a}}$

2. Bözsi Dezső.

Sz $\frac{I}{E}$ $\frac{I}{\bar{a}}$ $\frac{E}{I}$

Verses rejtvény

1. Bizonyára láttát
Nem egyet, de százat.
Azt hitted a vén föld
A mennyekre házadt.
Mi ez?

Pótló rejtvény

1. Magyar olimpiai bajnok vezetékneve.
2. Női keresztneve.
3. Házánál.
4. Női becézőneve.
5. Férfi keresztneve.

A hiányzó első betűk felhőit jelele egy magyar olimpiai bajnok neve, a hiányzó utolsó betűk pedig egy nagy tehetséges vívmány nevével adják, ha az utolsó betűt ékezetet elhanyagoljuk...

Miért károgo a varju?

Nehéz kérdés ez nagyon és szeretnék a szemébe nézni annak, aki rögtön tud rá felelni.

Akkor volt ez, mikor még olyan nagy ur volt ez a komoly fekete macdár, hogy tán a cserebogár kukacot is villával ette. Volt is nagy becsülete erdőn-mezőn, men hiába, hogy hétköznap is feketében járt. Ő maga is ki volt békülve a világgal egész addig, míg egyszer sárgarigó füttyöt nem hallott.

— Kelle-e dió fin? — rikkantott felé az aranydölmányos madár az ágheggyről.

— Edd meg a diód — csattintotta össze a varju a szárnyát —, inkább a füttyülődét add nekem.

— Varju apó, tiéd a füttyülöm egy arany krajcárért — nevetett a égr.

No a varjunak sem kellett több. Nekí lebentette nagy fekete szárnyát s meg sem állt a macdár királyig:

— Uram királyom — esett oda fáradtan a lába elé — adj nekem egy arany krajcárt, megvinném a sárgarigó füttyét.

— Hát csak okosan azzal a kis ésszel, — mosolyodott el a macdár király s leszákított a lábáról egy sarga pikkelyt. — Ne-sze varju! mire leérsz vele a földre, akkorra arany krajcárrá változik.

Ugy is lett, csak hogy erim, a varju leért a földre beesteledett s a rigó becsukta a füttyülős boltot.

Sebaj no — gondolta a varju — reggeli elteszem valahová az arany krajcárt. El ám, de hová?

Talált a sik mezőben egy vakondtúrát és abba rejtette el a kincset.

No, enyém már a füttyülő — gondolta magában és olyan hegyeseket füttyörészett rája álmlában, hogy a rigó sem tud különben.

Bizony álom is maradt a varju füttyülése. Szinte elchérédett ijedtében a fekete varju, mikor reggel kirepült a mezőre az arany krajcárért, mert az egy vakondtúrás helyett százat talált és egyre gondolkozott, de ahogy sem tudta kitalálni, hogy melyik most az, amelyikbe a pénzt rejtette.

Mit volt mit tenni, megint nekilebent a varju, a macdár király varának, de kacs a kapujáig jutott el.

— Mit akarsz már megint — szólt elébe a macdár király haragosan.

— Kár ért, uram királyom — hajtogat-ta a fejét ijedten a varju.

— No, ha kár ért, el se hagyjon többet

— intett haragosan a macdár király és szegény varju úgy zuhant le a földre, mint egy kódrab.

— Kár—kár, ez volt első szava s azóta mindig azt kiabálja a világra, hogy őt kár érte, aki sajnálja, segítsen neki megkeresni az arany krajcárt, mert ő is mindig azt keresi a vakondtúrásokban.

Legszébb szünidei élményem

Elmondja: Busch András

Elmélázok a mult idő szép emlékein, hogy milyen hamar elmúlt a szép vakáció, a hosszú két hónap, amely tele volt feledhetetlen sok-sok szép emlékekkel.

Szüleim társaságában kijártunk nővéremmel a Dunára, hol jókat lubickoltunk a vízben. Vasár és ünnepnapokon a templomba mentünk. Reggel segítettünk a tehenet, kecskét, malacokat itatni, etetni és baromlikat. A libák is kedves élményt nyújtottak, különösen az öreg gunár, mert folyton zavarta a csirkéket, tyukokat, kacskákat, hogy csak a libáknak jusson elég kukorica.

Délutánonként többször eljöttek iskolatársaim. Jól eljártadoztunk néha társasjátékot, máskor buvcskát, bizony bizony sokszor alig találtak meg egymást. Több esetben akadt közöttünk olyan is, aki nem értette meg a játékot. Ha kis tévedés volt, olyankor mindig a legokosabb intézte el a békét közöttünk. Más alkalommal kikocsiztunk a kaszálóra és elbujtunk a nagy fűben. Megtörtént egyszer, hogy egyikünk kis uszónadrágban rátelepedett hirtelen egy sündisznóra, amely valószínűleg esti kirándulására indult és mi megzavartuk. Kis társunkat, ki eleven és jó fiú volt, ijedtségmel, no meg egy kis szuránál nagyobb baj nem érte. Egy pohár jó patakviz föllevenítette, ismét jól éreztük magunkat és tovább kuttattunk.

A pártól nem messzire megtaláltuk a süsü mamát is, öt kicsikéjével, de ahogy közelebb mentünk rögtön gombócba göngyölítették magukat. Aztán a kocsit után halagtunk szép lassu tempóban másfélórás utat, mert hát a fű tetejére nem szabad ráülni, de a vacsora olyan jól esett, hogy el sem tudjuk felejteni. Azután aludni mentünk.

Ez a játék többször is megisméltódt. De eljött a szeptember 3-a és beiratkoztunk az iskolába, ahova azóta szorgalmasan és szívesen járunk, mert csak így lesz belőlünk okos ember.

gedetlen bárányfelhőknek, hogy azonnal vonuljanak vissza a nyár palotájába, mert neomsókára becsukják az aranyos kaput és akkor kintrekednek és ott fagyasszóhítnaké-gész ősszel és télen az ég alján. De a bárányfelhők sehoggy sem akarták elhinni, hogy rájuk többé semmi szükség sincs, úgy hogy végre a felhők királya kénytelen volt elküldeni a nyugati szelet, hogy terelje be őket a helyükre. Futottak is a kis engedetlenek, mikor meghallották a szél subogását — be sem merték várni, hogy mögöttük teremjen, mert a szél góromba egy pástor volt és ha ősszel rögtön nem engedelmesskedtek, úgy szűszórta őket, ha közéjük csapott, hogy három napig sem találtak haza. Siettek hát, főleg, mikor meglátták, hogy a nyár palotájának kapuja már fűlig be nav hajtvá.

A felhők királya most már további páncsokat adott és sűrűbb, nehezebb felhők vonultak fel a nyugati szél terelésére. A nap is belátta, hogy men lehet többé olyan uralkodója a felhőknek, mint nyáron, mikor legfeljebb egy hirtelen zivatarral kellett megkezdnie, melyet a felhők királya küldött váratlanul az utjába. Bággyadtabbá lett a meleg és egyszerre fáradtnak érezte magát. Nem is kuszott fel egészen az ég magas-ságára, hanem hamarabb visszafordult lepihenni a hegyek közé. A nyár palotájának kapuja pedig lassan becsukódott.

Odabent a kis bárányfelhők összebu-jtak és busan kérdezték egymástól: — Mire való ez a fogság? Miért kell nekünk tavaszig bezárva ülni, mikor egész esz-tendőben lent lebeghetnénk a levegőben, ide-ado futva az égi kék mezőn és vidáman néz-hetnénk le a zöldellő földi mezőkre, a ját-virágokra, az aranyárga vetésekre, a ját-Bizonyosan az emberek is jobban szeret-nék, ha ez a csunya ősz sohase jönne el.

— Hát még a tél, melyet mi nem is is-merünk! — mondta az egyik türelmetlen kis bárányfelhő. — Azt mondják, olyan hi-fagynak benne és nem esővé, hanem fehér hóvá változva hullanak a földre.

Ebben a percben megnyílt a terem aj-taja és maga a felhők király lépett be rajta, hogy megnézze kedvenc kis alati valójt. De már a belépésnél meghallotta, miről beszél-nek elgedetlen kis báránykái. Elmosolyo-dott és azt kérdezte: — Emlékeztek-e még arra, mit tanultatok? Hogy mi a föld ked-veért vagyunk és a földnek segítünk, hogy za embereket eltarthassa.

A kis bárányfelhők beismerték, hogy ezt tanulták és nem is felejtették el.

A felhők királya pedig így folytatta:

— Tudjátok, hogy a föld nagyon sokat dol-gozik. Tavasszal meleg esőktől megporha-nyítja aranyos kergét, hogy a magvak ki-csirazhassanak. Ő szedi össze és tartja gein a növények részére szükséges táplálékot, hogy azokból megint az állatok és emberek élhessenek. Megengedi, hogy éles késsel vág-ja fel az eke, csak azért, hogy majd meg-nőjjön a vetés és legyen elég kenyér. Az a sok zöld levél, fű, színes virág-özön mind az ő munkájának a terméke; olyan időnek is kell tehát lenni, mikor a föld is pihe-n, hogy ju erőt gyűjtsön.

Az egyik kis bárányfelhő megszólalt: — Igaz, hiszen még mi is megszoktuk pi-henni az ég alján, pedig nincs nehéz mun-kánk, csak a levegőben uszunk.

— Az én kötelességem pedig az, — folytatta a felhők királya — hogy ez a pi-hencs nyugalmas legyen és mégis termé-keny. A földnek nem szabad nagyon ki-szaradni, sok nedvességre nav szüksége, hogy belsejében elraktározza. Ezért nem ve-hetem hasznokat a pihenési idő alatt. Bi-zony a csunya szürke felhőket kell kikülde-nem, hogy ők adjanak sok jó esőt a föld-nek. Mire a tél eljön, én gondoskodom ró-la, hogy meleg takarót kapjon és a magvak és csirák, melyeket elakarva rejtet, meg-ne fagyjanak. Tavasszal meleg esőt küldök, hogy a kipihent föld új munkáját elősegítse, mikor már a nap is hívhatja a csirákat.

A bárányfelhők megnyugodtak és egy-másra bujva aludtak el, gim a tavasz ujra ki-nem hívta őket.

Eddig tartott a mama meséje. De Esztí-ke mindjárt megszólalt:

— Anyukám, azt hiszem ezt a mesét men is a felhők királya mondta el a bárány-felhőknek, hanem te mondtad nekem. De meg is értettem és nem fogok többé hara-gudni, mikor a felhők elrontják a kirán-dulást, ha a földnek szüksége van a fel-hőkre.

Legszébb szünidei élményem

Elmondja: Andricsek Margit

A szünidóm legszebb óráit egy szép júliusi napon töltöttem. Kivándultunk a nő-véremmel a szőlőbe, amely a Fruska Gora hegyek között fekszik.

Az uton a hegy tetejéről egész Nvoiszádot láttuk. A völgyben csendes patak folyik, ahol egész pan játszottunk. Sok agyagot ta-láltunk sé belőle minden felét formáltunk. Haza felé térve sok virágot szedtünk, ame-lyek még sokáig virultak.

Nagyon jól mulattunk, ed biztos még jobban szórakozhattunk volna, ha Dezső bá-csi is közöttünk lett volna.

Hogy került Bolond Miska az egerfogóba és hogyan került ki onnan?

Nagyanyó már régen nem mesélt nektek, kedves kicsinyek, de nem azért am, mert nem gondolt rátok, hanem, mert nagyanyónak mindig olyan sok a temivalója. Ugye így van vele a ti nagyanyuskátok is? Most aztán, hogy nekem is van egye kis pinhencsem, rátok gondoltam, eszembe jutott egy mese, ami az én nagyanyukám mondott el nekem, amikor én olyan kicsiny voltam, mint ti.

Hát hol is kezdjem? Hát volt egyszer hol nem volt két nagyon kedves gyermek, akiket úgy hívtak, hogy Bözsike meg Ocsike. Bözsike volt kettőjük közt a nagyobbik, de a huncutabb, bizony Ocsi volt. Bözsike szépen gondozta a játékeit, de Ocsi nagyon szerette megnézni, gyoh mi van bennük. Két lődösen nagyon szerette megkínózni a bóbóc babuját, melyet elvezetett bolond Miskának, meg egy már igen kopott bábut, melynek vasorru bába lett a neve, mert mi tagadás benne, már az orra is inkább hasonlított valami viharvert fadarabra, mint egy bábu orrára.

Egyszer megcseszt Ocsivel, hogy addig ránkatt, cbbálta szegény Miskát, hogy az kirepült az ablakon. Menten megsajnálta kedvence pajfását, leszaladt az udvarra, de eholgy sem adtuk megtalálni. Lehorgasztott fejlet ment fel és bizony tiokban még el is pilyeredett. Nem olyan hangosan, ahogy Ocsi szokta, hogy a kisaszonyát megfoszasantsa, hanem most igazán srt, ami nagy eset volt és fel is tünt a vasorru babjának. Mielőtt elmondánám, mi történt vele, amikor vagsztalni próbálta Ocsit, elmondom, mi volt a sorsa szegény Miskának.

Hát ahogy Ocsi rőpített egy nagyot rajta, kiesett, amint már mondtam, az ablakon és a pinceablakon keresztül egyenesen a pincébe. Egy időbe telt, amíg upa fel tudott tápáskodni, de aztán még egy kicsit örült is, hogy végre egyedül lehet és nem kell tartania attól, hogy kis gazdája megint kitalál valamit, amivel megbossanthatja. Nagyot nyujtózott és elindult, gyoh új lakohelyet megnézzé, mert eddig csak annyit látott a világból, amennyit a bolt kirakata, meg Ocsi játékszobája megmutatott neki. Nagyon szeretett volna egy szekerbecserülni a Bözsi babaszobájába, de ebben a kintületésben soha sem volt része, mert Bözsi kijelentette, hogy fának ott semmi keresnivalója nincs.

Mert hát ebben az új világban, melyet a pinceablak kaes gyeren világotott meg és amit legelsőnek fedezett fel, egy kis drótházko volt, melynek ajtaja látva nyitva

volt és még egy darab illatos szalonna is benne.

— Itt alighanem vendéget várnak — gondolta Miska magában. — Hát én be-megyek elsőnek.

Nem sokáig gondolkozott, hanem az a lacsony ajton előbb bedugta a fejét, aztán egészen bebujt és mert nem vigyázott, meg lökte a kis pálcikát, amivel az ajtó gem volt támasztva és zsupsz, az becsapódott mögötte.

Ugye kitaláljátok, hogy ez a „házikó” egerfogó volt? Bántatosan kukszolt Miska az egerfogóban, mert hiába próbált segítségért kábálni, men hallotta senki, még ha hallotta volna is, nem érette volna meg, mert csak a meseszóvó nagyanyók érik meg az ilyen beszédet.

Amint ott kukszol a sötétben és elgondolja, hogy mennyivel jobb lenne ott játszodozni. Ocsivel, hiszen néha nem bántotta, még meg is cirógatta, egyszerre kaes megjelenik a vasorru bába.

— Hát te hogy került sz ide? — kérli Miska szomoruan.

— Vagsztalni próbáltam Ocsit és azt mondtam neki, ne srtjon utána, hiszen én megmaradtam neki. Erre kidobott az ablakon, de úgy kidobott, hogy egyenesen ide repültem.

— Hát ha már itt vagy, nyisd ki ennek a házikónak az ajtaját, mert kíváncsi zárul és men tudok kibujni belőle.

A vasorru bába meglelte, amire Miska megkérte és a boldogan bujt ki az egerfogóból.

Amikor már kint volt, a vasorru bába így szólt:

— Te Miska, mondanék én neked valamit. Ne monjunk már ahos többet vissza Ocsibe. Menjünk világgá, majd csak akadunk olyan játszótársra, aki nem hánt és szeretni fog bennünket.

— Szivesen — felelte Miska. — De ki tudja, mennyi ideig kell hegedhet országom át vándorolnunk, amíg gye olyan jó játszótársra akadunk? Gondoskodunk kell hát elemőzstáról is. Nézd, ebben a házikóban illatos szalonna van. Bujj be és hozd ki, aztán nem bánom menjünk világgá.

A vasorru bába meglelte, amit Miska mondott, de alig hogy bent volt, se szó, es beszéd, Miska rácsukta az ajtót. A vasorru bába toporzékkolt, de Miska rá sem hederített.

— Szégyeld magad, te vasorru bába. Bezégg az jól esett, amikor ott terpeszkedtetél a faom díványon, de mert nem min-

dg volt a játék a te kedvedre, most elhagynád kis gazdádat? No csak lesd, amíg én dele megyek világgá!

A vasorru bába már szipotzni kezdett éppen, amikor egyszerre csak ott termett Bözsike egy kis villanylámpával a kezében, hogy lássa van-e eger az egerfogóban? Az ő jó kis szávecskéje ugyanis nem birta el, hogy a kis egeret vízbe fojtsák, azért néha leszókkott a pincébe és ha volt a fogóban rége, azt szépen kieresztette.

Képzeltetitek milyen nagyot nézett, amikor ott látta a vasorru babát, mely fiatal korában tulajdonképpen az övé volt és csak nem régen került az Ocsi birtokába. Nem sokáig tanakodott azon, hogy vajjon hogyan került az egerfogóba, hanem kiszabadtította, szép fehér kötényébe takarta és már éppen menti készült, amikor meglátta bolond Miskát, amint mélyen aludt az egerfogó mellett. Övatosan felemelte, hogy fel en ébressze, köténykéjébe takarta és vitte fel nagy diadallal Ocsinek.

Volt öröm, de még hozzá igen nagy. Es ezt el is tudjuk képzélni, ugye? De hogy Ocsi öröme meddig tartott és nem bántotta-e többet kedvence babuit, ezt az én nagyanyukám elfelejtette nekem elmondani, így én mes tudom megmondani nektek.

Legszébb szünetel élményem

Elmondja: Freund Margit (Novisád)

A záróvizsgán a tanítónéni azt mondta, hogy a legjobb tanuló eljőnnék vele egy nyári napon kirándulni. Egy nyári napon behívott a lakásába minket, hogy majd holnap elmegyünk kirándulni. Mindenki jól-jön téh óraker reggel hozzá és hozzon valamit élelmel is.

Másnap reggel mindenki ott volt és el is indultunk. Mikor beérkeztünk a hegyek közé, már kíváncsian kérdeztük a tanítónéni, gyoh azon a helyen vagyunk-e, amit a tanító néni választott. A tanítónéni azt mondta, hogy csak menjünk, mindjárt ott leszünk.

Hát körülbelül egy óra múlva el is értünk a lenyves erdőbe. Nagyon szép volt, de nem igen értünk rá gyönyörködni a tájban, mert nagyon éhesek és fáradtak voltunk. Leültünk gye jó hűvös fa alá és megébedeltünk. Mikor kipihentük magunkat, játszótárs, bujósokát, fogócskát, labdázunk és torrásszunk.

Utána uszonnáztunk, megmosakodtunk a patakban és indultunk hazafelé. Az nota hallgattuk a madarak dalát, virágot és szedret szedtünk. De azért nem felejtkeztünk el a kedves Dezső bácsiról, anyukánkról és testvéreinkről sem.

Hórnapok

Beküldte: Fischer József

Egy évben van hónap éppen egy tuca a sok gyerek mindenikben jól mutat.

Januárban van jég hóvén, s hull a hó, hólabda száll és szánpóval fut a hó.

Februárban van a farsang és a fánk, melyből nekünk bőveesen süt anyánk.

Márciusban már nyílik az ibolya, jön a tavasz virággal telt tarsolya.

Aprilisban jön a husvét, s locsolás. Júniusban még sok sütemény és tojás.

Májusban már piroslik a ceeresznye, jobban ízlik, mint a legjobb pecesznye.

Januárban vége van a vizsgának, számfő jár a jökevé diáknak.

Júliusban langyos fürdők a patak, ugy uszkalunk benne akár a halak.

Augusztusban homokban a gyerek, várat épít s aztán rajja hemperget.

Szeptemberben véget ér a nyaralás, és kezdődik előlről a tanulás.

Októberben a szünetnek örülünk, szép szünetkor édes mustot szüreslünk.

Novemberben serést vágnak emberek, kémtetes koltvárt kapnak ezeknek.

Decemberben örvendünk a szép télnek, jön karácsony és ajándék tömrendek.

A hónapok neveit ki ismeri, minden hónap ötömeit évdentli.